

המכתבה

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 181

פְּרֻשֵׁת פִּי תְּבוּא תִּשְׁב"ב

סְלִיחוֹת וְשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת

הוצאות הגליון נתנדב
ע"י אנ"ש היקרים

הרה"ח
ר' אפרים איל פעפער
שליט"א

לע"נ זקנו
ר' מרדכי
ב"ר אברהם ז"ל
נלב"ע כ"ד אלול תשד"מ
תנצב"ה

לרפואת
מלכה בת ברכה אסתר
לרפואה שלימה בקרוב

האזרה
האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת
בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם תּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י
מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800
B48148@gmail.com

פְּרֻשַׁת כִּי תבוא

"פְּרֻשַׁת בְּפוּרִים" (דְּבָרִים כו, א"י)

א.

(ספֿר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי בְּפוּרִים)

[א] מִי שֶׁאֵין לוֹ 'בְּרִיזְכָר', יִרְגִּיל אֶת־עַצְמוֹ לְהֵבִיא מִתְנֻנּוֹת לְתַלְמִידֵי־חֻכְמַיִם, וַיֵּאמֶר פְּרֻשָׁה שֶׁל 'בְּפוּרִים' (דְּבָרִים כו, א"י) (בְּנִים ח"ב יט).

[ב] הַמְבִיא דוֹרוֹן לְתַלְמִיד־חֻכְמַיִם, פָּאֵלוֹ מִקְרִיב בְּפוּרִים (צְדִיק סז).

וְעַקֵּר בְּנִינָה וְשִׁלְמוֹת שֶׁל 'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - אֵינּוּ אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁמִפְּלִין הָרַע שֶׁל הַתְּרַגּוּם, וּמַעְלִין ה'טוֹב שֶׁבַּתְּרַגּוּם, לְ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁלַם לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ.

וְלִכְּבֹן הָאֲרָמִי, שֶׁהוּא "אֲרָמִי אֶבֶד אָבִי" הַנִּזְכָּר - רָצָה לִינֵק מִהַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי הַתְּרַגּוּם, וְעַל־כֵּן קָרָא לוֹ (בְּרֵאשִׁית ל"א, מ"ז): "יִגַּר שְׂהִדוּתָא". וַיַּעֲקֹב הָיָה מַעֲלָה אֶת הַתְּרַגּוּם לְ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ', וְעַל־כֵּן קָרָא לוֹ (שם): "גִּלְעָד", בְּ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'.

וְזֶה סוּד מַה שֶׁאֵמְרוּ רַז"ל (סְנַהֲדְרִין ל"ח): "אָדָם־הֶרְאֵשׁוֹן מִשׁוּד בְּעַרְלָתוֹ הָיָה. אָדָם־הֶרְאֵשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר".

וְהֵבִין מֵאֵד: כִּי עַל־יְדֵי לְשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם' - מְשַׁכָּה וְנִנְקָה הָעַרְלָה, שֶׁהוּא יָרַע־הַפּוֹלָל, מִ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, מִ'בְּרִית־קֹדֶשׁ'. כִּי עַקֵּר 'פְּגָם־הַבְּרִית', יָרַע הַפּוֹלָל, בְּחִינַת לְשׁוֹנוֹת הָעַמִּים, יִנְיָקָתָם עַל־יְדֵי לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם'.

וְזֶהוּ: "אָדָם הֶרְאֵשׁוֹן מִשׁוּד בְּעַרְלָתוֹ הָיָה. אָדָם הֶרְאֵשׁוֹן בְּלִשׁוֹן אֲרָמִית סִפֵּר". כִּי הָא בְּהָא תִּלְיָא, כִּי עַקֵּר 'פְּגָם־הַבְּרִית', נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי לְשׁוֹן אֲרָמִית, שֶׁהוּא לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם', בְּשֵׁאִין מַעְלִין אוֹתוֹ לְ'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ'.

ד.

(ח"א סו, ד)

צְרִיךְ לְרֹאוֹת לְהוֹצִיא הַדְּבוּר בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת (צְפַנְיָה ג, ט): "שְׂפָה בְרוּרָה". כִּי

"וּבֹאֵת אֶל הַפֶּהן וְכו' וְאָמַרְתָּ אֵלָיו" (דְּבָרִים כו, ג)
 "שֶׁאֵינְךָ כְּפּוּי טוֹבָה" (רש"י: ספֿרי)
 - עֲנִין 'הַפֶּרֶת הַטוֹב' -

ב.

(ספֿר־הַמִּדּוֹת, תְּפִלָּה סב)

אֲסוּר לְאָדָם שְׂיִהְיֶה 'כְּפּוּי טוֹבָה', בֵּין לְיִשְׂרָאֵל בֵּין לְגוֹי.

"אֲרָמִי אֶבֶד אָבִי, וַיִּרְדַּ מִצְרַיִמָּה" (דְּבָרִים כו, ה)

ג.

(ח"א יט, ד)

עַקֵּר תְּגַבֵּרֶת הַקְּלָפָה, אֵינּוּ אֶלָּא עַל־יְדֵי לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם', בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים כו, ה): "אֲרָמִי אֶבֶד אָבִי", וּבְבַחֲיַנַּת (בְּמִדְבָּר כג, ז): "מִן אָרֶם יִנְחֲנֵי בְּלֶק", שֶׁהוּא לְשׁוֹן 'תְּרַגּוּם', לְשׁוֹן אֲרָמִי - שֶׁדָּרַךְ שָׁם מִתְעוֹרְרִים לִינֵק מִהַקֹּדֶשׁ.

לפעמים נתחבין אותיות הדבור ב'מצר-
הגרון, ואי-אפשר להוציא הדבור בשלמות,
בחינות מה שקורין בלשון אשכנז:
"היזעריק" [צרוך. ראש-השנה כז:].

וצריך לראות להוציא הדבור מ'מצר-
הגרון, שיוכל לדבר בשלמות,
דהינו להמשיך נקודות אל האותיות, כי בלא
נקודות אי-אפשר לדבר שום אות.

ועל-ידי החשק והכסופין שהושקים
להוציא מכח אל הפעל המצוה
או הדבר שבקדשה - על-ידי-זוה המשיך
נקודות אל אותיות הדבור - שיוכל להוציא
בשלמות, מ'מצר-הגרון, הדבור שיקרא
ויצעק להשם-יתברך הרבה.

עד שיוציא הדבר שבקדשה מכח אל
הפעל, וישבר ויבטל כל המניעות
ואגסים שלא באו רק בשביל החשק.

וזה בחינת (דברים כו, ה): "וירד מצרימה -
אנוס על פי הדבור" (הגדה של פסח) -
שכשהדבור יורד ב'מצר-הגרון, שזה בחינת
'גלות מצרים' - אזי הוא "אנוס על פי
הדבור" - הינו: שיש לו 'אנס' ומניעה,
על-ידי שאין נקודות להאותיות, ואינו יכול
להוציאו מ'מצר הגרון, שמזה באין כל
המניעות ואגסין - שעל-ידי שאין הדבור
בשלמות, על-ידי-זוה הוא 'אנוס'.

קול', בבחינת: "וישמע את קולנו" (במדבר כ,
טז; דברים כו, ז).

ובשביל-זוה נקראת בשם "הגדה" -
להורות על 'תקון-הברית',
בבחינת (שם ד, יג): "ויגד לכם את בריתו".

"השקיפה ממעון קדשך" (דברים כו, טו)

ו.

(ח"א רלד)

'ארץ-ישראל', הוא כלליות הקדשה
שבכל הקדשות, כי שם
כל העשר קדשות, ועל-כן נאמר בארץ-
ישראל, (דברים יא, יב): "תמיד עיני ה' אלקיה
בה", כי שם הוא רק 'השגחה', בבחינת (שם כו,
טו): "השקיפה ממעון קדשך".

ודע: שיש שם, שכשרוצין לעשות
'מלך', משתמשין בזה השם, והשם
הוא 'קמ"ה' - ראשי-תבות: "השקיפה
מ'מעון קדשך". וזה בחינת (דניאל ב, כא):
"מהעדה מלכין ומ'הקם מלכין". וזה
שנאמר ביוסף (בראשית לו, ז): "והנה קמ"ה'
אלמתי".

"היום הזה ה' אלקיה מצוה" (דברים כו, טז)

בכל יום יהיו בעיניך חדשים, כאלו בו ביום
נצטווית עליהם. (רש"י)
מהו "היום הזה ה' אלקיה"? וכי עד עכשו לא צנה
הקדוש-ברוך-הוא את ישראל, והלא אותה שנה
שנת ארבעים היתה וכו' - אלא כך אמר משה
לישראל: בכל יום יהא התורה חביבה עליכם,
כאלו "היום הזה" קבלתם אותה מהר סיני.
(תנחומא תבוא א)

**"ונצעק אל ה' אלקי אבותינו,
וישמע ה' את קולנו" (דברים כו, ז)**

ה.

(ח"א כ, י)

בשביל-זוה אומרים ה'הגדה' בקול-רם,
כי ה'גאלה' היתה על-ידי

ז.

(לקוטי־הלכות, השַׁבְּמַת־הַבְּקָר ג, ה)

בְּכָל יום ויום בבקר, צריכין להתחיל לעסק בעבודת־השם מחדש, בבחינת (איכה ג, כג): "חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים" וכו', כֹּלוּ כֹּל הַיּוֹם הַתַּחִיל עֲדִין מֵעוֹלָם כֹּלֵל.

וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (ספרי, על דְּבָרִים ו, ז): "אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצִּוְתָהּ הַיּוֹם", **בְּכָל** יום ויום יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים". וכן דרשו על פסוק (דְּבָרִים כז, ט): "הַסַּפֶּת וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם" וכו', "שֶׁבְּכָל יוֹם יִהְיֶה דוֹמָה בְּעֵינֶיךָ כֹּלוּ הַיּוֹם בָּאתָ עִמּוֹ בְּבֵרִית" (רש"י שם; בְּרָכוֹת סג:). נִמְצָא: שֶׁבְּכָל יוֹם צָרִיכִין לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ.

ח.

(לקוטי־הלכות, תפלין ה, ה)

רְאִיתִי וְשָׁמַעְתִּי מִפִּי רַבִּנוּ ז"ל בְּעֵצְמוֹ כִּמְהַר פְּעָמִים: שֶׁהָיָה חַי חַיּוֹת חֲדָשׁ בְּכָל פֶּעַם, כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי מִפִּי רַבִּנוּ בְּכֹה פְּעָמִים שֶׁאָמַר: "אֲנִי חַיִּיתִי הַיּוֹם חַיִּים, שֶׁלֹּא חַיִּיתִי מֵעוֹלָם חַיִּים כֹּלוּ" (תִּימּוֹהֵר"ן ח).

וְכֵן שָׁמַעְתִּי עוֹד פְּעָמִים אַחֲרַיִם, שֶׁדָּבַר הַרְבֵּה מֵעַנְיַן ה'חַיִּים': "שֶׁהַכֹּל נִקְרָא חַיִּים אֲצֶל הָעוֹלָם וְכוּ', וְגַם בְּעַנְיַן חַיִּי צַעַר יֵשׁ חַלּוּקִים הַרְבֵּה וְכוּ'", עֵינֵי־שָׁם בְּהַשְׁיָחוֹת (שם; וּבְשִׁיחוֹת־הַר"ן שח), אֲבָל בְּאֵמַת עֵקֶר הַחַיִּים, הוּא חַיִּים אֲרַפִּים אֲמֵתִיִּים וְכוּ'.

כִּי זֶה עֵקֶר הַחַיִּים: כְּשִׁמְתַּחֲלִין לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, כֹּלוּ לֹא הִתְחִיל עֲדִין בְּעִבּוּדָתוֹ כֹּלֵל. וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ו, ז): "אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצִּוְתָהּ הַיּוֹם", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (ספרי שם): "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים, שֶׁלֹּא יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּדִּיּוּטְנָמָא יִשְׁנָה שֶׁאֵין אָדָם סוֹפְנָה, אֲלֵא בְּכָל יוֹם יִהְיוּ כַּחֲדָשִׁים".

וְכֵמוֹ שֶׁכָּתוּב (שם כז, ט): "הַסַּפֶּת וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם לְה' אֱלֹהֶיךָ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (בְּרָכוֹת סג: הוֹבָא בְּפִרוּשׁ רש"י): "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ, כֹּלוּ הַיּוֹם נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבֵרִית".

וְכֵמוֹ שֶׁרְאִיתִי מִרַבִּנוּ ז"ל פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר: שֶׁאֶף־עַל־פִּי שֶׁבִּשְׁעָה הַקּוֹדֶמֶת הִתְפָּאֵר עֲצֻמוֹ בְּגִדּוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, וְגָלָה תוֹרָה נִפְלְאָה אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע כְּזֹאת, כְּדָרְכוֹ. וְאַחֲרֵיכֵן בִּשְׁעָה שֶׁאַחֲרֶיהָ, רָאִינוּ אוֹתוֹ שְׂרוּי בְּצַעַר גָּדוֹל. וְכִמְהַר פְּעָמִים פִּרְשׁ צַעְרוֹ וְשִׁיחָתוֹ לְפָנֵינוּ מֵעַמְקֵי הַלֵּב: "שֶׁהוּא מִצְטַעַר מְאֹד, אֵיךְ זוֹכִין לְהִיּוֹת יְהוּדִי"? כְּמִי שֶׁלֹּא הִרִיחַ מֵעוֹלָם רִיחַ עִבּוּד־תְּהִשָּׁה.

וְכִי שֶׁלֹּא רָאָה זֹאת, אֵי־אֶפְשָׁר לְצַיֵּר לוֹ בְּכַתָּב עַנְיַן זֶה, וְכִבֵּר מִבְּאֵר מִזֶּה מְעַט בְּשִׁבְחָיו הַנִּדְפָּסִים (שִׁבְחֵי־הַר"ן לג, ועוד).

וּבְכָל־פֶּעַם הָיָה רָגִיל לֹאמֹר: "שֶׁעַכְשָׁיו אֵינוֹ יוֹדֵעַ כֹּלֵל, כֹּלֵל כֹּלֵל לֹא" וכו'. אֶף־עַל־פִּי שֶׁבִּשְׁעָה הַקּוֹדֶמֶת גָּלָה מִה שֶׁנִּגְלָה, וְהִתְפָּאֵר שֶׁהַשִּׁיג מִה שֶׁהַשִּׁיג, מִה שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְגַלּוֹת - אֶף־עַל־פִּי־כֵן תִּכְרַח אַחֲרֵיכֵן הָיָה אוֹמֵר: "שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ כֹּלוֹם".

הַכֹּלֵל: שֶׁמֵּעוֹלָם לֹא עָמַד עַל מַדְרָגָה אַחַת, רַק הָיָה הוֹלֵךְ בְּזִרְיוֹת בְּכָל פֶּעַם מַדְרָגָא לְדַרְגָּא, בְּרוּם מַדְרָגוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַגְּבוּהוֹת. וְאֶפְלוּ כְּשֶׁהִגִּיעַ לְמַה שֶׁהִגִּיעַ וְכוּ', עֲדִין לֹא נִתְקַרְרָה דַּעְתּוֹ בְּזֶה וְכוּ'. וְאֵין לְהֵאָרִיךְ בְּזֶה כֵּאֵן, וְיִתְבָּאֵר בְּמָקוֹם־אַחֵר (תִּימּוֹהֵר"ן סז, קע).

וְזֶה עֵקֶר הַחַיּוֹת בְּאֵמַת: כְּשֶׁזּוֹכִין לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ בְּעִבּוּד־תְּהִשָּׁה, שֶׁהוּא עֵקֶר הַחַיִּים בְּאֵמַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ל, ב): "כִּי הוּא חַיִּיךָ".

וְהַעֲקֹר עֲבוֹדַת־הַשֵּׁם: שִׁיְהִיָּה עֲבוֹדָתוֹ בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ, וְלֹא יִפֹּל לְזִקְנָה שֶׁל הַסְטֵרֵא־אֲחֵרָא, שְׁלֹא תִזְקַן עֲבוֹדָתוֹ אֲצִלּוֹ חֲסוֹד־שָׁלוֹם, וְכִמּוֹ שֶׁהִזְהִיר רַבֵּנוּ ז"ל עַל־זֶה וְאָמַר (שיחות-הַר"ן נא): "שְׂאִסוּר לְהִיזוּת זָקֵן, הֵן צַדִּיק זָקֵן, הֵן חֲסִיד זָקֵן - זָקֵן אֵינוֹ טוֹב" וכו'.

הֵינּוּ: כִּי צָרִיכִים לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ, לְחִיּוֹת חִיּוֹת חֹדֶשׁ דִּקְדוּשָׁה, לְחֻדָּשׁ פְּנֹשֶׁר יָמָיו - לְהִתְחִיל בְּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל פֶּעַם מִחֻדָּשׁ, וְלֹא יִפֹּל לְזִקְנָה דִּסְטֵרֵא־אֲחֵרָא, שְׁלֹא תִהְיֶה עֲבוֹדָתוֹ בְּעֵינָיו כִּישְׁנָה, אֲלֵא חֹדֶשׁ מִמָּשׁ, כְּאֵלּוֹ לֹא הִתְחִיל מֵעוֹלָם כָּלֹל וְכוּ' וְכוּ'.

כִּי בְּאֵמַת וְכוּ' - לְפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁבְּכָל יוֹם, עֲדִין לֹא הִתְחִיל כָּלֹל, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בְּכָל עֵת, כִּמּוֹ שְׂאוּמְרִים (בְּרַכַּת יוֹצֵר): "וּבְטוּבוֹ מִחֻדָּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית". וְאֵין יוֹם דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִחֻדָּשׁ נִפְלְאוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

וְכַמְבָּאֵר בְּכַתְּבֵי־הָאֲרִיז"ל (עֲצֵר־חַיִּים א, ה): "שְׂאִין יוֹם דּוֹמָה לְחֵבְרוֹ וְאֵין שָׁעָה דּוֹמָה לְחֵבְרָתָהּ, וּבְכָל רִגַע וְרִגַע נִשְׁתַּנֵּי עֲלִית הָעוֹלָמוֹת וְסִדְרָן וּמַעֲמָדָן וְהִנְהַגְתָּם בְּשָׁנוּיִים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים עַד אֵין חֶקֶר". וְכָל הַמְּשַׁכֵּת חִיּוֹתָם, הוּא כְּפִי עֲבוֹדַת הָאָדָם בְּעוֹלָם־הַזֶּה, שְׁבוּ תְלוּי הַכֹּל מֵרֹאשׁ וְעַד סוּף.

וְעַל־כֵּן צָרִיךְ בְּכָל פֶּעַם לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם־ יִתְבָּרַךְ מִחֻדָּשׁ, כְּפִי חֲדוּשׁ מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת שֶׁצָּרִיכִין עֲכָשָׂיו, וְכְּפִי הַתְּגַלּוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁצָּרִיכִין לְגַלּוֹת עֲכָשָׂיו.

כִּי "יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אוֹמֵר וְלִלְכָה לְלִילְכָה יִחְוֶה דָּעַת" (תַּחֲלִים יט, ג) - שֶׁבְּכָל יוֹם וּבְכָל לִילְכָה וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה, נִתְגַּלָּה גְּדֻלַּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ הַכְּרָה וַיִּדְעָה חֲדָשָׁה שְׁלֹא הָיָה מֵעוֹלָם, וְעַל־כֵּן צָרִיכִין לְהִתְחִיל בְּכָל פֶּעַם בְּעֲבוֹדָתוֹ מִחֻדָּשׁ, בְּבַחֲיַנַּת: "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים". (עֵינֵן בַּפְּנִים בְּאַרְיִכוֹת).

ט.

(לְקוֹטִי־הַלְכוֹת, קְרִיאַת־הַתּוֹרָה, יד־יז־כה)

עֲקֹר הַדְּבָר: שֶׁנִּתְעוֹרַר בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וְעַתָּה, שִׁיְהִיו דְּבָרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים אֲצִלָּנוּ בְּכָל יוֹם, כְּאֵלּוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה, שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה נִתְּנָה הַתּוֹרָה מִתְחִלָּה בְּסִינַי.

כִּמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (שְׁמוֹת יט, א): "בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי", שֶׁנֶּאֱמַר "הַזֶּה" וְכוּ' - "שִׁיְהִיו דְּבָרֵי תּוֹרָה חֲדָשִׁים עֲלֶיךָ כְּאֵלּוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה".

וְכֵן מְבֹאֵר בְּדְבָרֵי רַז"ל בְּמִקּוֹמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד, כִּמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ו, ו): "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצוּן הַיּוֹם" - "בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים". וְכֵן הַרְבֵּה.

הַכָּלֹל: שֶׁכָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְחוּם עַל־עַצְמוֹ, וְלִחְשֵׁב עַל תְּכַלִּיתוֹ הַנִּצְחִי - כָּל תַּקְנָתוֹ: שֶׁאֵיךְ שֶׁהוּא אֵיךְ שֶׁהוּא, יִהְיֶה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּבָרִיָּה חֲדָשָׁה מִמָּשׁ.

וְכִמּוֹ שֶׁמְבֹאֵר בְּשִׁלְחֵן־עֲרוּךְ וּבַפּוֹסְקִים (אַרְחֵי־חַיִּים סִימָן מו) לְעֵנִין כָּל 'בְּרִכוֹת־הַשַּׁחַר' שֶׁמְבָרְכִין בְּכָל יוֹם - "שֶׁכֵּלֶם הֵם בְּשִׁבִיל שֶׁנַּעֲשֶׂה כְּבָרִיָּה חֲדָשָׁה" - כִּמּוֹ שֶׁמְבָרְכִין: "הַמְּחַזֵּיר גִּשְׁמוֹת לַפְּגָרִים מֵתִים" וְכוּ', וְכֵן "שֶׁלֹּא עֲשֵׂנִי גוֹי" וְכוּ', וְכֵן: "הַנּוֹתֵן לִיעָף כַּח", שֶׁנֶּאֱמַר עַל 'הַתְּחַדְּשׁוֹת־הַנִּשְׁמָח' שֶׁהוּא ה'שֶׁכֵּל' וְכוּ'.

ועל-כן איך שהוא, צריך שתהיה העבודה שעוסק בכל יום חדשה אצלו לגמרי - כי כל אחד מישראל איך שהוא כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, הוא עושה כמה מצוות בכל יום, כי מניח ציצית ותפלין, ואומר ברפת השחר וקריאת-שמע ותפלה, והרבה אומרים תהלים ולומדים תורה מעט או הרבה.

אך העקר: שיראה לישוב דעתו בכל יום, שזה היום שעומד בו, עדין לא היה בעולם, וכן לא יהיה עוד יום הזה בעולם, והעבודה להשם-יתברך שצריכין בזה היום, היא חדשה לגמרי, ורק האדם שעומד באותו היום באותו הדור צריך לעסוק בזה, וכמו שכתוב ב'שערי-ציון' (השי"ד ליום ו): "כי עליך נפל חובת היום".

ואפלו אם יודע בעצמו שמעשיו מקלקלין הרבה וכו', וכבר נכשל במעשיו פעמים אין מספר - אף-על-פי-כן זה היום הוא חדש לגמרי, ויכול גם ממקומו שהוא שם להגדיל ולקדש שמו יתברך וכו'.

אפלו הגרוע-שבגרועים - מאחר שעתה בונתו לשמים, ורוצה עתה להניח טלית ותפלין ולהתפלל וכו' - שבודאי הוא מגידל ומקדש שמו יתברך מחדש כפי אותו היום, שזאת העבודה אינו יכול להשלים שום מלאך ושרף וכו'. ואפלו נשמות קדושות של ישראל שבגן-עדן העליון אינם יכולים להשלים העבודה הזאת.

כי "לא המתים יהללו יה" וכו' (תהלים קטו, יז), כי "במתים חפשי" כתיב (שם פח, ו), וכמו שאמר חזקיהו (ישעיה לח, יט): "חי חי הוא יודך כמוני היום, אב לבנים יודיע אל אמתך", "כמוני היום" דיקא - הינו: 'כמו

שאני היום' באיזה מדרגה פחותה, מאחר שאני חי, אני דיקא צריך להודות לך וכו'.

וצריך האדם לסלק מדעתו, בכל יום ובכל פעם, כל מה שעבר עליו עד אותו היום ואותו השעה, ולא יעלה אצלו בחשבון כלל, באלו לא התחיל עדין מעולם כלל.

כי אם תשכיל ותבין בענין הירידות והנפילות שעוברין על כל אחד - עקר נפילתו בדעתו של כל אחד הוא: מחמת שנדמה לו בדעתו, שכבר נסה את-עצמו והתחיל קצת בעבודת-השם ונפל מזה, ואחר-כך התחזק להתחיל עוד, ונפל עוד הפעם, וכן היה כמה פעמים.

על-כן מסיתו הבעל-דבר, ליאש את-עצמו חסו-ושלום לגמרי, ואומר לו בלבו: "הלא אתה רואה כי אפס תקנה" וכו' - בידיע פליזה למי שעוסק בלמוד הקדוש הזה של התקרבות בגני-הנעורים לעבודת-השם-יתברך.

אבל מי שזוכה להתחבר לחברים בשרים ואמתיים תמיד - עד שיזכה לקבל ולקבע בלבו עצה הקדושה הנ"ל - לשבח בכל פעם כל מה שעבר עליו, אף-על-פי שכבר התחיל אלפים ורבבות פעמים בלי מספר, רק עתה יתחיל מחדש להכין ולהזמין את עצמו בכל מה שיוכל, הן לצעק אל השם מעמק הלב כמו שצריך עתה באותה שעה, הן להתחיל ללמוד ולהתפלל ולעסוק במצות, הן לשמח את נפשו במה שלא עשני גוי וכו', והבדילנו מן התועים וכו', ולהפך היגון ואנחה לשמחה וכו' וכו' - **על-ידי פליזה, ישאר קים בקיום-התורה תמיד וכו' וכו'.**

פי באמת: אם יסתכל האדם על-עצמו היטב, יראה: שכל הבלבולים ונפילות וירידות וחלישות-הדעת שיש לו - הכל הוא על-ידי רבוי המחשבות, מיום שעבר ליום הבא, ומשעה לשעה, שרב העולם הם בזקנים בעיני-עצמן, וכל אחד נחשב בעיני-עצמו כאלו כבר נזקן בדרך-כיו שרגיל בהם ימים רבים, עד שאי-אפשר לו לשוב לדרך אחר.

ומחמת שהוא יודע בעצמו שהוא רחוק מדרך הישר באמת - על-כן נמצאים רבים שמאשים עצמם מלהתקרב באמת להשם-יתברך; ואפלו מעט העבודה והמצוות שמקימים, הוא כמו (ישעיה כט, יג): "מצות אנשים מלמדה", ועושים אותם בלי התעוררות וחיות.

והכל מחמת הזקנה שקפצה עליהם, שנחשבים בעיניהם בזקנים כנ"ל, שזה מזיק מאד מאד, כמו שהזהיר אדמו"ר ז"ל מאד מאד, ואמר (שיחות-הר"ן נא): "שאסור להיות זקן, הן חסיד זקן, הן צדיק זקן וכו'".

פי עקר העבודה הוא 'התחדשות', בחינת (ישעיה מ, לא): "וקני ה' יחליפו כח יעלו אבר בנשרים" - שצריכין להתחדש בכל יום ממש, בבחינת: "אשר אנכי מצוה היום", "בכל יום יהיו בעיניך פחדשים", הנאמר ב'קריאת-שמע' וכו', כנ"ל.

פי מי שמחזק עצמו להתחיל בכל פעם מחדש - בודאי לא יפל לעולם, אפלו אם יעבר עליו מה.

פי צריך האדם לסלק מדעתו, ולהעביר ממחשבתו לגמרי, כל מה שעבר ביום העבר, או בשעה העוברת, וידמה בעיני עצמו בכל יום ואפלו בכל שעה, כאלו היום

י.

(לקוטי-הלכות, דם א, ב)

כל אחד מישראל אפלו הפחות-שבפחותים, צריך לקבל את התורה בכל דור ודור, כמו שדרשו רז"ל על פסוק (דברים ו, ו): "אשר אנכי מצוה היום", "בכל יום יהיו בעיניך פחדשים" (ספרי), וכמו שכתוב (שם כז, ט): "היום הזה נהיית לעם", ופרש רש"י: "שיהא דומה בעיניך, כאלו היום באת עמו בברית".

הינו: שכל אחד מישראל כפי מה שמקבל על עצמו על מלכות שמים - שמקבל על-עצמו מעתה, לחדש בנשר ימיו שעברו בחשך, ורוצה מעתה לכנס בתורה ועבודה באמת - זהו בחינת 'קבלת-התורה' אפלו.

יא.

(לקוטי-הלכות, בשר-בחלב ד, א-יג-יד)

זה כלל גדול: שצריך האדם להתחיל בכל פעם מחדש, כאשר הזהיר רבנו ז"ל על-זה פעמים אין מספר, במבאר בספריו הקדושים בכמה מקומות. וכמבאר בספור שבחיו הקדושים: "שהוא בעצמו זכה למה שזכה - על-ידי שהתחיל בכל פעם מחדש, ולא נפל בדעתו משום דבר שבעולם, ואפלו ביום אחד היה לו כמה התחלות" (שבס-הר"ן הו; שיחות-הר"ן מח).

וכמבאר בדברי חז"ל, כמו שפרשו על פסוק (דברים ו, ו): "אשר אנכי מצוה היום" - "בכל יום ויום יהיו בעיניך פחדשים" (ספרי), וכתוב (שם כז, ט): "היום הזה נהיית לעם", ודרשו רז"ל (ברכות סג) ומוכא בפרוש רש"י (שם): "בכל יום ידמה בעיניך, כאלו היום נכנסת עמו בברית".

נוֹלָד, בְּבַחֲיִנַת (תהלים ב, ז): "אֲנִי הַיּוֹם יִלְדֵתִיךָ", וּכְתִיב (שם צח, ז): "הַיּוֹם אִם בָּקִלוּ תִשְׁמָעוּ" - שְׁצַרִיךָ לַחֲשֹׁב בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וְשָׁעָה, כְּאִלוֹ הַיּוֹם וּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה הוּא נוֹלָד וְבָא לְעוֹלָם, וְרוֹצֵה לְהִתְחִיל לְהַפִּיר אֶת מִי שְׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם.

וְאִי-עַל-פִּי שֶׁכָּבַד הָיָה כֵּן אֲלֵפִים וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים - שְׂרָצָה לְהִתְחַדֵּשׁ וּלְהִתְחִיל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְלֹא עָלְתָה בִידּוֹ, וְאִפְלוּ אִם נָפַל בְּכָל פַּעַם לְמָה שֶׁנָּפַל רַחֲמָנָא-לְעֻלְמָן - אִי-עַל-פִּי-כֵן אֵל יִסְתַּכַּל עַל-זֶה כֻּלָּל, וְיִשְׁכַּח כָּל-זֶה.

כִּי זֶה הַיּוֹם וְהַשָּׁעָה שֶׁהוּא עוֹמֵד בּוֹ עִתָּהּ, עֵדִין לֹא הָיָה בְּעוֹלָם, וּמִי יוֹדֵעַ מַה יְכוּל לְזַכּוֹת עֵדִין עִתָּהּ, בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וּבְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה וְכוּ' וְכוּ'.

כִּי "הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית" (בְּרַכַּת יוֹצֵר), וְאִין יוֹם דּוֹמָה לְחֻבְרוֹ וְאִין שָׁעָה דּוֹמָה לְחֻבְרָתָהּ, וְכַמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י בְּאֲרִיכוֹת מְזָה: "גְּדֹל הַשְּׁנוּיִים לֵאמֹן מִסְפָּר, הַנִּעֲשִׂים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְאִפְלוּ בְּכָל שָׁעָה וְשָׁעָה".

עֵינֵי-שָׁם בְּעֵץ-חַיִּים בְּתַחֲלָתוֹ, בְּהִיכַל אָדָם-קֹדֶמּוֹן שֶׁעַר א' עָנַף ה', מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם: "וְאִין שָׁעָה זֹה דּוֹמָה לְשָׁעָה זֹה, וּמִי שֶׁמִּסְתַּכַּל בְּעֵינֵי הַלּוֹךְ הַמְזַלְזֹת וְכוּכְבָּבִים וְשְׁנוּי מַצָּב וּמַעֲמָדוֹ, וְאִיךָ בְּרַגַע אֶחָד הֵם בְּאַפָּן אַחֵר, וְהַנוֹלָד בּוֹ יִקְרָה מְאֻרְעוֹת שׁוֹנוֹת מִהַנוֹלָד בְּרַגַע שֶׁקֶדֶם לָזֶה, וּמְזָה יִסְתַּכַּל וַיִּבִּין בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁאִין לָהֶם קוֹץ וּמִסְפָּר" וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהֶאֱמִין: שֶׁבְּכָל עֵת וְשָׁעָה וְרַגַע, כָּל יְמֵי חַיָּיו, יֵשׁ בְּכַח הָאָדָם לְהִתְחִיל מֵעִתָּהּ, וְאֵל יִסְתַּכַּל כֻּלָּל עַל

יוֹם שֶׁלְּפָנָיו וּלְאַחֲרָיו, רַק יַחֲזֹק עֲצָמוֹ עִתָּהּ, לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּמָה שִׁיוּכָל, בְּעֶסֶק הַתּוֹרָה, אוֹ תַּפְּלָה, אוֹ אֵיזָה מְצוּה.

וְאִם אֵינּוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת דְּבַר בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה - עַל-כָּל-פָּנִים יִשְׁתַּוְּקַק וַיִּכְסּוּף לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי רְצוֹן וְכַסּוּפִין דְּקִדְשָׁהּ יִקָּר מִן הַכָּל, כַּמְבָאָר בְּדִבְרֵי הַקְּדוֹשִׁים בְּמָה פְּעָמִים.

וְזֶה שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית" וְכוּ', וְדִרְשׁוּ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה א, ד): "בְּשִׁבִיל בְּפוֹרִים שֶׁנִּקְרְאִים רֵאשִׁית, בְּרֵא הָעוֹלָם" - כִּי עִקַּר 'בְּרֵאשִׁית-הָעוֹלָם' הָיָה, בְּשִׁבִיל בְּחִינַת זו, בְּחִינַת 'הִתְחַדְּשׁוֹת', שֶׁהִיא בְּחִינַת 'בְּפוֹרִים', בְּחִינַת 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹקִים" וְכוּ' - שֶׁבְּשִׁבִיל 'רֵאשִׁית', בְּרֵא אֱלֹקִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְכוּ' - שֶׁעִקַּר 'בְּרֵאשִׁית שָׁמַיִם וָאָרֶץ' הָיָה, בְּשִׁבִיל 'רֵאשִׁית', דְּהֵינּוּ: שִׁיתְחִיל הָאָדָם בְּכָל פַּעַם מְרֵאשִׁית, כְּאִלוֹ הַיּוֹם הוּא 'רֵאשִׁית הַתְּחִלָּתוֹ, כַּנ"ל.

כִּי זֶה עִקַּר 'תְּקוּנַת-הָעוֹלָמוֹת', כִּי גַם הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ מְחַדֵּשׁ אוֹתָם בְּכָל יוֹם מְחַדֵּשׁ מְמֹשׁ, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים (בְּרַכַּת יוֹצֵר): "וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית", וְכַמוֹ שְׁאוּמְרִים בְּכָל יוֹם (שָׁם): "עוֹשֵׂה חֲדָשׁוֹת" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן נִסְמָךְ תַּכְּף בְּפִרְשַׁת ז'הָיָה כִּי תָבֹא, אַחֵר מְצוֹת 'וְדוּי בְּפוֹרִים וּמַעֲשֵׂר': "הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹקֶיךָ מְצוֹךְ לַעֲשׂוֹת" (דְּבָרִים כו, טז), וּכְתִיב שָׁם (כז, ט): "הַיּוֹם הַזֶּה נִהְיִיתָ לְעַם וְגו', אֲשֶׁר אֲנִי מְצוֹךְ הַיּוֹם", וּפְרַשׁ רַש"י שָׁם: "בְּכָל יוֹם יְהִיָה דּוֹמָה בְּעֵינֶיךָ, כְּאִלוֹ הַיּוֹם נִכְנַסְתָּ עִמּוֹ בְּבְרִית וְכוּ'".

היגו כנ"ל - כי זה עקר בחינת 'בבורים',
בחינת 'התחדשות' בכל יום, 'פאלו'
היום נכנס בבירית ומתחיל להרגיל עצמו
לכנס בקדשת ישראל'.

וזה בחינת (דברי הימים א טז, כג): "בשרו מיום
אל יום ישועתו" - שבכל יום ויום
שולח הקדוש-ברוך-הוא 'ישועות חדשות',
להציל את האדם מהסטר-אחרת המתגברת
בכל יום, כמו שאמרו רז"ל (סכה נב): "בכל
יום יצרו של אדם מתגבר עליו, ואלמלא
הקדוש-ברוך-הוא עוזרו וכו'".

נמצא: שבכל יום ויום נעשה עם כל אדם
ענינים חדשים לגמרי, והקדוש-
ברוך-הוא עוזרו ומושיעו בכל יום. על-כן
אין לבלבל עצמו בכלל מיום לחברו, כי מי
יודע כמה גדולה הישועה החדשה שהשם-
יתברך ישלח לו היום, אם יזכה להתגבר,
להתחיל מחדש.

יב.

(לקוטי-הלכות, מילה ד, יא)

"היום הזה" - זה בחינת התקשרות
ובכליות הזמן, בבחינת 'למעלה-
מהזמן', בחינת (דברים כז, ט): "היום הזה
נהיית לעם", הנאמר לענין 'קיום-התורה',
שהוא "שמה דקדשא-ברוך-הוא" (זהר יתרו
צ): כמו שדרשו רז"ל (רשי שם): "בכל יום
יהיו בעיניך פחדשים, פאלו היום הזה
נכנסת עמו בבירית".

כי על-ידי תורה ותפלה, שעל-ידי-זה
מגדלין שמו יתברך בכל יום - על-ידי-
זה נכלל היום, בבחינת 'למעלה-מהזמן'.
ואזי זה היום שהאדם עומד בו, והיום שנתנה
בו התורה, והיום שנברא בו העולם - הכל
אחד - בחינת (תהלים ב, ז): "אני היום

ילדתיך". וכל-זה זוכין על-ידי 'הגדלת שמו'
יתברך'.

יג.

(לקוטי-הלכות, פקדון וארבעה שומרים ד, הי"ח)

אסור להאדם לדחות את-עצמו מיום
ליום, רק לידע היטב: שזה היום לא
יהיה לו עוד כל ימי חייו, כי יום האחר הוא
ענין אחר לגמרי, והלואי שיפרע בזמנו
שיזכה למחר לצאת ידי חובתו מה שצריך
לפרע להשם-יתברך חובת הזמן של יום
מחר בעצמו.

אבל על-כל-פנים חלילה להטעות את-
עצמו לדחות מיום ליום, וכמו שכתב
אדמו"ר ז"ל (לקוטי-מוהר"ן ח"א ערב) על פסוק
(תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו" -
"שעקר העבודה מי שרוצה לשמע בקולו
יתברך ולדבקה בו, העקר הוא שידע
שהעקר הוא 'היום', 'היום' דיקא וכו'",
כמבאר שם.

כי אי-אפשר לקבל את התורה, ביי-אם
כשיודעין: שהעקר הוא "היום הזה"
שהאדם עומד בו, ולא לדחות מיום ליום, כי
כל ימי האדם מנויים וספורים וכנ"ל.

שזהו בחינת "היום" - אם בקלו
תשמעו". היגו: אם תרצו לשמע
בקולו ולקבל את התורה, אי-אפשר לכם
לקבל, כי אם על-ידי בחינת "היום" - לידע:
שהעקר הוא "היום הזה" דיקא, כמו
שכתוב (דברים כז, טז): "היום הזה אנכי מצוה
לעשות" - "היום הזה" דיקא; וכתיב (שם ה'
ו): "אשר אנכי מצוה היום", וכן הרבה
"היום" דיקא, כנ"ל.

ובאמת בודאי: כפי השתטחות
והתפשטות הסטר-א-אחרת

לְגַמְרִי, עַד שֶׁרַב יְמִיהֶם כָּלִים בְּזֶה לְהַבֵּל
וְלָרִיק רַחֲמָנָא לְצַלְחָן.

כְּגוֹן: בְּיוֹם זֶה הוּא יָרִיד וְיוֹמָא דְשׁוּקָא,
וּבְיוֹם זֶה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב חֲשִׁבוֹנוֹתָיו,
וּבְזֶה הַיּוֹם יוֹצֵא לְדַרְדָּר, וּבְאֵלוֹ הַיָּמִים הוּא
בְּדַרְדָּר נֶעַ וְנָד וּמְטַלְטֵל, וּבְזֶה הַיּוֹם בָּא מִן
הַדַּרְדָּר וְצָרִיךְ לְהַרִים הַמְשָׁאוֹי מֵעַל הַעֲגָלָה
וּלְסַדֵּר הַסְּחוּרָה וּלְחַלְקָהּ כְּרָאוֹי וְכוּ', וּבְיוֹם
זֶה מְזַדְמָן לוֹ אֵיזָה מְרִיבָה וּקְטָטָה עִם אֶחָד,
וּבְיוֹם זֶה נִקְרָא עַל אֵיזָה סְעָדָה, וּכְיוֹצֵא בְּזֶה
בְּטוֹלִים וּבְלַבּוּלִים שׁוֹנִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַד
שֶׁכִּמְעַט בְּכָל יוֹם נִמְצָא בּוֹ בְּטוֹל וּבְלַבּוּל
גָּדוֹל.

וּבְאֵלוֹ בְּשָׂר הַיָּמִים שָׂאִין בּוֹ מְאָרְעוֹת
כְּאֵלֶּה - גִּדְמָה לוֹ גַּם-כֵּן עַל-פִּי הָרַב
בְּכָל יוֹם, כְּאֵלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה אֵינּוּ כְּלוּם, וְכֵן-ל'.

וּכְלִי-זֶה נִמְשָׁךְ "מִהַגְדָּר מְלַבֵּר דָּאִית עַל
כָּל יוֹם" וְכֵן-ל', שֶׁנִּמְשָׁךְ מִ"הַחֲשָׁךְ
שֶׁקָּדַם לְאוֹר" וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן צָרִיכִין לְחַזֵּק אֶת-עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם
וְיוֹם כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאִם לִפְעָמִים
מִשְׁתַּטְּחִים כְּנִגְדוֹ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאֵי-אֶפְשָׁר
לוֹ בְּשׁוּם אַפֵּן לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוֹי - אַף-עַל-פִּי-
כֵן צָרִיךְ לִידַע וּלְהֵאֱמִין: שֶׁגַּם "הַיּוֹם הַזֶּה"
הוּא יוֹם, וְהוּא מְנוּי וְסִפּוּר בְּיָמֵי חַיָּיו.

וְאִם אֵי-אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוֹי בְּשׁוּם אַפֵּן
בְּזֶה הַיּוֹם - יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בּוֹ עֲבוּדָה
אַחֲרֵת, כְּגוֹן לְלַמֵּד יוֹתֵר, אוֹ לַעֲסֹק בְּמִצְוֹת
וּגְמִילוּת-חֶסֶד, אוֹ לִזְמַר שְׁאֵר תְּחִנוֹת
וּבִקְשׁוֹת, וְשִׁיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וְכִיּוֹצֵא - כִּי
"הַשֵּׁם-יִתְּבָרֵךְ רָצָה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכָךְ
הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת" (מִכּוֹת פ"ג מ"ז; כג:).

וּבְרוּךְ-הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת-
עַצְמָנוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּכִמְהָ

וְהַקְּלִפָּה שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם, בְּוֹדָאֵי קָשָׁה מְאֹד
לַעֲסֹק בְּעֲבוּדַת-הַשֵּׁם, בְּפָרְט בַּתְּפִלָּה, "שֵׁשׁ
בָּאִים כָּל הַבְּלַבּוּלִים שֶׁבְּעוֹלָם" (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן
ח"א ל).

אָבֵל צָרִיכִין לִידַע: שֶׁאֵף-עַל-פִּי-כֵן, זֶה
הַיּוֹם הוּא יוֹם, וְעוֹלָה בַּחֲשִׁבוֹן,
וּבְוֹדָאֵי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, רַק שֶׁהַחֲשָׁךְ מְכַסֶּה עָלָיו,
כִּי הַקְּלִפָּה קוֹדֶמֶת לְפָרִי.

וְצָרִיכִין לְהִתְנַבֵּר וּלְהַשְׁתַּדֵּל, לְשַׁבֵּר
הַקְּלִפָּה, שֶׁהֵם 'כָּלִל כָּל
הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלַבּוּלִים וְהַטְּעִיּוֹת וְהַדְּחִיּוֹת,
וְלִידַע וּלְהֵאֱמִין: שֶׁדִּיקָא 'בְּיוֹם הַזֶּה' יָכוֹל
לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְּבָרֵךְ לְפִי בְּחִינַתוֹ, וְ"אִם
תִּדְרָשְׁנוּ יִמְצָא לָךְ" (דְּבַרֵּי-הַיָּמִים-א כח, ט),
וְתִזְכֶּה לְמִצָּא הַטוֹב שֶׁבְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא.

כִּי "לִית יוֹם דְּלִית בֵּה טוֹב, וְכָל יוֹמָא אִית
לֵה גְדָר מְלַבֵּר, דְּלֵא יַעוּל כָּל בַּר נֶשׁ
לְהֵהוּא טוֹב, כְּגוֹן חֲשָׁךְ דְּכַסִּיא לְנַהוּרָא",
כְּמוֹ שֶׁאִיתָא בְּזִהְרֵ-הַקְּדוּשׁ (נְשֵׂא קַבֵּג) הַמּוּבָא
בְּסִימָן פֶּד (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א).

עַל-כֵּן צָרִיכִים לִידַע: שֶׁמָּה שֶׁנִּדְמָה
לְהֵאָדָם כְּאֵלוֹ הַיּוֹם אֵי-אֶפְשָׁר לוֹ
לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה, וְלְלַמֵּד וּלְעַסֵּק בְּעֲבוּדַת-
הַשֵּׁם - זֶה נִמְשָׁךְ רַק מִהַחֲשָׁךְ שֶׁקָּדַם לְאוֹר
וְכוּ', וּמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַטְּעִיּוֹת וְהַדְּחִיּוֹת שֶׁל
כָּל אָדָם שֶׁבְּכָל יוֹם, שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאֵלוֹ "הַיּוֹם
הַזֶּה" אֵינּוּ כְּלוּם, כְּאֵלוֹ אֵינּוּ מִיָּמֵי חַיָּיו, כְּאֵלוֹ
"הַיּוֹם" אֵי-אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְּבָרֵךְ
כָּלִל.

כְּאִשֶּׁר נִמְצָא זֶה בְּרַב בְּנֵי-אָדָם שֶׁאֵינָם
מִפְקָחִים עַל דְּרָכֵיהֶם הַיָּטֵב, בְּפָרְט
כְּשִׁישׁ לוֹ אֵיזָה סִבָּה וּמְאָרַע לְטוֹב, אוֹ לְהַפְדֵּי
חִסּוֹן-שְׁלוֹם - שֶׁאֵז 'הַיּוֹם' מִתְּבַלְבֵּל אֶצְלוֹ

מיני למודי התורה הקדושה, ובכמה וכמה מיני מצות וכו'. והעקר שישתדל: שלא יטעה חסדו שלום ש"היום הזה" בטל והולך - כי צריך לחשב בכל יום, שאין לו כי אם 'אותו היום' לבד, בחינת: "היום אם בקלו תשמעו", וכנ"ל.

יד.

(לקוטי הלכות, פקדון וארבעה שומרים ה, לו)

עקר התקון: על ידי בחינת "היום", בחינת (תהלים צה, ז): "היום אם בקלו תשמעו" המבאר בדבריו ז"ל בסימן רע"ב: "שצריכין לידע, שאין לאדם בעולמו, כי אם אותו היום ואותו רגע לבד", כמו שכתוב (איוב ז, יח): "ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו".

וכמו שאמרו רז"ל, ומובא בפרוש רש"י בכמה מקומות. א) בפסוק: "היום [הזה ה' אלוקיך] (אנכי) מצוה", ב' פרשת תבוא (דברים כו, טז). ב) ו' בקריאת שמע' בפסוק: "אשר אנכי מצוה היום" (שם ו, ו). ג) ובשאר מקומות (שמות יט, א - "ביום הזה באו מדבר סיני" דברים יא, יג - "אשר אנכי מצוה אתכם היום"). שפרש רש"י שם [במקומות הנ"ל]: "שבכל יום יהיו בעיניך בחדשים".

ותדקדק בכל 'ספר דברים' ותמצא: שבכל מקום שמזהיר את ישראל על 'קיום התורה' - שמזכיר בכל פעם תבת "היום" - להורות ולהעיר את כל אחד, שהעקר להתחיל להתקרב "היום" - הינו: בכל יום ושעה שעומד בו, וכנ"ל.

וזה (דברים כו, ט): "וידבר משה כו' אל כל ישראל לאמר, הסכת ושמע ישראל, היום הזה נהיית לעם", ופרש רש"י שם גם-כן בבאור יותר: "בכל יום יהיה דומה

בעיניך, פאלו היום נכנסת עמו בברית" - הינו כנ"ל.

וזהו: "הסכת ושמע" וכו' - שפרושו: לשון 'הטה אזנה ושמע היטב היטב'. הינו: שדבר זה צריכין להטות אזנו ולבבו, לשמע ולהבין ולקבלו בלבבו היטב, "שהיום הזה נהיית לעם", דהינו: בכל יום ובכל שעה, וכנ"ל.

וזה בחינת מה שדרשו רז"ל (ברכות סג) על פסוק זה: "הסכת" - "הם ואחר-כך פתת". שפרושו: שבכל למודי התורה הקדושה, צריכין בתחלה ללמד, ואחר-כך לעין היטב. בחינת (שבת סג): "לגמר והדר לסבר".

ועל-כן נסמך זה הפסוק "הסכת", לפסוק "היום הזה נהיית לעם" - להודיע: שזה הענין "היום הזה נהיית לעם" - לידע ולזכר בכל יום ובכל שעה, "שהיום הזה נהיית לעם" וכו', וכנ"ל - זה הענין צריכין להאזין ולזכר היטב, בבחינת: "הם ואחר-כך פתת".

כי צריכין לקבלו בכלליות בפשיטות, ואחר-כך לכתת ולעין בו היטב בכל שעה ורגע - לידע בכל שעה, שעתה עוברת שעה מימי חיינו, ויזכיר עצמו שיש 'שכל-הכולל' שיכול להמתיק ולתקן הכל.

ועל-ידי-זה יוכל להמשיך על-עצמו לקיים: "היום הזה נהיית לעם לה' אלוקיך", "היום" דיקא. וכן בכל יום ושעה ורגע, בחינת (איוב ז, יח): "לרגעים תבחננו" וכו', וכנ"ל.

"את ה' האמרת היום, וזה האמירך היום"
(דברים כו, יז-יח)

טו.

(ח"א ב, בסוף)

"אמר אל הפהנים" (ויקרא כא, א.), 'אמר'
בחינת 'תפלה', כמו שכתוב (דברים
כו, יז): "את ה' האמרת היום".

טז.

(ח"א לא, ט)

"אפשילו לי חבלי פארי" [עשו לי חבל
מסבין] (בכורות ח:) - זה 'שבת
אמונה', בפרוש רש"י (על דברים כו, יז-יח): "את
ה' האמרת וזה האמירך", [שזה] לשון 'פארי
ושבח', שאנו מפאירין את הקדוש-ברוך-
הוא, ואנו מאמינים בו, ואומרים: "ה' אחד"
(שם ג, ד).

יז.

(ח"א רנט)

כְּשֶׁמֶתְבוֹדֵד וּמְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ וְצַעְרוֹ לִפְנֵי
הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, וּמִתְוַדֵּה
וּמִתְחַרֵּט עַל גְּדֹלַת הַפְּגָמִים שֶׁעָשָׂה - אֲזִי גַם
הַשְׂכִּינָה בְּנִגְדוֹ, מְפָרֵשֶׁת לִפְנֵי שִׁיחָתָהּ
וְצַעְרָהּ, וּמְנַחֶמֶת אוֹתוֹ - כִּי כָּל פֶּגַם וּפְגָם
שֶׁפָּגַם בְּנִשְׁמָתוֹ, פָּגַם אֶצְלָהּ גַם-כֵּן כִּבְיָכוֹל.

וְזֶה בְּחִינַת (דברים כו, יז-יח): "את ה' האמרת
וזה האמירך" וכו' - והיא מנחמת
אותו: שתבקש תחבולות לתקן כל
הפגמים.

"ולתתך עליון על כל הגוים" (דברים כו, יט)

יח.

(התורה רב לךס" בהוספות מכתב-יד
רבנו ז"ל, הנדפס בסוף הספר)

הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ נָתַן מִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל,
שֶׁנֶּקְרָאוּ: 'עֲלִיּוֹן', וְכֵמוֹ
שֶׁכְּתוּב (דברים כו, יט): "ולתתך עליון על כל
גוֹי הָאָרֶץ".

"אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלקיך"
(דברים כז, ו)

- וְעַנִּין פְּגַם הַמִּזְבֵּחַ -

כל אבן שנפגמה כדי שתחגור בה הצפרן פספין
של שחיטה, הרי זו פסולה לכבש ולמזבח,
שנאמר: "אבנים שלמות תבנה את מזבח ה'".
(רמב"ם, בית-הבית פ"א הי"ד)

אחד אבני הכבש ואחד אבני המזבח מבקעת בית
כרם. וחופרין למטה מהבתולה, ומביאים משם
"אבנים שלמות", שלא הונף עליהם ברזל,
שהברזל פוסל בנגיעה. ובפגימה לכל דבר.
נפגמה אחת מהן, היא פסולה וכלן פטורות.
(מדות פ"ג מ"ד)

יט.

(ח"א יז, ג-ד-ט)

הַתְּקוּן לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל 'כְּסִילוֹת הַשָּׂכָל' -
הוא על-ידי בחינת 'מזבח', בחינת
'אכילה בפשרות'.

כִּי "שִׁלְחָנוּ שֶׁל אָדָם מִכֹּפֵר בְּמִזְבֵּחַ"
(בְּרָכוֹת נה. חגיגה כז. מנחות צז.). כִּי עֵקֶר
יְנִיקַת ה'כְּסִילוֹת', דְּהֵינּוּ ה'קְלֹפוֹת', הוּא רַק
מִבְּחִינַת 'מִזְבֵּחַ' (זהר תרומה קלט).

וְעַל-כֵּן אֶפְלוּ אַחַר אֲכִילַת אִישׁ הַכֹּפֵר -
בְּהִכָּרַח שִׁיחָהּ לוֹ 'בְּלִבּוֹל הַדַּעַת'
קֶצֶת אַחַר הָאֲכִילָה, מַחֲמַת שִׁינִיקַת
ה'כְּסִילוֹת' הוּא מְשֵׁם. אֲךָ צָרִיךְ שְׁלֹא לִתֵּן

חיות להקלפות, פיאם פדי חיונו בצמצום
ולא יותר.

אבל כשאוכל כ'זולל וסבא (דברים כא, כ),
שזה בחינת **"פגם המזבח"** (מדות פ"ג
מ"ד; ספח מח: עבודה זרה נג: זבחים נט.) - אזי
יונקים ה'קלפות', דהינו ה'כסילות', יותר
מהראוי - ואזי מתגבר ה'כסילות' על
ה'שכל'.

**ועל-כן על-ידי אכילה בפשרות' - נכנע
ה'כסילות' ונתרומם ה'שכל'.**

**ולהשלים "פגם המזבח", פגם
האכילה' - הוא על-ידי
גרים'.** פי ה'עבודה זרה' אין להם פח כי אם
מ"פגם המזבח".

וזה שכתוב (מלאכי א, יא): "ממזרח שמש ועד
מבוא גדול שמי בגוים ו]בכל מקום מקטר
ומגש לשמי" - פי פחם הוא מ"פגם חלקי
המזבח", מהניצוץ הקדוש של ה'מזבח
דקדשה' שנפל לשם.

**ועל-ידי הגרים, שמשליך אמונתו אחר
אמונת ישראל' - מכניע
ה'עבודה זרה' שנעשה מ'פגם חלקי
המזבח' - והוזרין ניצוצי חלקי המזבח'
למקומם, ונשלם ה'מזבח'.**

**ועל-ידי 'צדקה' לצדיקים-אמתיים'
ול'עניים-הגונים' - נעשין
גרים', ונשלם ה'מזבח', דהינו: שזוכין
לאכל בקדשה.**

**ואזי: נשלם השכל. ואזי: זוכין לראות
'אור-הצדיק'. ועל-ידי-זה: מקבלין
מפנו 'יראה ואהבה'.**

נ.

(ח"א יח, ו)

**"זמנא חדא הוי קאזלינא בספינתא,
והזינא האי קרטליתא דמקבעי
בה אבנים טובות וכו' - ונפקת ברת-קלא:
מה אית לכו בהדי קרטליתא דאתתא דרבי
חנינא בן-דוסא, דעתידא למשידי בה
תכלתא לצדיקיא לעלמא דאתי" (בבא-בבא
עד:).**

[פעם-אחת נסענו בספינה, וראינו ארנז הקבועים בה
אבנים טובות וכו' - ויצאה בת-קול: מה יש לכם בארנז
הזה השיך לאשתו של רבי חנינא בן דוסא, שעתידה
להצניע בו 'תכלת' לצדיקים לעתיד-לבא].

**הינו: על-ידי 'שלמות האותיות' של
דבורי אמונה', שהוא בחינת: "אשת
רבי חנינא בן-דוסא".**

**פי "רבי חנינא בן-דוסא" - זה בחינת
אמונה', פי מדתו 'אמונה' וכו'.**

**ו"אש"ת" - זה בחינת ה'אותיות',
ששלמותם על-ידי 'אמונה',
בבחינת ראשי-תבות: "אבנים שלמות
תבנה" (דברים כז, ו). ו'אבנים' הן ה'אותיות'
וכו' (ספר יצירה). ו'אותיות' נשלמים על-ידי
אמונה' וכו'.**

**ו'שלמות האותיות' - זה בחינת
ה'תכלית' של כל הנבראים. פי
כל העולמות נבראו על-ידי 'אותיות' וכו',
ו'אותיות' הם ב'מלכות ומנהיגות, בבחינת
"מלכות פה" (פתח אליהו), פי עקר ההנהגה
על-ידי הדבור, פי אי-אפשר להנהיג ולצוות,
אלא על-ידי הדבור.**

**נמצא: על-ידי השלמות אותיות אמונה
שבמלכות - על-ידי-זה הצדיקים
יודעים התכלית של עולם-הבא וכו'. פי הם**

**"הַסַּפֵּת וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם הַזֶּה"
נְהִייתָ לְעַם לֵה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים כו, ט)**

בְּכָל יוֹם יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ, כְּאִלּוּ הַיּוֹם בָּאתָ עִמּוֹ בְּבְרִית.
(רש"י)

פָּתַח רַבִּי יְהוּדָה בְּכַבּוּד-תּוֹרָה וְדַרְשׁ: "הַסַּפֵּת
וּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם הַזֶּה נְהִייתָ לְעַם" – וְכִי אוֹתוֹ
הַיּוֹם נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְהֵלֵא אוֹתוֹ יוֹם סוּף
אֲרַבְעִים שָׁנָה הִיָּה? – אֵלֶּא לְלַמְדֶּךָ: שְׁחַבִּיבָה תּוֹרָה
עַל לוֹמְדֶיהָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, בַּיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה מֵהַר סִינַי.
(בְּרֻכּוֹת סג:)

נב.

**נִמְצָא לְעֵיל בַּפָּסוּק (דְּבָרִים כו, טז): "הַיּוֹם
הַזֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ מִצִּוְנֶךָ".**

**"אָרוּר מִסִּיג גְּבוּל רַעְהוּ" (דְּבָרִים כו, יז)
– עֲנִין הַשְּׂגַת גְּבוּל' –**

נג.

(ח"א,ו, בַּסּוּף)

"וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּפֶךְ" (תְּהִלִּים קלט, ח), זֶה
בְּחִינַת 'חִירִיק דָּס"ג', מְלֻשׁוֹן
(מְשָׁלִי כב, כח): **"אֵל תַּס"ג גְּבוּל עוֹלָם"** –
שְׁמַסִּיג גְּבוּלוֹ וּמַחְזִירוֹ לְאַחֲרָיו – בְּחִינַת
'רִידָה', שְׁנוּפֵל הַסִּיּוֹשְׁלוֹם מִמְּדַרְגָּתוֹ וְנִסּוּג
אֲחֹר.

אֲהִי-עַל-פִּי-יָבֵן יִחַזַק עֲצָמוֹ, וְאֵל יִתְיָאֵשׁ
לְעוֹלָם, כִּי גַם שָׁם נִמְצָא
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּבְחִינַת: **"וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל
הַנֶּפֶךְ"**. וְזֶה בְּחִינַת 'שֵׁם ס"ג' פִּנְ"ל.

אוֹחֲזִים בְּמִדַּת ה'מְלָכוּת', וְעַל-יַדֵּי-זֶה אוֹחֲזִים
בְּאוֹתֵיזוֹת שְׁבָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה אוֹחֲזִים
ב'תְּכָלִית', שֶׁהִיא 'שְׁלֵמוֹת הָאוֹתֵיזוֹת' וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת 'תְּכָלֵת' – בְּחִינַת 'תְּכָלִית',
שֶׁנִּתְגַּלָּה בְּתוֹךְ ה'קְרֻטְלִיתָא', בְּתוֹךְ
'הַמְנַהֲיגוֹת וְהַמְלָכוֹת' – עַל-יַדֵּי "אִשְׁת רַבִּי
חֲנִינָא בְּרֻדוֹסָא", עַל-יַדֵּי "אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת
תְּבַנָּה".

"לְצַדִּיקָיָא לְעֵלְמָא דְאֵתִי" – שֶׁהַצַּדִּיקִים
מְשִׁיגִים ה'תְּכָלִית', שֶׁהוּא
עֵלְמָא-דְאֵתִי'.

"כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת בְּאֵר הַיֵּטֵב" (דְּבָרִים כו, ח)

"בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן" (רש"י; סוּטָה לב.)

נא.

(ח"א כו, ה)

כְּשֶׁנִּזְדַּבֵּךְ קוֹלוֹ, אִז עַל-יַדֵּי הַשְּׁמַעַת
קוֹלוֹ לְבַד בְּלֹא דְבוּר, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתוֹ, בְּבְחִינַת
(תְּהִלִּים קו, מד): **"וַיֵּרָא בְּצַר לָהֶם, בְּשָׁמְעוּ אֶת
רִנָּתָם", עַל-יַדֵּי שְׁמִיעַת קוֹלוֹ, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא רוֹאֶה אֵיזְהוּ עֲבוּרֵם מִצַּר לָנוּ.**

וְזֶהוּ (דְּבָרִים כו, ח): **"בְּאֵר הַיֵּטֵב",
"בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן"** (רש"י; סוּטָה לב.) –
שְׁפָרוּשִׁים וְדְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה שְׁמַשֵּׁם
תּוֹצְאוֹת הַקּוֹל, עַל-יַדֵּם הַיֵּטֵב לָנוּ בְּכָל
הַלְשׁוֹנוֹת וּבְכָל הָעֲבוּרִים, בְּבְחִינַת: **"בְּשָׁמְעוּ
אֶת רִנָּתָם", רְאִישֵׁי-תְבוּת: 'בֵּא"ר' – וְבֵא"ר'
הוּא לְשׁוֹן פְּרוּשׁ וְדְרוּשׁ.**

כז.

(ח"א כט, בסוף)

ה'מַחְשָׁבָה שְׁבַמַּח, הוא כְּפִי ה'מִדּוֹת'
שְׁבַאֲדָם. וכְּפִי הַמִּדָּה שֶׁהָאָדָם
אוֹחֵז בָּהּ, כִּן הוֹלְפִין וְעוֹבְרִין עָלָיו
ה'מַחְשָׁבוֹת שְׁבַמַּח'.

כח.

(ח"א לג, ג-ד)

ה'יָמִים' נִקְרָאִים 'מִדּוֹת', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב
(תהלים לט, ה): "וּמִדַּת יָמֵי".
וְה'מִדּוֹת' הֵם ה'תּוֹרָה, כִּי אוֹרִיתָא כְּלָהּ הֵם
מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַתּוֹרָה
מְדַבֶּרֶת מֵאֲהָבָה וְיִרְאָה וְשָׂאֵר הַמִּדּוֹת - וְשֵׁם
שׂוֹרָה אֲהַבְתּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

וְה'אֲהָבָה' - הוּא "יוֹמָא דְאָזַל עִם כְּלָהּ
יוֹמִין" (בראשית מו. בלק קצא);
הֵינּוּ ה'מִדּוֹת'. כִּי הַמִּדּוֹת הֵם צְמֻצוּמִים
לְאִלְקוּתוֹ, כְּדֵי שֶׁנּוּכַל לְהַשִּׁיג אוֹתוֹ עַל-יְדֵי
מִדּוֹתָיו - כִּי בְּלֹא מִדּוֹתָיו אֵי-אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג
אוֹתוֹ.

וּמַחְמַת הָאֲהָבָה שְׂאֵהב אֶת יִשְׂרָאֵל, וְרָצָה
שִׁידְבְּקוּ בּוֹ וַיֵּאֱהָבוּ אוֹתוֹ עִמּוֹ מִזֶּה
הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי, הַלְבִּישׁ אֶת אִלְקוּתוֹ בְּמִדּוֹת
הַתּוֹרָה. - נִמְצָא: שֶׁבְּכָל מִדָּה וּמִדָּה, יֵשׁ שֵׁם
'אֲהָבָה' שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אֶת
עַצְמוֹ עִם יִשְׂרָאֵל (עֵין בַּפְּנִים בְּאִרְיֻכּוֹת).

כט.

(ח"א לג, ו)

אֲפָלוּ בְּמִדּוֹת עֲצָמוֹן, כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ,
הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת' לְבְּחִינָה
שֶׁתַּחֲתֶיהָ. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (שִׁירַה-שִׁירִים-רַבָּה
א, ט): "מָה שֶׁעָשְׂתָה חֲכָמָה עֵטְרָה לְרֹאשָׁהּ,
עָשְׂתָה עֲנוּה עֶקֶב לְסִלּוֹתָא".

"וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו" (דְּבָרִים כח, ט)

- עֲנִינֵי 'מִדּוֹת טוֹבוֹת' -

היא שְׁעָנְנוּ לְהַדְמוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְפִי יְכַלְתֵּנוּ, וְהוּא
אָמְרוּ: "וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכָּיו" וְכו'. וְכָא בְּפִרְוֵי זֶה (שְׁפַת
קֹלֶג: סְפָרֵי עֶקֶב יג): "מָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא
רְחוּם, אִף אֲתָה הָיָה רְחוּם" וְכו'. וְכָא בְּפִרְוֵי גַם-
כֵּן: שֶׁעֲנִינּוּ לְהַדְמוֹת בְּפַעֲלוֹת הַטּוֹבוֹת וְהַמִּדּוֹת
הַחֲשׂוּבוֹת שִׁיתָאֵר בָּהֶם הָאֵל יִתְבָּרַךְ וְכו'.

(ספר המצות להרמב"ם, מצות-עשה ח)

כד.

(ח"א ד, בסוף)

עַל-יְדֵי הַצְּדִיק, עוֹלָה הַמַּלְכוּת מִן
הַסְּטָרָא-אֲחָרָא, וְנִתְבַטְּלִים
ה'מִדּוֹת-רְעוֹת' - וְעַל-יְדֵיזֶה בָּא לְבְּחִינַת
עוֹלָם-הַבָּא'.

כה.

(ח"א ח, ה)

צָרִיד לְבָרַר כָּל הַמִּדּוֹת בְּבִרוּר גְּמוּר, עַד
שֶׁלֹּא יִהְיֶה בּוֹ שׁוּם אֲחִיזָה מְשׁוּם רַע
שֶׁבְּשׁוּם מִדָּה מֵהָאֲרֻבְעָה יְסוּדוֹת, וְאִזִּי הוּא
'צָדִיק גְּמוּר', וְיִכּוֹל לְהַתְגַּרְוֹת בְּרִשְׁעִים.

וְכָל-זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר בּוֹ אִיזָה אֲחִיזָה בְּעֵלְמָא
מִהָרַע שֶׁל אִיזָה מִדָּה, אֵינּוּ יִכּוֹל
לְהַכְנִיעַ אֶת הָרִשָּׁע.

שִׁישׁ לָנוּ קִבְלָה: שֶׁכָּל מִי שֶׁלּוֹקַח לְעַצְמוֹ
אִיזָה דְבַר תְּאֻוָּה וּמִדָּה רָעָה שֶׁל
הָרִשָּׁעִים, הֵינּוּ שִׁישׁ בּוֹ עֲדִין אִיזָה אֲחִיזָה
מֵהַמִּדּוֹת רְעוֹת שֶׁלָּהֶן, אֵינּוּ יִכּוֹל לְצַאת
מֵהֶם וּלְהַכְנִיעֵם.

כו.

(ח"א כג, ג)

'אֲמוּנָה' היא 'אַחֲרִית הַיָּמִים', כִּי עָלֶיהָ
עוֹמְדִים כָּל ה'מִדּוֹת'.

ל.

(ח"א לג, ז)

עֲקָרָן שֶׁל הַמְדוּת' הוּא הַלֵּב. נִמְצָא:
בְּשִׁמְקֶשֶׁר אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ, שִׁיּוּדַע
שֵׁישׁ אֱלָקִים שִׁ"מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"
(ישעיה נ, ג), וְיִוֹדַע בִּידְעוֹת הַתּוֹרָה. וּכְשִׁכּוּפָה
אֶת לְבוֹ לְדַעְתּוֹ הַזֶּה, הֵינּוּ שְׁלֵבּוֹ בְּרִשּׁוֹתוֹ -
אֲזִי נִכְלָלִין גַּם-כֵּן הַמְדוּת שְׁבֵלְבוֹ לְדַעְתּוֹ,
וְאֲזִי מִקְבְּלִין הַמְדוּת: 'אֹר הָאֱהָבָה שְׁבַדְעַת'
- וְרוּאָה וּמְשִׁיג 'אֹר-הַגְּנוּז' לְפִי בְּחִינַתּוֹ.

הֵינּוּ: שֶׁהַצְּדִיקִים וְהַתּוֹרָה שֶׁהִיא גְּנוּז וְצָפוֹן
עַד עֵתָה מִמֶּנּוּ, כְּשִׁכּוּפָה אֶת לְבוֹ
לְהַדְעַת, אֲזִי הַלֵּב' שֶׁהוּא שֶׁרֶשׁ לְכָל הַמְדוּת,
מִקְבֵּל 'אֹר הָאֱהָבָה שְׁבַדְעַת', הוּא הָאֱהָבָה
שֶׁהִיא בְּכַח בֵּין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל
קֹדֶם הַבְּרִיאָה.

לא.

(ח"א לה, א)

כְּשִׁמְכֻנִים בְּתוֹךְ שְׁכָלוֹ הַקְּדוֹשׁ,
'מִחֲשָׁבוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת',
'חֲכָמוֹת-חִיצוֹנִיּוֹת' - אֲזִי נִתְמַעֵט קְדֻשַׁת
שְׁכָלוֹ, כְּפִי תַפְיֶסֶת הַמָּקוֹם שֶׁל 'חֲכָמָה-
חִיצוֹנִיּוֹת', שְׁכָל חִיצוֹנִי, בְּתוֹךְ 'שְׁכָל
הַקְּדוֹשׁ'.

וְהַחֲכָמָה-חִיצוֹנִי נֶעוֹץ בְּתוֹךְ הַשְׁכָּל-
הַקְּדוֹשׁ, כְּקִנְיָה,
וּמְחַסֵּר מְקוֹם הַקְּדוֹשָׁה. וְעַל-זֶה הַקְּנִיָה, הֵינּוּ
הַשְׁכָּל, מִתְלַקְטֵים וּמִתְחַבְּרִים כָּל הַמְדוּת
רְעוֹת וּמְגֻנּוֹת.

לב.

(ח"א לו, ג)

'תְּאֹת-נְאוּף', בּוֹלְלֶת כָּל הַמְדוּת-רְעוֹת'
שֶׁל הַשְּׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת'.

לג.

(ח"א מט, א-ד)

לְפִי גִדּוֹל הַתְּלַהֲבוֹת הַלֵּב שֶׁל אִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי שֶׁהוּא עַד אֵיךְ-סוּף, לֹא הָיָה
אֲפָשֶׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבוּדָה, וְלֹא הָיָה יָכוֹל
לְגַלּוֹת שׁוּם 'מְדָה-טוֹבָה'.

שִׁזְהוּ בְּחִינַת: מָה שְׁבַתְחַלַּת הַבְּרִיאָה לֹא
הָיָה מְקוֹם לְבְרִיאָה, מִחֲמַת שֶׁהִיא
הַכֹּל אֵיךְ-סוּף, כִּי 'בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, הֵן הֵן
הַמְדוּת'.

וְעַל-כֵּן בְּהִכָּרַח - צָרִיךְ הָאָדָם לְצַמְצֵם
אֹר הַתְּלַהֲבוֹת לְבוֹ שֶׁהוּא עַד
אֵיךְ-סוּף, כְּדֵי שִׁיּוּכַל לַעֲבֹד הַשֵּׁם בְּהַדְרָגָה
וּבְמִדָּה. כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה בְּעֲבוּדָתְנוּ,
שֶׁנֶּעֱבֹד אוֹתוֹ בְּעֲבֹדוֹת וּבְמִדּוֹת-טוֹבוֹת, שִׁזְהוּ
אֵי-אֲפָשֶׁר כִּי-יֵאָם עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוֹם.

וּכְשִׁמְצַמְצֵם אֹר לְהַבִּיּוֹת לְבוֹ - אֲזִי
נִשְׁאָר 'חֲלָל-פְּנוּי' בַּלֵּב,
וּבְתוֹךְ זֶה הַחֲלָל-הַפְּנוּי, נִתְגַּלֵּין מְדוּתָיו
הַטוֹבוֹת. שֶׁהֵם סוּד: 'בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת',
שֶׁהִיא בְּתוֹךְ הַחֲלָל-הַפְּנוּי, כִּי הַמְדוּת' הֵן הֵן
הָעוֹלָמוֹת'. כִּי עַל-יְדֵי הַצְּמֻצוֹם שִׁמְצַמְצֵם
אֹר הַתְּלַהֲבוֹת, נַעֲשֶׂה בְּחִינַת 'חֲלָל-הַפְּנוּי',
וְעוֹבֵד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה, וְעוֹשֶׂה
'מַעֲשִׂים-טוֹבִים' וְ'מְדוּת-טוֹבוֹת'.

וְעַל-יְדֵי הַצְּמֻצוֹם שֶׁל הַתְּלַהֲבוֹת - יוֹכֵל
לְבוֹא לְהַתְּגַלּוֹת מִהַמְדוּת, לַעֲבֹד
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה. וְ'מִחֲשָׁבוֹת-
טוֹבוֹת' שְׁבֵלֵב - הֵן 'צָרִין טְבִיךְ', שֶׁעַל-יְדֵן
נִתְגַּלֵּין פְּעֻלוֹת וּמְדוּת טוֹבוֹת. וּכְשִׁחֻשֵׁב
'מִחֲשָׁבוֹת-רְעוֹת' - הוּא מְטַמְטֵם הַלֵּב
וּמְקַלְקַל וְכו'.

וְעַל-יְדֵי שִׁזְכָּה לְפַעֲלוֹת וּמְדוּת טוֹבוֹת
כַּנ"ל - עַל-יְדֵי-זֶה מִקְבֵּל עָלָיו

"על מלכות שמים שלמה" (ברכות יד: טו.), שזהו בחינת התגלות מלכותו יתברך שנתגלה על-ידי בריאת העולמות שבתוך החלל-הפנוי, על-ידי ה'חכמה'.

והכלל: שבריאת העולמות, ועבודת השם-יתברך בפעלות ומדות טובות - הם בחינה אחת ממש.

לד.

(ח"א נב)

אי-אפשר לבוא לידי בטול, כי-אם על-ידי התבודדות, על-ידי שמתבודד ומפרש שיחתו בינו לבין קונו - על-ידי-זה הוא זוכה לבטל כל התאוות והמדות רעות, עד שזוכה לבטל כל גשמיותו, ולהכלל בשרשו.

ועקר ההתבודדות הוא בליטה, בעת שהעולם פנוי מטרדת העולם-הזה וכו'. וגם צריכין שיהיה ההתבודדות במקום מיוחד, חוץ מהעיר בדרך יחידי, במקום שאין הולכים שם בני-אדם וכו'.

ושם ילך ויתבודד, ויפנה לבו ודעתו מכל עסקי עולם-הזה, ויבטל הכל, עד שיזכה לבחינת בטול באמת.

הינו: שבתחלה ירבה בתפלות ושיחות בהתבודדות בליטה בדרך יחידי כנ"ל, עד שיזכה לבטל זה הדבר, והינו לבטל מדה ותאוה זאת.

ואחר-כך ירבה עוד בהתבודדות הנ"ל, עד שיבטל מדה ותאוה אחרת.

וכן ינהג זמן רב בהתבודדות, בזמן הנ"ל, ובמקום הנ"ל, עד שיבטל הכל.

ואחר-כך עדין נשאר ממנו איזה דבר וכו', ואחר-כך מבטלין גם זה, עד שלא נשאר ממנו כלום.

פרוש: פי יכול להיות אחר שבטל כל התאוות ומדות רעות, עדין נשאר ממנו כלום, והינו שעדין לא בטל לגמרי הגאות והגסות, עד שנהשב בעיניו לאיזה דבר.

ועל-כך צריכין להתנגע ולהרבות בהתבודדות הנ"ל, עד שלא ישאר ממנו כלום, שיהיה בבחינת "מה" באמת, עד שיזכה לבחינת בטול באמת.

ואזי כשיזכה לבטול באמת - נכלל נפשו בשרשו, והינו בו יתברך וכו'.

לה.

(ח"א קא)

כל עכו"ם יש להם כל המדות-רעות, רק כל אמה ואמה פרוץ אל מדה אחת, יותר מכל המדות. וכל מי שיש בו מדות-רעות, הוא נכנע תחת אותם העכו"ם שפרוכים ומקשרים לאותם המדות רעות.

ועל-ידי שפרק ממנו 'על תורה' - מתגברין עליו המדות-רעות של העכו"ם.

אבל "כל המקבל עליו על תורה - מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך-ארץ" (אבות פ"ג מ"ה) - הינו: מי שלומד בעיון, שמעין ומבין חכמות התורה, על-ידי-זה מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך-ארץ.

כי נתבטל ממנו השעבוד והתאוות והמדות-רעות שלהם, על-ידי שקבל עליו 'על תורה'.

לו.

(ח"ב סו; ח"ב סז)

כל המדות, נמשכין מה'ארבעה יסודות', ועל-ידי שמתקרב ל'צדיק אמת'.

שהוא בחינת (משלי י, כה): "צדיק יסוד עולם", בחינת 'יסוד הפשוט', שממנו נמשכין כל הארבעה יסודות, ורואה אותו - ראוי לו שישתכל וירגיש על-ידי-זה: איך הוא אוהז בכל המדות שבאין מן הארבעה יסודות, שנמשכין מהצדיק שהוא בחינת 'יסוד הפשוט'.

וכשנתגלה זה הצדיק שהוא החן והיפי של העולם - כל מי שמתקרב ונכלל בזה החן האמת, נפתחין עיניו, ורואה ומסתכל על עצמו איך הוא אוהז בכל המדות שנמשכין מארבעה יסודות, שנמשכין מהצדיק.

לז.

(הקדמת ספר המדות)

בזה הספר מבארים כל המדות והנהגות על סדר א"ב. לקוטים נפלאים אשר לקט רבנו הטהור והקדוש, כל אשר השיגה יד חכמתו הגדולה להבין דבר מתוך דבר.

ואסף מכל ספרי-קדש, כל אשר מצא בהם מה שנוגע למוסר ולהנהגות ומדות ישרות, וכתבם אצלו לזכרון. הן מה שמצא מבאר בדברי רז"ל, איזה מעלה של מדה טובה, או להפך גנות מדה רעה וכו'.

למען יהיה לו לזכרון לראות בעיניו מעלת כל מדה ומדה והפוכה, "למען לכת בדרך טובים וארחות צדיקים לשמור" (לשון הפסוק משלי ב, כ).

ונוסף לזה: השיגה חכמתו הרמה, דברים רבים יקרים ונפלאים, אשר אינם מבארים בפרוש בדברי רז"ל, אך ברב עצם השגתו, הבין דבר מתוך דבר, והשיג חדושים יקרים בעניני המדות, מתוך הפסוקים ומתוך דברי רז"ל, אשר אינם

מבארים בדבריהם בפרוש, כי-אם ברמז למשכיל כמותו.

והכל אסף וקבץ ביחד על סדר א"ב, וברבות הימים נמצא אצלו סדור שלם על כל המדות, וצוה להעתיק הכל, ומפיו יקרא אלי ואני כותב על הספר, למען לא ימוש ספר הזה מפנינו להגות בו תמיד, למען נחדל מ'מדות-רעות'.

כי כל אחד בראותו מסדר עצם גנות מדה רעה ונגדל הפסדה, והפגם הנורא המגיע על-ידיה - יחוס על נפשו ויאזר מתניו לעמד בנגדה, ויבקש ממי שהרחמים שלו, למלט נפשו מני שחת, להצילו מאותן המדות רעות או 'תאוות רעות' וכיוצא בהן, וכן להפך ב'מדות-טובות' וכו'.

ומעלת ספר זה - אין מן הצורך לבאר לכל בעל-אמת החפץ באמת ומתגעגע לאהז בדרכי ישר, בודאי ימצא מרגוע בו לנפשו. אשרי שיאחז בו, אז טוב לו בזה ובבא, כי כל הספר הזה מיסד על פסוקי תנ"ך ועל דברי חז"ל, "כלם נכחים למבין וישרים למצאי דעת" (משלי ח, ט).

וחל עלינו להודיע לגלות אזני אנשיי-שלומנו: אשר כבוד רבנו אור הנעלם זצ"ל הזהיר מאד: "לעסק בזה הספר, ושלא ימוש מפנינו, כי הוא חיינו". וכתבו בעצמו בכרך קטן מאד.

ואמר: "שפונתו, בדי שיוכל כל אדם לשאתו אצלו תמיד, כי המדות הם יסוד כל התורה כלה!" - ובזה יזכה נער את ארחו לשמור כל הפתוב בזה הספר, אז יצליח את דרכיו ואז ישכיל.

כי זה עיקר עבודת האדם כל ימי חייו, לברח מ'מדות-רעות' ומ'תאוות'

"וּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ,
וַיִּרְאוּ מִמֶּנִּי" (דברים כח, י)

מ.

(ח"א יז, א)

ה'התפארות' של ישראל, הוא בחינת 'תפלין' שנקראים 'פאר' (ברכות יא. ספח כה. ועוד), ועל-ידם נתגלה 'יראה', כמו שאמרו חז"ל (ברכות ו.): "מנין שהתפלין הם עז לישראל, שנאמר (דברים כח, י): וּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּנִּי".

נמצא: שעל-ידי התגלות ההתפארות שמתפארים ישראל עמו יתברך, על-ידי-זה נופל יראה.

מא.

(ח"א לח, הו)

כשעושה תשובה, ומסיר ממנו הטפשות, ונתוסף בו שכלו - אזי נכנס בו בוששה גדולה על גדל פשעיו, כנגד "רב ושליט עקרא ושרשא דכל עלמין" (הקדמת הזהר יא.) - ונתגלה הבוששה על פניו. וה'בוששה' הזאת הוא בחינת 'אור התפלין' שנתגלה על פניו במצחו.

וזוה פרוש (משלי ב, ה): "אז תבין יראת ה'", כמובא בזהר (תקוני-זהר ט): "תפלין הם בחינת אפא על ברא", ו"אם לפינה תקרא" (שם שם, ג).

"אז תבין" - הינו: על-ידי 'פינה יתרה' בהפרת הבורא. על-ידי-זה: "יראת ה'" - הינו בחינת 'תפלין', כמו שאמרו חז"ל (ברכות ו. על דברים כח, י): "וּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּנִּי, אלו תפלין".

רעות, ולאחז במדות-טובות והנהגות ישרות המבארים בזה הספר.

אשרי איש שישמע לדברים האלה, לקיים ככל הפתוב בו, לעולם לא ימוט, וענתה בו צדקתו ביום מחר פי יבוא על שפרו, במדה שאדם מודד בה מודדין לו. אשרי הבוחר בחיים וכו'.

לח.

(תיי-מוהר"ן שעט)

ענה ואמר רבנו ז"ל על 'ספרי-המדות' שראה פעם-אחת ביד רבי נפתלי: "מיין ליבער הארציגער חבר, מיין ליבער געטרייער חבר, אט דאס האט מיך געמאכט פאר א איד" [אהובי חברי הנלבב, אהובי חברי המסור, זה עשה אותי ליהודי] - הינו: שעל-ידי אלו הדברים הנאמרים שם על כל מדה ומדה, התגבר לשפר כל מדה ומדה, עד שזכה למה שזכה.

[שית-שרפי-קדש ח"ו תנב: פרשו אנשי-שלומו באומן: שפונת רבנו בתבת 'חבר' היה על ה'ספר', שכנה רבנו את 'ספרי-המדות' בשם 'ידי, חבר, אהוב, ונאמן. ונמצא אף לנו פיוס חבר וידיד אמת כמוהו, ואשרנו מה טוב חלקנו שזכינו לו, ועלינו להשתדל לשמר על חבר טוב כמוהו כראוי].

לט.

(הקדמת לקוטי-תפלות)

ידוע וברור: שאי-אפשר להתקרב להשם-יתברך, דהינו לשפר ולבטל כל המדות-רעות, ולזכות לכל המדות-טובות, ולילך בדרךיו יתברך - כ"אם על-ידי תפלה ותחנונים ושועה וזעקה וצעקה להשם-יתברך ימים ושנים הרבה - וכל הצדיקים והקשרים אמתיים, לא זכו למדרגתם כ"אם על-ידי-זה.

כִּי ה' יִרְאֶה' הוּא ה' בּוֹשֶׁה, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ
(נְדָרִים כ. על שְׁמוֹת כ, טז): "יִרְאֵת ה' עַל
פְּנֵיכֶם, זֶה הַבּוֹשֶׁה", שְׁהִיא עַל ה'פְּנִים', הִינּוּ
בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', עַל-יְדֵי 'בִּינָה', שְׁהִיא 'אִמָּא
עַל בְּרָא'.

וְזֶה שְׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת יא. סָפָה כה. וְעוֹד):
"תְּפִלִּין נִקְרְאוּן פְּאָר". ו'פְּאָר' הוּא
'כְּלָלִיּוֹת-הַגּוֹנִין', כִּי ה'הַתְּפָאָרוֹת' עַל-יְדֵי
'כְּלָלִיּוֹת-הַגּוֹנִין', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יִשְׁעִיה מַט, ג):
"יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאָר", כִּי הֵם כְּלוּלִין
מ'גּוֹנִין סְגִיאִין. וְזֶה שְׁאָנוּ רוֹאִים: בְּשִׁאָדָם
מִתְבַּיֵּשׁ נַעֲשֶׂה כְּמֵה גּוֹנִין.

וּבְזֶה יְכוּלִים אָנוּ לְהַבִּין, אִם יֵשׁ לְאָדָם
'יִרְאֵת-שָׁמַיִם', הִינּוּ 'בוֹשֶׁה', לְאַחַר
תְּקוּן הַחֲטָא: "בְּשִׁאָנוּ מִסְתַּכְּלִין עַל פְּנֵינוּ,
וְנוֹפֵל עָלֵינוּ יִרְאֵה וּבוֹשֶׁה, הִינּוּ שְׁנַמְשָׁד
עָלֵינוּ דַּעַת בְּגִדְלַת הַבוֹרָא יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ".

וְזֶה פְּרוּשׁ: "אִז תְּבִין יִרְאֵת ה'" - פְּרוּשׁ:
בְּזֶה 'תְּבִין' שֵׁישׁ לוֹ 'יִרְאֵת-הַשָּׁמַיִם'.

"וְדַעַת אֱלֻקִּים תִּמְצָא" - הִינּוּ: בְּשִׁימְצָא
גַם לָךְ דַּעַה' בְּגִדְלַת-הַבוֹרָא, הִינּוּ
'בוֹשֶׁה וִירְאֵה'.

וְזֶה בְּחִינַת: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ וְכוּ'
וְיִרְאוּ מִמֶּנִּי" - הִינּוּ: שְׁנַמְשָׁד עָלֵיהֶם
גַם-כֵּן 'יִרְאֵה'.

ו'קִין' שְׁהִיָּה מְזַהֶמֶת הַנְּחָשׁ, כְּתִיב בָּהּ
(בְּרֵאשִׁית ד, ו): "לָמָּה נִפְלוּ פְּנֵיךְ",
שְׁהוּא בְּחִינַת 'אֹר הַתְּפִלִּין'.

וְאִיתָא (תַּנְחומָא בְּרֵאשִׁית י, עַל בְּרֵאשִׁית ד, טו):
"וַיֵּשֶׁם לְקִין אוֹתוֹ, שְׁזָרַח לוֹ קֶרֶן
בְּמִצְחוֹ" - זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלִּין' שְׁהוּא בְּמִצְחָה'.

וְזֶה שְׁפָתוֹב (תַּקוּנֵי-זִהָר קח: עַל בְּרֵאשִׁית שם):
"כִּד תֵּב בְּתִיּוֹבְתָא, וַיֵּשֶׁם ה' לְקִין

אוֹת", וּפְרַשׁ רַש"י: "הַחֲזִיר מוֹרָאוּ עָלֵיהֶם"
- כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים כח, י): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי
הָאָרֶץ".

מב.

(ח"א מז)

"רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה" (קִהְלֵת ט, ט). 'אִשָּׁה'
- רְאִישֵׁי-תְּבוּת (בְּרֵאשִׁית מַט, כא):
"ה'נָתַן אִמְרֵי שִׁפְרָה".

וְהִינּוּ: "רְאֵה חַיִּים" - כִּי 'תְּפִלִּין' נִקְרְאוּן
'חַיִּים', כְּמוֹ שְׁדָרְשׁוּ רַז"ל (מְנַחֲת מֵד):
"ה' עָלֵיהֶם יִחִיו" (יִשְׁעִיה לח, טז), עַל 'תְּפִלִּין'
- כִּי בְּתְפִלִּין נֶאֱמַר (דְּבָרִים כח, י; בְּרֻכּוֹת ו):
"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא
עָלֶיךָ" וְכוּ'.

וְהִינּוּ: "רְאֵה חַיִּים" - שְׁהוּא 'תְּפִלִּין'. "עִם
אִשָּׁה" - רְאִישֵׁי-תְּבוּת: "ה'נָתַן
אִמְרֵי שִׁפְרָה", שְׁהוּא גַם כֵּן בְּחִינַת 'תְּפִלִּין',
כִּי 'שִׁפְרָה' זֶה בְּחִינַת 'פְּאָר', בְּחִינַת 'תְּפִלִּין'
(עֵינ עוֹד בְּפָנִים).

"יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם,
לְתֵת מִטַּר אֶרְצְךָ בְּעֵתוֹ" (דְּבָרִים כח, יב)

מג.

(ח"א נד, ו)

עַל-יְדֵי 'הַדּוֹשֵׁי-תּוֹרָה', נִבְרָאִים 'שָׁמַיִם'
וְאָרֶץ', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (הַקְדָּמַת הַזִּהָר ה).
עַל יִשְׁעִיה נֵא, טז): "וְלֹאֹמַר לְצִיּוֹן עַמֵּי אֲתָה, אַל
תִּקְרִי 'עַמֵּי' אֶלָּא 'עַמֵּי'. מָה אֲנָא עַבְדֵי
שְׁמַיָא וְאֶרְעָא בְּמַלּוּלֵי וְכוּ'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת
וְהַבְּרֻכּוֹת לְעוֹלָם, כְּמוֹ

שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים כח, יב): "יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב אֶת הַשָּׁמַיִם" וכו'.

מד.

(ח"א ס, ג)

כָּל הַ'אוֹצְרוֹת', הֵם עַל-יְדֵי גְשָׁמִים, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים כח, עב): "יִפְתַּח ה' לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב לְתֵת מָטֵר אֲרֶצְךָ" וכו'.

"תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עִבַּדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב מֵרֵב כָּל" (דְּבָרִים כח, מז) – עֲנִינֵי 'שִׂמְחָה'

עַקֵּר קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמְצוּת בְּשִׂלְמוֹת, הִיא הַשִּׂמְחָה שֶׁל הַמְצוּה, כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל: שִׁיעֲשֶׂר הַשִּׂלְמוֹת הִיא הַשִּׂמְחָה שֶׁל הַמְצוּה. וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עִבַּדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב" וכו'. וְכַמְבָּאָר בְּדַבְרֵי רַבְנּוֹ ז"ל. (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, חֲלָה ג, ב)

עַקֵּר שִׂלְמוֹת הָעִבּוּדָה שֶׁל תּוֹרָה וּמְצוּוֹת, הוּא דִּיקָא בְּשׂוֹזְכִין לַעֲשׂוֹתָם בְּשִׂמְחָה, וְכַמְבָּא בְּסִפְרֵים. וּבְפֶרֶט בְּכַתְבֵי הָאֲר"י, מְגַדֵּל הָאֲזָהָרָה לַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבְמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עִבַּדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב". (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּרִיֵה-יִרְבֵּיהּ וְאִישׁוֹת ג, ח)

הַעֲצָבוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, מְזַקֶּת בְּיוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְכְמוֹ שְׁכַתוֹב: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עִבַּדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵב" – שִׁיעֲשֶׂר הַחֲרָפָן וְכָל הַצְּרוֹת רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, בְּלִם מַחֲמַת שְׂלָא עִבַּדוּהוּ יִתְבָּרַךְ בְּשִׂמְחָה, וְכַמְבָּא בְּכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, פְּרִיֵה-יִרְבֵּיהּ וְאִישׁוֹת ג, ד, לה)

מה.

(ח"א ה, ג)

עַקֵּר הַשִּׂמְחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים ד, ח): "נִתְּתָה שִׂמְחָה בְּלִבִּי". וְאִי-אֶפְשָׁר לֵלֵב לְשִׂמְחָה, אֶלָּא עַד שִׁיִּסִּיר עַקְמוּמֵיּוֹת שְׁבִלְבוֹ, שִׁיְהֵא לוֹ 'יִשְׂרוּת לֵב', וְאִזּוּ יִזְכֶּה לְשִׂמְחָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שָׁם צז, יא): "וּלְיִשְׂרָיִל לֵב שִׂמְחָה" – וְהָעַקְמוּמֵיּוֹת שְׁבִלְב' מִפְּשִׁיטִין עַל-יְדֵי דְרַעֲמִים, בְּחִינַת 'תַּפְּלָה בַּפִּח'.

מו.

(ח"א יב, ד)

הַשִּׂמְחָה בָּא מֵהַלֵּב, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים ד, ח): "נִתְּתָה שִׂמְחָה בְּלִבִּי" – וְהַלֵּב הוּא 'בֵּינָה' (פֶּתַח אֱלֹהִים), שִׁשָּׁם יִיָּן הַמְּשִׁמַּח, שֶׁהוּא 'עֲלֵמָא סְתִימָא', בְּחִינַת (שָׁם קד, טז): "וַיִּיָּן יִשְׂפַח לֵבִי".

מז.

(ח"א כב, ט)

לְבוֹא לְעִזּוֹת-דְּקַדְשָׁה, הוּא עַל-יְדֵי שִׂמְחָה.

מח.

(ח"א כג, א)

יֵשׁ פְּנִיִּם-דְּקַדְשָׁה, שֶׁהֵם 'אֲנַפִּין-נְהוּרִין', בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת 'שִׂמְחָה', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים טז, יא): "שִׁבְעַת שִׂמְחוֹת אֶת פְּנִיךָ".

מט.

(ח"א כד, ב)

עַל-יְדֵי שִׂמְחָת הַמְצוּוֹת – נִשְׁלָם הַקְּדָשָׁה, וּמַעֲלָה הַחַיּוֹת וְהַקְּדָשָׁה שֶׁבְּקִלְפוֹת. וְעַל-כֵּן כְּשֶׁעוֹשִׂין הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, מַעֲלָה הַשְּׂכִינָה מִבֵּין הַקִּלְפוֹת.

נ.

(ח"א כה, ה)

כְּדֵי לְהַכְנִיעַ הַקִּלְפָה הַמְּסַבֶּבֶת שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה, צָרִיךְ שִׁיעוּרֵר שִׂמְחָה שֶׁל מְצוּה. הֵינּוּ: שִׁישְׁמַח עַל-יְדֵי שִׁיזְכֹּר שִׁזְכָּה לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְזָכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים הַמְּקַרְבִּין אוֹתוֹ לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְעַל-יְדֵי הַשִּׂמְחָה זו, הוּא מְשַׁבֵּר הַקִּלְפָה וְנִכְנָס לְמַדְרָגָה שְׁנֵיִה.

טוֹבָה, בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה', בְּחִינַת 'רוּחַ נְבוּאָה',
מִן הָעֲצָבוֹת רוּחַ, שֶׁהוּא רוּחַ רָעָה'.

וְשִׁמְרַת הַזְּכוּרִים, הוּא עַל-יְדֵי נִגּוּן
בְּיָד, בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה' וְכוּ'.

נד.

(ח"א סא, ח)

עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָלִים יַחַד כָּל הַנְּפֻשׁוֹת, עַל-
יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'שְׂמֵחָה', בְּבְחִינַת
(מְשָׁלִי יג, ט): "אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח". כִּי הַנְּפֻשׁ'
הוּא בְּחִינַת 'נֵר', בְּבְחִינַת (מְשָׁלִי כ, כז): "נֵר ה'
נִשְׁמַת אָדָם". וְכַשְׁנִכְלָלִין יַחַד, נַעֲשֶׂה מֵהֶם
'אֹר', וְעַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'שְׂמֵחָה', בְּחִינַת:
"אֹר צְדִיקִים יִשְׂמַח".

נה.

(ח"א סה, ד)

עַל-יְדֵי הַבְּטוּל שֶׁנִּתְבַּטַּל אֶל הַתְּכֵלִית,
וְהַשִּׁיג שֶׁכָּל הַיְסוּרִין הֵם טוֹבוֹת
גְּדוּלוֹת מְאֹד, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְמַלֵּא 'שְׂמֵחָה'.
וְהַשְׂמֵחָה הוּא כָּלִי אֶל הַדּוֹשִׁין דְּאוֹרֵיתָא
וְכוּ'.

נו.

(ח"א פט)

כָּל מֵה שֶׁחָסַר לְאָדָם בְּרוּחָנִי וּבְגִשְׁמִי,
הַחֲסָרוֹן הוּא בְּהַשְׁכִּינָה. אִךְ כְּשִׁידַע
זֹאת, בְּוַדַּאי יִהְיֶה לוֹ צַעַר גְּדוֹל וְעֲצָבוֹת, וְלֹא
יִוָּכַל לְעַבֵּד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשְׂמֵחָה.

לְכַךְ צָרִיךְ לְהַשִּׁיב לְעֲצָמוֹ: מָה אֲנִי וּמָה
חַיִּי כִּי הַמְּלֶכֶךְ בְּעֲצָמוֹ מְסַפֵּר לִי
הַחֲסָרוֹן שֶׁלוֹ, וְכִי יֵשׁ כְּבוֹד גְּדוֹל מְזֵה! -
מֵתוּדָה כִּךְ בָּא לְשְׂמֵחָה גְּדוּלוֹתָה, וְנִתְחַדְדְּשׁוּ
הַמַּחֲוִין שֶׁלוֹ.

נא.

(ח"א ל, ה)

עֵקֶר 'אוֹר־הַפָּנִים' הוּא 'שְׂמֵחָה', כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב
פָּנִים". וְעֵקֶר הַשְׂמֵחָה הוּא מִן הַמְּצוּוֹת,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים
מְשִׁמְחֵי לֵב". וְעֵקֶר הַשְׂמֵחָה הוּא בְּלֵב,
כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם ד, ח): "נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי".

נב.

(ח"א מט, בַּסּוּף)

עֵקֶר הַשְׂמֵחָה הִיא בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תְּהִלִּים ד, ח): "נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי".

נג.

(ח"א נד, ו)

לְהַבְנִיעַ הַפְּחֵה-הַמְדוּמָה, הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת 'יָד', בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ יב, יא):
"בְּיָד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". וְיָד, הֵינּוּ בְּחִינַת
'שְׂמֵחָה', בְּחִינַת (דְּבָרִים יב, ז): "וְשִׂמְחֶתֶם בְּכָל
מְשַׁלַּח יְדְכֶם".

וְזֶה בְּחִינַת 'כָּלִי זְמוּר' שֶׁמִּנְגֵּנִין בְּיָד' וְכוּ'.
וְאֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל רוּחַ נְבוּאָה, רוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ, כִּי-אִם עַל-יְדֵי 'שְׂמֵחָה', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'מִנְגֵּן בְּיָד', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלְכִים-ב ג, טו):
"וְהָיָה כִּנְגִן הַמִּנְגֵּן וְתָהִי עֲלֵיו יַד ה'", בְּחִינַת
(שְׁמוּאֵל-א טז, טז): "וְנָגַן בְּיָדוֹ וְטוֹב לָךְ".

וְזֶה הַמִּנְגֵּן, צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה "יֹדֵעַ נִגּוּן" (שֵׁם
שֵׁם, יח).

גַּם צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה הַכָּלִי בְּשִׁלְמוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא
תֵצֵא כָּל הָרוּחַ הַמְעֻרָב טוֹב וְרַע בְּבַת-
אֶחָת.

וְגַם שִׁיְהִיָּה הַכָּלִי שֶׁמִּנְגֵּנִין עָלָיָה, 'שָׁלֵם'.
כְּדֵי שִׁיּוּכַל לְבָרַר וּלְכוּן הַנִּגּוּן בְּשִׁלְמוֹת
כְּרֵאוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת מָה שֶׁמְבָרַר הָרוּחַ

הָרֵאשׁוֹנִים, וּמִתְעוֹרֵר לוֹ 'בְּכִיָּה' מִחֲמַת רֵב
הַשְּׂמֵחָה.

סא.

(ח"א קנח)

דַּע: כִּי צָרִיךְ דּוֹקֵא 'וְדוֹיִדְבָּרִים', כִּי צָרִיךְ
לְפָרֵט אֶת הַחֲטָא, וְצָרִיךְ לְהַתְּוֹדוֹת
בְּדַבְּרִים בְּכָל פֶּעַם עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה.

וַיֵּשׁ לָזֶה מְנִיעוֹת רַבּוֹת. לְפִעְמִים נִשְׁכַּח
מֵאֵתוֹ הַחֲטָא, וַיֵּשׁ שֶׁיִּכְבֹּד עָלָיו מְאֹד,
וְקָשָׁה לוֹ לְהוֹצִיא הַדְּבָר לְהַתְּוֹדוֹת, וְעוֹד
מְנִיעוֹת רַבּוֹת.

וְצָרִיךְ לָזֶה 'שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה', כִּי
'חֲתָנָה שֶׁל מִצְוָה', אוֹ שְׂאֵר מִצְוָה
בְּשְׂמֵחָה. כִּי 'שְׂמֵחָה' הוּא קוֹמָה שְׂלֵמָה
מִרַמ"ח אַבְרָם וְשָׁס"ה גִּידִים.

וְעַל־כֵּן כָּשֶׁהוּא שְׂמֵחַ אוֹ מְרַקֵּד, צָרִיךְ
לְרֵאוֹת שֶׁיַּעֲבֹר בְּכָל הַשְּׂמֵחָה
מִרֵּאשׁ וְעַד עֶקֶב, הֵינּוּ: בְּכָל הַקּוֹמָה שֶׁיֵּשׁ
בָּהּ שְׂמֵחָה.

וְצָרִיךְ לָזֶה מִצְוֹת רַבּוֹת, כִּי שָׂרֵשׁ נִקְדוֹת
כָּל הַמִּצְוֹת הֵיא ה'שְׂמֵחָה', כִּי
(תהלים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב".

סב.

(ח"א קעט)

עַל־יְדֵי ה'תְּעִנִית', נִבְנְהָ קוֹמַת וְחֵיוֹת
הַשְּׂמֵחָה - וְכַפִּי 'יְמֵי הַתְּעִנִית', כִּי
זוֹכִין ל'שְׂמֵחָה'.

סג.

(ח"א רנב)

צָרִיךְ לְהֵיוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, וְלַעֲבֹד הַשֵּׁם
בְּשְׂמֵחָה. וְאִפְלוּ אִם לְפִעְמִים נוֹפֵל
מִמְּדֻרְגָתוֹ, צָרִיךְ לְחַזֵּק עַצְמוֹ בְּיָמִים הַקּוֹדְמִים
שֶׁהָיָה מְזַרְיֵחַ לוֹ אֵיזָה הָאָרֶה קִצֵּת וְכוּ'.

נד.

(ח"א קנה)

'אָרֶךְ־אֵפִים' תְּלוּי בְּבַחֲיַנַת 'אֲמוֹנָה',
שֶׁהוּא 'הַפֶּךְ עֲבוּד־הַזָּרָה',
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַטֵּל ה'חֲרוֹן־אָף', וְזוֹכִין
ל'אַרִיכַת־אֵפִים' - שֶׁיֵּאָרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל דְּבַר
בְּלָבוֹל וּמְנִיעָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בַּתְּפִלָּתוֹ
וְעֲבוּדָתוֹ, שֶׁיִּסְבֵּל הַכֹּל, וְלֹא יִתְעַצֵּב וְלֹא
יִתְעַצֵּל עַל־יְדֵי־זֶה כְּלָל. רַק יַעֲצֹר רוּחוֹ וְלֹא
יִכַּפֵּת לָהּ כְּלָל, וַיַּעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעֲבוּדָתוֹ,
וַיַּעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְלֹא יַחוּשׁ עַל כָּל הַבְּלָבוּלִים
וְהַמְּנִיעוֹת כְּלָל, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּזִרְזוּת
וְשְׂמֵחָה.

נה.

(ח"א קסט)

עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם דִּין וְשׁוֹפֵט עַצְמוֹ,
מִמִּתִּיק וּמִבְּטֵל הַדִּין שְׂלֵמֵעֵלָה.
כִּי "כְּשֵׁיט דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמֵעֵלָה"
(דְּבָרִים יד, ה). וְאִז כְּשֶׁנִּמְתַּק הַדִּין, אִזִּי יוֹצֵאִין
הַדְּמִים מִהַרְגְּלִין, וַיְכוּלָה הַשְּׂמֵחָה לְהַתְּפַשֵּׁט
בְּרַגְלִין, עַד שֶׁזוֹכֶה ל'רְקוּדִין'.

נו.

(ח"א קסט)

עֶקֶר 'שְׂמִירַת־הַבְּרִית' זוֹכִין עַל־יְדֵי
'שְׂמֵחָה'. כִּי עַל־יְדֵי 'שְׂמֵחָה' זוֹכִין:
שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּעַצְמוֹ יַעֲזֹר לוֹ לְשָׁמֵר אֶת
ה'בְּרִית־קֹדֶשׁ'.

ס.

(ח"א קעו)

עֶקֶר מַעֲלַת ה'בְּכִיָּה' הוּא, כְּשֶׁהֵיא מִחֲמַת
'שְׂמֵחָה וְחֲדוּה'. וְאִפְלוּ הַחֲרָטָה טוֹב
מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה מִחֲמַת שְׂמֵחָה - שְׂמֵרֵב
שְׂמֵחָתוֹ בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הוּא מִתְחַרֵּט
וּמִתְנַעֵנֵעַ מְאֹד עַל שְׂמֵרֵד נִגְדוֹ בְּיָמִים

דְּהִינּוּ: מאחר שבְּיָמֵים הַקּוֹדְמִים הִזְרִיחַ לֹו קֶצֶת וְהָיָה מִתְחַזֵּק וּמִתְעוֹרֵר לְבוֹ לְהַשִּׁיב־יִתְבַּרְךָ, אִף שֶׁעֲכָשׁוּ נֶפֶל מִזֶּה וְנִסְתָּמוּ עֵינָיו וְלָבוֹ - עַם־כְּלִיזָה רָאוּי שִׁיאֲחִז בְּיָמֵים הַקּוֹדְמִים וַיִּלְךְ אַחֲרֵיהֶם, דְּהִינּוּ: כְּמוֹ שֶׁאֵז הָיָה מִתְעוֹרֵר לְבוֹ לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדְתּוֹ יִתְבַּרְךָ, כֵּן גַּם עֲכָשׁוּ יִחַזֵּק לְבוֹ מְאֹד.

סד.

(ח"א רפב)

צָרִיךְ לְדוֹן אֶת־עֲצָמוֹ לְכַף־זְכוּת, וְלִמְצֹא בְּעֲצָמוֹ אֵיזָה נִקְדָּה טוֹבָה עֲדִין, אֵיזָה מַעַט טוֹב, דְּהִינּוּ מִה שֶׁזָּכָה לַעֲשׂוֹת מִיָּמָיו אֵיזָה מִצְוָה אוֹ אֵיזָה דָּבָר טוֹב - כִּי לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ, וְלָבוֹא לִיְדֵי שְׂמֵחָה, וְלִחַזֵּק עֲצָמוֹ שֶׁלֹא יִפֹּל לְגַמְרֵי חֲסוֹן־שְׁלוֹם. - וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא בְּאֵמֶת מִכַּף־חֻבָּה לְכַף־זְכוּת, וְיוֹכֵל לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה.

סה.

(ח"ב ב,ה)

'שֶׁבֶת' הוּא בְּחִינַת 'בֵּן, וְאֵז נִיחָא לְעַלְאִין וְתַתְּאִין, וְנִתְעוֹרֵר 'שְׂמֵחָה' - וְאֵז נִתְרוֹמָמִין וְנִתְעַלִּין כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁל שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל מִן הָעֲצָבוֹת, וְנִמְשָׁךְ עֲלֵיהֶם "מְנוּחָה וְשְׂמֵחָה" (זְמִירוֹת לֵיל שֶׁבֶת).

סו.

(ח"ב ב,ה)

עַל־יְדֵי 'שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר' שֶׁהוּא 'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, נִמְשָׁךְ 'שְׂמֵחָה'.

סז.

(ח"ב ה,י)

'חֲזוֹק־הַמְּלֶאךָ' הוּא עַל־יְדֵי 'שְׂמֵחָה', בְּבַחֲיַנַּת (מִשְׁלֵי טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יִיטֵב פָּנִים", זֶה בְּחִינַת הַמְּלֶאךָ,

בְּחִינַת (ישעיה סג, ט): "וּמְלֶאךָ פָּנָיו הוֹשִׁיעֵם", שְׁנֵתְחַזֵּק עַל־יְדֵי "לֵב שְׂמֵחַ".

וְעַל־כֵּן מְקוֹם הַמְּלֶאכִים נִקְרָא 'שְׂחָקִים', עַל שֶׁם 'שְׂחֹק וְשְׂמֵחָה', כִּי עִקַּר 'חֲזוֹק הַמְּלֶאכִים, עַל־יְדֵי 'שְׂמֵחָה'.

וְעַל־כֵּן בְּשִׁחְלָם לְאָדָם חֲלוֹם לֹא טוֹב, הַתְּקוּן הוּא 'תְּעֵנִית' - כִּי 'תְּעֵנִית' הוּא בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צ, טו): "שְׂמַחְנוּ בַּיָּמֹת עֲנִיתָנוּ" - שְׁעַל־יְדֵי 'תְּעֵנִית' נַעֲשֶׂה 'שְׂמֵחָה', וְעַל־יְדֵי הַ'שְׂמֵחָה', נוֹתְנִין חֲזוֹק לְהַמְּלֶאךָ, וּמִתְקַנֵּין וּמְכַנְיְעִין אֶת בְּחִינַת הַחֲלוֹם רָע, שֶׁבֵּא עַל־יְדֵי שְׂאִין חֲזוֹק בְּהַמְּלֶאךָ.

סח.

(ח"ב ו)

עַל־יְדֵי 'זַעַה טוֹבָה, כְּגוֹן כְּשִׁמְזִיעִין עַל־יְדֵי דָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה - נַעֲשֶׂה 'שְׂמֵחָה', בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב, וְלֹא דוֹקָא יוֹם־טוֹב' מִמָּשׁ, אֲלֵא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב, נִקְרָא יוֹם־טוֹב.

כִּי הָעֲצָבוֹת מִן הַטְּחוּל, שֶׁהִיא 'עֲבִירוֹת־הַדָּמִים, שֶׁכְּשִׁמְתַגְבֵּר, בָּאִין 'חֲלָשׁוֹת' חֲסוֹן־שְׁלוֹם. וְהַרְפוּאָה, הִיא 'זַעַה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹצֵא הָאָרֶס' שִׁישׁ בְּהַדָּמִים הָעֲכוּרִים, וְנִשְׁאָרִין הַדָּמִים זָכִים, וְאֵז זוֹכָה לְ'שְׂמֵחָה'. - וְזֶה שְׂאֵנוּ רוֹאִין: שֶׁהַחֹלָה תִּכָּפֵף כְּשִׁמְזִיעַ, נִמְשָׁךְ עָלָיו 'שְׂמֵחָה'.

סט.

(ח"ב ז)

מִה שֶׁרַחֲוִקִים מִהַשִּׁיב־יִתְבַּרְךָ וְאֵינָם מִתְקַרְבִּים אֵלָיו - הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין 'יְשׁוּב־הַדְּעַת', וְאֵינָם מִיִּשְׁבִּין עֲצָמָן: "מִה הַתְּכָלִית" וְכו'.

אך דע: שעלידי מרה-שחורה - אי אפשר להנהיג המח פרצונו, וקשה לו לישוב דעתו.

רק עלידי השמחה - יוכל להנהיג המח פרצונו ויוכל לישוב דעתו, כי שמחה הוא עולם החרות, בבחינת (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו" - שעלידי שמחה, נעשין ברחורין ויוצאין מן הגלות.

ולבוא לשמחה - הוא עלידי מה שמוצא בעצמו איזה נקדה טובה על-כל-פנים וכו'. ועל-כל-פנים יש לו לשמח במה שזכה להיות מזרע ישראל "שלא עשני גוי". וגם למעלה נעשה מזה יהוד גדול עלידי בדיחא דעתה" (שבת עז:).

ע.

(ח"ב יז)

בשבת הוא חרות, וכשיש חרות ואין שעבוד וגלות, אזי הדעת שלם. ועקר החרות, עלידי התענוג והשמחה של שבת, בבחינת (ישעיה נה, יב): "כי בשמחה תצאו" - שעלידי שמחה יוצאין לחרות, ואז הדעת בשלמות וכו'. ועקר הדעת הוא בשבת עלידי השמחה.

עא.

(ח"ב כג)

כשאדם שמח - אזי המרה-שחורה ויסורים נסתלקים מן-הצד. אבל מעלה יתרה: להתאמץ לרדף אחר המרה-שחורה דוקא, להכניס אותה גם-כן בתוך השמחה, שהיא בעצמה תתהפך לשמחה. כדרך הבא לתוך השמחה - שאז מגדל השמחה והחידוה, מהפך כל הדאגות והעצבות והמרה-שחורות שלו לשמחה.

וזה בחינת (ישעיה לה, י): "ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה" - שהיגון ואנחה בורחים ונסים מן השמחה, כי בעת השמחה דרך היגון ואנחה לעמד מן הצד בנ"ל.

אבל צריך לרדף אחר היגון ואנחה דיקא, להכניס אותם דוקא לתוך השמחה. שהששון ושמחה ישיגו ויתפסו היגון ואנחה שנסים ובורחים מן השמחה - להכניס אותם בעל-כרחם לתוך השמחה, שיהיו מרכבה אל הקדשה.

עב.

(ח"ב כד; טיחות-ה"ן מא)

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה-שחרה בכל כחו.

וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה - כי יש עשרה מיני נגינה שהם בחינת שמחה, והם באין בתוך עשרה מיני דפיקין ומחין אותן. וכשיש קלקול ופגם בה-שמחה, בה"יו"ד מיני נגינה, עלידי-זה באין חולאת מן ה"יו"ד מיני דפיקין שנתקלקלין עלידי-זה.

וגם חכמי הרופאים האריכו בזה: "שכל החולאת עלידי מרה שחורה ועצבות", והשמחה הוא רפואה גדולה. ולעתיד תתגדל השמחה מאד וכו'. ובשביל-זה נקראין השמחה והרקודין 'חולה' (עי' בפנים), כי הם תקון החולאת.

והכלל: שצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אך שמח תמיד. כי טבע האדם למשך עצמו למרה-שחורה

גם יש אחד שאין לו שום שמחה כלל, לא מן האכילה ושתייה ולא משאר דברים, ואדרבא יש לו קנאה וצער שמקנא על השדוף, על שזה נשתדף בזה.

אבל שלמות וגדלות השמחה הוא: מי שזוכה לשמח מכל הטובות ביחד. וזה אי-אפשר, כיון ששם כלל למעלה על כל הטובה, דהינו על השרש שמשם נמשכין כל הטובות. ששם הכל אחד. ואזי שמחתו מכל הטובות ביחד, ואזי השמחה גדולה מאד, ומאירה באור גדול מאד.

פי על-ידי ה'כלליות' שנכלל שמחה בחברתה - נגדל ביותר 'אור השמחות'. וכן כל מה שנכלל יתר רבוי השמחות זה בזה - נגדל ונתוסף 'אור השמחה' ביותר ויותר, פי נגדל ונתוסף האור מאד, על-ידי התנוצצות שמתנוצץ משמחה לחברתה. וכל מה שיש יותר שמחות שנכללין ביחד, נתוסף ביותר ויותר 'אור ההתנוצצות'.

ועל-כן שנכלל השמחה של כל הטובות ביחד - אזי 'אור השמחה' גדול מאד, על-ידי רבוי ההתנוצצות מזה לזה ומזה לזה.

עה.

(ח"ב מח)

ישמח מאד, ויחזק עצמו בשמחה תמיד, פי עצבות מזיק מאד מאד.

ודע: שתכף כשאדם רוצה לכנס בעבודתו 'יתברך' - אזי תכף היא עברה גדולה בשיש לו 'עצבות' חסודשלו, פי "עצבות היא סטרא-אחרא" (זהר נח עא.). והשם 'יתברך' שונא אותה וכו'.

ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים. על-כן צריך להכריח עצמו בכח גדול, להיות בשמחה תמיד, ולשמח עצמו בכל אשר יוכל, ואפלו במלי דשטותא.

אף שגם 'לב-נשבר' הוא טוב מאד, עם כל זה הוא רק באיזו שעה, וראוי לקבע לו איזה שעה ביום לשבר לבו ולפרש שיחתו לפניו יתברך, אבל כל היום בלו צריך להיות בשמחה.

עג.

(ח"ב לג)

כל השמחות, הם רק בשעתו, כגון שמחה של חתנה או ברית, השמחה הוא רק בשעתו, ואם יסתכל על הסוף, אין שום שמחה בעולם, פי "סוף אדם" וכו' (ברכות יז). אבל אם יסתכל על הסוף של הסוף, אז יש לו לשמח מאד, פי 'סוף כל סוף', דהינו ה'תכלית', הוא "טוב מאד" (בראשית א. לא).

עד.

(ח"ב לד)

אצל סתם בני-אדם, אין השמחה של כל הטובות ביחד. למשל: כשבאין על חתנה - א) יש מי ששמח מן האכילה שאוכל. ב) ויש ששמח מן הכלי-זמר. ג) ויש ששמח מדברים-אחרים. ד) ויש ששמח מן החתנה עצמה - כגון ה'מחתנים', שאינן משגיחים על אכילה ושתייה, רק שמחים מן החתנה עצמה.

אבל אין אדם שיהיה שמח מכל השמחות ביחד. ואפלו מי ששמח מכל הדברים, אף-על-פי-כן אין השמחה מכל הדברים ביחד, רק מכל אחד בפני-עצמו בזה אחר זה.

[לקוטי־הלכות, נפילת־אפים ד, ה: ועקר השמחה אי־אפשר להיות, פי־אם על־ידי מילי דשטותא, כמו ששמעתי מפיו ז"ל שאמר בזה־הלשון: "ס'האט א פנים, אז מ'קען מער נישט פרייליך זיין, נאר מיט נאריש מאכן זיך".]

עט.

(שיחות־הר"ן מג)

על־ידי השמחה, יכולין להחיות אדם אחר.

פ.

(שיחות־הר"ן סה)

על־ידי 'שמחה', נצולין מ'מיתת בנים'. כי הקלפה העשקת אותם חס־ושלום, נקראת 'לילית', וה'שמחה' הוא ההפך ממנה.

פא.

(שיחות־הר"ן קעז)

חזק אחד להיות בשמחה. ואמר: "שראוי לו לשמח בהשם־יתברך". ואף־על־פי שאין אתם יודעים מגדלת השם־יתברך, ראוי לכם לסמוך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך.

"גם ראוי לכם לשמח בי - מה שזכיתם שיהיה לכם רבי' פזה!"

גם חזק אחד: "שישמח עצמו אפלו בעסקי הל" - ואמר לו: "בודאי בן הוא, שבתחלה צריכין לשמח עצמו ב'מלי' דעלמא' בכל מה שיכולין, ואחר כך באין לשמחה אמתית".

פב.

(חיי־מוהר"ן שעא)

אמר לי: "האתה תהיה במרה־שחורה? אתה מחיב תמיד להיות בשמחה

והעקר להיות בשמחה תמיד, וישמח עצמו בכל מה שיוכל, ואפלו על־ידי מ'לי־דשטותא', לעשות עצמו פשוטה, ולעשות עניני שטות וצחוק, או קפיצות ורקודים, כדי לבוא לשמחה, שהוא דבר גדול מאד [עין שיחות־הר"ן כ; חיי־מוהר"ן תקצג, המובאים להלן].

עו.

(ח"ב עח)

יוכל לבוא לשמחה גדולה, על־ידי תמימותו ואמונתו.

עז.

(ח"ב פא)

כשאדם משמח עצמו בשמחה של מצוה, והשמחה גדולה כל־כך עד שנוגעת עד רגליו, הינו שמרקד מחמת שמחה - בזה נתעלים כל 'תומכי־אורייתא'. גם כל המדרגות התחתונות המכנים בשם 'רגלים', נתעלים על־ידי 'שמחת תורה ומצוה'.

וזה שאמרו חז"ל (בבא־בבא י): "מי שאין לו בנים, ישמח את אשתו בדבר מצוה" - פי 'אשה' נקראת 'רגל' וכו'. נמצא: שעל־ידי ה'שמחה', הוא מעלה ומקשר אותה לבחינת 'צדק' הנקרא 'ה"א', ושם עקר ה'זרע', כמו שכתוב (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע".

עח.

(שיחות־הר"ן כ)

ענה ואמר: כפי הנראה, שאי־אפשר לבוא לשמחה, פי־אם על־ידי עניני שטות, לעשות עצמו פשוטה, ולעשות עניני צחוק ושטות.

[מְשֻׁנָּה] תְּמִיד! [דו זאלסט נאך זיין אין דער מְרֵה-שְׁחֹרָה, דו ביסט מחויב מְשֻׁנָּה פרייליך צו זיין].

גַּם אָמַר לִי: "דו זאלסט זיך לֹאזן אַראָפּוואַרפֿן"!? [האָפּה תרשעה להפיל אֶת-עצמך?].

גַּם אָמַר לִי: "סע וועט זיך נאך טאן! ברויִדער האלט זיך!" [אַחֵי עוֹד יַעֲבֹר אַחִיז עצמך].

גַּם אָמַר לִי: "השם עמך וכו'! שרעק זיך ניט!" [השם עמך! אל תפחדו!].

פג.

(חיי-מוהר"ן תקצג)

אַתֶּם צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד. כְּלוּמַר: שְׂאם נְחוּשׁ בְּכָל-עֵת, אֲפָלוּ כְּשֵׁהשִׁם־יִתְבָּרַךְ מְרוּיַח לָנוּ קֶצֶת, לְחֶשֶׁב תְּמִיד עַל חֶסְרוֹן הַיְשׁוּעָה הַמְכַרְחַת לָנוּ עוֹד - אַס־כֵּן תִּתְגַּבֵּר חֶסֶד־וְשָׁלוֹם הַמְרֵה־שְׁחֹרָה וְהַעֲצֹבוֹת בְּיוֹתֵר. אֲשֶׁר זֹאת הַמִּדָּה שֶׁל 'עֲצֻבוֹת', מְזַקֶּת לָנוּ לְעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מֵהַכֹּל. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְחַזֵּק, לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד אִיךְ שֶׁהוּא.

עַל־כֵּן אֲפָלוּ בְּעֵת הַצַּעַר וְהַרְחֹק מְעִבּוּדָתוֹ, צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת אִךְ שִׂמְחָה תְּמִיד, וְלִשְׂמַח אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל מָה דְאָפְשֵׁר, בְּמָה שֶׁמוֹצֵא בְּעַצְמוֹ אִיזָה נִקְדָּה טוֹבָה עֲדִין, וּבְמָה שֶׁזָּכָה שְׁלֵא עֲשֵׂאנִי גוֹי וְכִיּוֹצֵא בָּזָה, וְלִהְפֹךְ כָּל הַיְגוֹן וְאֲנָחָה וְהַצַּעַר וְיִסּוּרֵין לְשִׁמְחָה.

לוֹמַר: אַף־עַל־פִּי שְׂאנִי כְּמוֹ שְׂאנִי - אַף־עַל־פִּי־כֵן זְכִיתִי לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְלִקְיָם כְּמָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם - צִיצִית, וְתַפְלִין, וְקִרְיַאת־שְׁמַע, וְצַדִּיקָה, וְכִיּוֹצֵא.

וְאַף־עַל־פִּי שְׂעִשִׁית הַמְצוּוֹת הֵם כְּמוֹ שֶׁהֵם - אַף־עַל־פִּי־כֵן עַל־כָּל־פְּנִים יֵשׁ בָּהֶם נִקְדוּת טוֹבוֹת מְאֹד, שְׂנַעֲשֶׂה מֵהֶם שְׂעִשׂוּעִים גְּדוּלִים לְמַעְלָה, וְאֲפָלוּ עַל־יַדִּי הַמְצוּוֹת שְׂנַעֲשִׂין עַל־יַדִּי 'פּוֹשְׁעֵי־יִשְׂרָאֵל'.

כִּי כָל־זְמַן שֶׁשֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, מִתְפָּאֵר בּוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הַרְבֵּה, בְּבַחֲיַנֵּת (ישעיה מט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְפָּאֵר", וְכַמְבֹאֵר בְּדַבְּרֵינוּ בְּעִנְיַן זֶה תְּלִי תְּלִים שֶׁל הַלְכוּת, כְּמָה וְכְמָה דְרָכֵי עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אִיךְ לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ תְּמִיד יִהְיֶה אִיךְ שִׂיְהִיָּה. אֲשֶׁר־י שִׂיֵּאחֲז בָּהֶם.

וְעַל־פִּי־רַב, צְרִיכִין לְשַׂמַּח אֶת־עַצְמוֹ בְּ'מַלְיַד־שְׁטוּתָא', לְעִשׂוֹת עִנְיָנֵי 'צְחוּק' וְ'מַלְתָּא־דְּבִידִיחוּתָא', כְּדִי לְשַׂמַּח אֶת־עַצְמוֹ בְּמָה דְאָפְשֵׁר.

וְעַל־פִּי־רַב, אִי־אָפְשֵׁר לְשַׂמַּח אֶת־עַצְמוֹ, כִּי־אִם עַל־יַדִּי־זָה - כִּי הַמְרֵה־שְׁחֹרָה וְהַעֲצֹבוֹת מִתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם יוֹתֵר מִן הַכֹּל, וְקָשָׁה לְשַׁבֵּרָה יוֹתֵר מִכָּל הַמִּדּוֹת, וּמְזַקֶּת לְהָאָדָם מְאֹד יוֹתֵר מֵהַכֹּל. וְכָל עֶקֶר הַתְּרַחֲקוּת כָּל אָדָם מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, הִיא רַק מַחֲמַת עֲצֻבוֹת וּמְרֵה־שְׁחֹרָה.

עַל־כֵּן צְרִיכִין לְרְאוֹת לְשַׂמַּח אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל הַכּוֹחוֹת, בְּכָל מָה דְאָפְשֵׁר, אֲפָלוּ בְּעֵת שֶׁצָּר לְהָאָדָם וְדַחוּק לוֹ מְאֹד בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, הֵן בְּפִרְנֶסֶת־הַנֶּפֶשׁ, הֵן בְּפִרְנֶסֶת־הַגּוּף - אַף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיךְ לְרְאוֹת לְבַטֵּחַ בְּהַשֵּׁם תְּמִיד: שְׁסוּף כָּל סוּף לֹא יַעֲזֹב הַשֵּׁם אוֹתוֹ לְנִצָּח חֲלִילָה, וְלִשְׂמַח אֶת־עַצְמוֹ בְּכָל מָה דְאָפְשֵׁר.

מְכַל־שִׁפּוֹן בְּשֵׁהשִׁם־יִתְבַּרֵךְ מְרַחֵב לוֹ
 בַּעַת צָרְתוֹ וְדָהְקוּ קֶצֶת, וַיֵּשׁ
 לוֹ אֵיזָה נִיחָא בְּעֵלְמָא - בּוֹדְאֵי צָרִיד לְהֵיּוֹת
 בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִהְגַּדִּיל הַשְּׂמֵחָה בְּיֹתֵר.
 וְהִבֵּן דְּבָרִים אֵלּוּ, כִּי דְבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל הֵם
 עֲמֻקִּים מְאֹד. וְעֵקֶר הָעֲמֻקוֹת הוּא
 לְהִבִּין הַדְּבָרִים לְקִיּוֹם בְּפִשְׁיטוֹת גָּמוּר. (עיֵן־
 שם עוד בפנים).

פד.

(ספר־המדות, עניני 'שמחה')

[א] עַל־יַדֵּי רַנָּה שֶׁל שִׁמְחָה, תִּהְיֶה בְּר־
 דַּעַת (דַּעַת לֵב).
 [ב] עַל־יַדֵּי הַצֶּעֶר וְהָעֲצָבוֹת, בָּא מְרִיבָה
 בְּעוֹלָם. וְעַל־יַדֵּי הַשְּׂמֵחָה, בָּא שָׁלוֹם בְּעוֹלָם
 (מְרִיבָה ח"ב יג; עֲצָבוֹת ח"ב ג).
 [ג] הַשְּׂמֵחָה תָּמִידִית, מְסַגֵּל לְהַצְלָחָה (מְמוֹן
 מֵז).
 [ד] מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ עֲצָבוֹת, יִסְתַּכַּל עַל
 הַצְּדִיקִים, וַיֵּבֵא לוֹ שִׁמְחָה בְּלִבּוֹ (עֲצָבוֹת ו).
 [ה] עַל־יַדֵּי עֲצָבוֹת, אָדָם נַחֲלָשׁ (עֲצָבוֹת ח).
 [ו] עַל־יַדֵּי עֲצָבוֹת, הַקְּדוֹשׁ־שִׁבְרוֹךְ־הוּא אֵין
 עִמּוֹ (עֲצָבוֹת יד).
 [ז] עַל־יַדֵּי עֲצָבוֹת, רוּאָה קָרִי (עֲצָבוֹת טו).
 [ח] עֲצָבוֹת, בָּא עַל־יַדֵּי כַּעַס (עֲצָבוֹת טז).
 [ט] מִי שֶׁאֵין לוֹ עֲצָבוֹת, וְהוּא תָּמִיד
 בְּשִׁמְחָה, בּוֹדְאֵי יִתְנַשֵּׂא (עֲצָבוֹת כ).
 [י] קִרְבַּת הַצְּדִיקִים, מְשַׂמַּח אֶת הַלֵּב (עֲצָבוֹת
 כו).
 [יא] אֲנָדָה, מְשַׂמַּח אֶת הָאָדָם (עֲצָבוֹת לו).
 [יב] עַל־יַדֵּי קִלְקוּל הַשְּׂמֵחָה, בָּא חֲלָאִים
 עָלָיו (עֲצָבוֹת ח"ב ד).

[יג] סָגְלָה לְהַסִּיר הָעֲצָבוֹת, עַל־יַדֵּי
 הַרְחַמְנוּת (עֲצָבוֹת ח"ב ה).
 [יד] כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּהַ בְּשִׁמְחָה, זֶה סִימָן
 שֶׁלִּבּוֹ שָׁלוֹם לְאֻלְקִיו (שִׁמְחָה א).
 [טו] מַחְמַת שִׁמְחָה, נִפְתַּח הַלֵּב (שִׁמְחָה ב).
 [טז] ה'שִׁמְחָה שֶׁל מְצוּהַ, הִיא מְעִזָּ לְאָדָם
 (שִׁמְחָה ה).
 [יז] עַל־יַדֵּי 'עֲצוֹת־טוֹבוֹת' שֶׁתַּתֵּן, תִּזְכֶּה
 לְשִׁמְחָה (שִׁמְחָה ז).
 [יח] עַל־יַדֵּי הַרְקוּדִין וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁאֵתָה
 עוֹשֶׂה בְּגוּף, נִתְעוֹרֵר לָךְ שִׁמְחָה (שִׁמְחָה ח).
 [יט] עַל־יַדֵּי פְּנוֹת הַלֵּב, בָּא שִׁמְחָה (שִׁמְחָה
 יב).
 [כ] עַל־יַדֵּי זְמֵר, תֵּבֵא לִיַּדֵּי שִׁמְחָה
 וְהַתְּלַחְבוֹת (שִׁמְחָה יד).
 [כא] כְּשֶׁתְּשַׂמַּח אֶת הַצְּדִיק, תוּכַל לְעַבֵּד
 אֶת הַשִּׁם־יִתְבַּרֵךְ בְּשִׁמְחָה (שִׁמְחָה טו).
 [כב] מִי שֶׁמְפָרְסֵם אֶת הַצְּדִיק, זוֹכֶה
 לְשִׁמְחָה (שִׁמְחָה טז).
 [כג] עַל־יַדֵּי בְּטָחוֹן, בָּא שִׁמְחָה (שִׁמְחָה יז).
 [כד] עַל־יַדֵּי שִׁמְחָה, תְּפִיסַת הַמַּח נִתְגַּדֵּל
 (שִׁמְחָה כא).
 [כה] הַשְּׂמֵחָה, הִיא סִימָן שֶׁהוּא: "זָרַע בְּרֵךְ
 ה'" (ישעיה סא, יט) (שִׁמְחָה כב).
 [כו] עַל־יַדֵּי שִׁמְחָה שֶׁל מְצוּהַ, הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְסוּכָךְ עָלָיו (שִׁמְחָה כד).
 [כז] עַל־יַדֵּי שִׁמְחָה, נִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם,
 גַּם יִזְכֶּה לְדַעַת (שִׁמְחָה כז).
 [כח] מִי שֶׁהוּא שִׂמַּח תָּמִיד, עַל־יַדֵּי זֶה הוּא
 מְצַלִּיחַ (שִׁמְחָה ח"ב א).

[כט] על־ידי שמחה, תבא תפלתך בהיכל מלך (תפלה ע).

"לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה"
(דברים כח, נח)

פה.

(ח"א יד, א)

לְהַמְשִׁיךְ 'שְׁלוֹם' בְּעוֹלָם, צְרִיף לְהַעֲלוֹת כְּבוֹד הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְשֵׁרְשׁוֹ, הֵינּוּ לִ'ירָאָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים כח, נח): "לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד".

פו.

(ח"א טו, ג)

שֶׁרֶשׁ הִ'ירָאָה' הוּא 'דַּעַת' וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי ב, ה): "אִז תִּבִּין יִרְאֵת ה', וְדַעַת אֱלֹקִים תִּמְצָא". וְעַקֵּר הַ'דַּעַת' הוּא בִ'לֵב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים כט, ג): "וְלֹא נָתַן לָכֶם לֵב לְדַעַת".

גַּם שֵׁם עַקֵּר הִ'ירָאָה', כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (קדושין לב:): "דְּבַר הַמְּסוּר לֵלֵב, נֶאֱמַר בּוֹ: וְיִרְאֵת מֵאֱלֹקֶיךָ" (ויקרא יט; ויקרא כה), הֵינּוּ: שִׂידַע מִמֵּי יִתִּירָא, הֵינּוּ: "לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד" (דברים כח, נח), 'יִרְאֵת הַרוּמָמוֹת'.

פז.

(ח"ב א, ה)

הִ'ירָאָה־שֶׁבִּלְב', הִיא בְּחִינַת 'שֵׁם', בְּבְחִינַת (דברים כח, נח): "לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד".

פח.

(שיחות־הַר"ן קסח)

הַרְבֵּי־הַקְּדוֹשׁ מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי נְחוּם ז"ל מְטַשְׁעֵר־נֶאֱבִיל, רָאָה אוֹתוֹ

בִּימֵי נְעוּרָיו בְּקַהֲלַת 'מַעְדוּוֹעַדוּוֹקַע', וְנִתְבַּהֵל מֵעֶצֶם הִירָאָה שֶׁהָיָה עַל פְּנֵי אָז, וְאָמַר: שְׁמָה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כ, יז): "לִמְעַן תִּהְיֶה יִרְאֵתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תַחֲטְאוּ" - זֶה רוֹאִין בְּחוּשׁ אֲצִלוֹ.

פט.

(חיי־מוֹהַר"ן רצד)

שִׁמְעֵתִי בְּשִׁמוֹ שֶׁאָמַר: שָׂאֵם הָיָה רוֹצֵה לְגַלוֹת וּלְהִרְאוֹת הִירָאָה שְׁלוֹ, לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְעַמֵּד אַרְבַּע אַמּוֹת סְמוּךְ לְבֵיתוֹ, אֲךָ הוּא מַעֲלִים הִירָאָה שְׁלוֹ בְּכֻנְיָה.

וְגַם אֲנִי שִׁמְעֵתִי מִפִּי־הַקְּדוֹשׁ שֶׁאָמַר: "אֲנִי אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת־שָׁמַיִם, שֶׁכָּל מִי שֶׁרוֹצֵה יְכוּל לְקַבֵּל מִמֶּנִּי!"

וּבִאֲמַת הָיָה נִרְאָה בְּחוּשׁ: שֶׁכָּל שֶׁנִּתְקַרַּב אֵלָיו, נִתְמַלֵּא תִכְפֹּף יִרְאָה גְדוּלָּה וְעִצּוּמָה, וְנִתְלַהֵב מְאֹד לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לֹא נִרְאָה כְּזֹאת.

וְגַם עֲכָשׁוֹ - עֵדִין יִרְאֵתוֹ הַגְּדוּלָּה גְּנוּזָה בְּסִפְרֵי־הַקְּדוֹשִׁים, וְכָל מִי שֶׁעוֹסֵק בָּהֶם בִּאֲמַת וּבִתְמִימוֹת, בָּא עֲלָיו 'יִרְאָה גְדוּלָּה' וּמִתְעוֹרֵר מְאֹד לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבָרָיו כְּנֶחֱלִי־אֵשׁ.

צ.

(חיי־מוֹהַר"ן רצה)

שִׁמְעֵתִי בְּשִׁמוֹ שֶׁאָמַר: "אֵלּוֹ הֵינּוּ רוֹאִין 'אוֹצֵר', הֵינּוּ רְצִים בּוֹדְאֵי אֵלָיו, וְהֵינּוּ חוֹפְרִים וּמְלַכְלָכִים עֲצֻמְנוֹ בְּרִפְשׁ וְטִיט, בְּשִׁבִיל לְחַתֵּר אַחֲרָיו וּלְמַצְאוֹ. וְהֵלֵא אֲנִי 'אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת־שָׁמַיִם', וּמִדּוּעַ לֹא יִהְיוּ לְהוֹטִים וְרְצִים אַחֲרֵי לְקַבְּלוֹ"?

וְשֶׁאֵלּוֹ אוֹתוֹ: "אֵיךְ אֶפְשֵׁר לְקַבֵּל"?! - וְהַשִּׁיב: "עַם הַ'פֶּה' וְהַ'לֵּב' צְרִיכִין

להתור ולבקש! [מיטן פיסק און מיטן הארץ].
"בפיך ובלבבך לעשותו" (דברים ל, יד).

"והפלא ה' את מכתך, ואת מפות זרעך, מפות גדלת ונאמנות, וחלים רעים ונאמנים וגו'. גם כל חלי וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" (דברים כח, נט-סא)

"וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" - זו מיתת צדיקים'.

ב'תוכחות' פתיב (דברים כח, נט): "והפלא ה' את מפתך", וב'חובן בית המקדש' פתיב (איכה א, ט): "ותרד פלאים". אבל ב'סלוקן של צדיקים' פתיב (ישעיה כט, יד): "לכן (בה אמר ה') הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא". וכל-כך למה? - "ואבדה חכמת חכמיו, ובינת נבניו תסתער" (שם). (איכה-רבה א, לו)

צא.

(ח"א נז, א-ב)

מי שפוגם ב'אמונת-החכמים' ופורץ גדרם, אין רפואה למכתו, בבחינות (שבת קי):
"דלמא חויה דרבנן טרקה, שאין לו אסותא".

פי הפורץ גדרם - על-ידי-זה מסיר ה'ידים' מן ה'מלאכים', לפי בחינות הסרתו מדרך דברי רבנן וכו'. ומחייבין אנהנו להאמין לכל דבריהם, בבחינות (דברים יז, יא):
"לא תסור מן הדבר" וכו'.

וזוה בחינת (דברים כח, סא): "מפה אשר לא כתובה בתורה", "זהו מיתת תלמיד-חכם" (חז"ל) - הינו: המיתה שתלמיד-חכמים ממיתין איזהו אדם.

פי חולאת הבאה לאדם על שעבר על דברי רבנן, אין לו רפואה, והוא מת מן החולאת - זה המיתה באה על-ידי "מפה אשר לא כתובה בתורה".

פי דברים שלא נכתבו בתורה, נמסרו לחכמים, ואנחנו מצוים לשמע מהם. ויש מי שמזלזל דבריהם, ואין מאמין דבריהם, מחמת שנדמה לו שמדאורייתא אינו כן, ועל-ידי-זה נחלה במפה שאין לו רפואה, ומת בה.

ולחקים 'אמונה-הנפולה', היא על-ידי בחינת 'גדר' וכו'. ועל-ידי ה'גדר', ישוב ל'אמונת-חכמים'.

פי כשאין לו 'אמונת-חכמים' - זה בחינת 'הסתלקות-החכמים', בחינת 'פלא', בבחינות (ישעיה כט, יד): "הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא, ואבדה חכמת חכמיו", ודרשו חז"ל (איכה-רבה א, לו): "שזה נאמר על סלוקן של חכמים".

ותקונו של 'הפלאה' הזאת, הינו של 'סלוקן של חכמים' - תקונו: 'הפלאה של גדר', בבחינת (במדבר ו, ב): "פי יפלא לגדר גדר".

פי על-ידי ה'גדר', הוא עולה ל'שרש' שהחכמים משרשים שם, בחינת "פליאות חכמה" (ספר-יצירה פ"א מ"א), ויודע ומכיר 'מעלות החכמים', ועל-ידי-זה הוא שב ומאמין בהם.

וזוה בחינת (ישעיה כח, א): "אודה שמך פי עשית פלא, עצות מרחק אמונה אמן" - הינו: על-ידי בחינת 'גדר', בחינות 'פלא', נתתקן 'אמונת-חכמים' וכו'.

צב.

(ח"ב ה, א-ב)

העקר הוא ה'אמונה'. וצריך כל אחד לחפש את-עצמו ולחזק את-עצמו ב'אמונה'.

כִּי יֵשׁ סוּבְלֵי הַחֲלָאִים שֵׁישׁ לָהֶם מִכּוֹת
מִפְּלֹאוֹת, וְהֵם סוּבְלִים הַחֲלָאִים רַק
בְּשִׁבִיל נְפִילַת הָאֱמוּנָה, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים כח,
ט): "וְהַפְּלֵא ה' אֶת מִכְתָּךְ, מִכּוֹת גְּדֹלַת
וְנֶאֱמָנוֹת, וְחֲלָיִם רָעִים וְנֶאֱמָנִים",
וְנֶאֱמָנִים" דִּיקָא - כִּי הֵם בָּאִים עַל־יַדֵּי
'פְּנֵם־אֱמוּנָה'.

כִּי עַל־יַדֵּי נְפִילַת־הָאֱמוּנָה - בָּאִים מִכּוֹת
מִפְּלֹאוֹת, שְׂאִין מוֹעִיל לָהֶם לֹא
רְפוּאוֹת, וְלֹא תַפְּלָה וְלֹא זְכוּת־אֲבוֹת -
כִּי כָל אֵלֹהֵם בְּחִינַת אֱמוּנָה וְכוּ'.

וְאִז צָרִיךְ לְצַעֵק מֵעֵמֶק הַלֵּב, וְעַל־יַדֵּי־זֶה
נִתְגַּלִּים עֲצוֹת עֲמֻקּוֹת, שִׁיּוּדָעִים לְתַת
עֲצָה לְנַפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁצָרִיךְ.
וְעַל־יַדֵּי־זֶה גְּדֹלַת הָאֱמוּנָה, וְנִתְתַקְנָת.

וְאִזִּי חוֹזְרִים וְנִתְתַקְנִים כָּל הַדְּבָרִים הַנִּלְכָּל,
שֶׁהֵם: רְפוּאָה, וְזְכוּת־אֲבוֹת,
וְתַפְּלָה.

כִּי הָעֲצוֹת, הֵם בְּחִינַת פְּלֵא, בְּחִינַת
(ישעיה כח, א): "אִוְדָה שְׂמֹךְ כִּי עֲשִׂית
פְּלֵא עֲצוֹת מִרְחֵק" וְכוּ'.

וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִתְתַקֵּן וּמְקַבֵּל רְפוּאָה
לְהַמְּכּוֹת הַמִּפְּלֹאוֹת, שֶׁהֵם
בְּחִינַת: "וְהַפְּלֵא ה' אֶת מִכְתָּךְ" וְכוּ'.

גַּם תַּפְּלָה הִיא בְּחִינַת פְּלֵאוֹת, בְּחִינַת
(שְׁמוֹת טו, יא): "נִזְרָא תְהִלַּת עֲשֵׂה פְּלֵא".

וְכֵן זְכוּת אֲבוֹת, בְּבַחֲיַנַּת (תהלים עח, יב):
"נִגַּד אֲבוֹתֶם עֲשֵׂה פְּלֵא".

וְהִנֵּה: עַל־יַדֵּי שְׂמֵעֵלִין אֱמוּנָה־הַנְּפוּלָה,
עַל־יַדֵּי־זֶה נֶעֱשִׂין גְּרִים, וְהֵם
מִזִּיקִין לְיִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַּת (קדושין ע:): "קָשִׁים
גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל כְּסַפְּחַת". סַפְּחַת הֵינּוּ
מִכּוֹת, בְּחִינַת מִכּוֹת מִפְּלֹאוֹת הַנִּלְכָּל
שֶׁנֶּעֱשִׂין עַל־יַדֵּי נְפִילַת־הָאֱמוּנָה.

וּמִחֲמַת שְׂאֵלֵי הַגְּרִים נֶעֱשִׂין מ'לְקִיטַת
נְפִילַת הָאֱמוּנָה, עַל־כֵּן הֵם
"קָשִׁים כְּסַפְּחַת".

וְלִהְנַצֵּל מִזֶּה - הוּא עַל־יַדֵּי ה'מְנַגֵּם
שְׂבִדוֹר וְכוּ'.

צג.

(חיי-מוהר"ן תקלו)

"וּמִחֲלָאִים רָעִים וְרַבִּים וְנֶאֱמָנִים" (בתפלת
נְשִׁמַת בְּשַׁבָּת), רְאוּי לֹאמַר בְּכּוֹנֵה
גְּדוּלָה, כִּי חֲסִדוֹשְׁלוֹם מִי יוֹדֵעַ מָה רְאוּי
לְבוֹא עָלָיו, וְעַל־כֵּן צָרִיכִים לֹאמַר בְּכּוֹנֵה וְכוּ':
"אוֹתָנוּ הַצֵּלְתָּנוּ".

"וְהִיא כְּאִשׁוֹר שֵׁשׁ ה' עֲלֵיכֶם לְהִיטִיב אֶתְכֶם
וְלִהְרַבּוֹת אֶתְכֶם, כֵּן יִשִּׁישׁ ה' עֲלֵיכֶם לְהַאֲבִיד
אֶתְכֶם וְלִהְשִׁימִיד אֶתְכֶם" (דְּבָרִים כח, סג)

"הוא אינו שש, אבל אחרים משיש, ודיקא נמי
דכתוב 'כן ישיש', ולא כתיב 'ישושי'". (מגלה י:)

"ובשנתחיבו בליה בימי המן, היו אויביהו
שמחין להו". (רש"י שם)

צד.

(ח"ב סו)

"הוא אינו שש" (מגלה י:) - כִּי כְּשֵׁישׁ
לְיִשְׂרָאֵל אִיזָה עֲנָשׁ חֲסִדוֹשְׁלוֹם, זֶה
נוֹגֵעַ בְּעֲצָמוֹ יִתְבַּרֵּךְ כְּבִיכּוֹל - כִּי "שְׂמוֹ
מִשְׁתַּף בְּשִׁמְנוֹ" (ירושלמי תענית פ"ב).

"וְהָיוּ חֲתִיף תְּלָאִים" (דְּבָרִים כח, סו)

צה.

(ח"א מז)

וְזֶה שְׂאֵמְרוֹ חו"ל (בְּרַכּוֹת כד, על דְּבָרִים כח, סו):
"וְהָיוּ חֲתִיף תְּלֹוֹאִים, זֶה הַתּוֹלָה

תַּפְּלוּיָו". גם אמרו: (מנחות קג:): "זו תקונה תבואה מן השוק" - הינו: שה'דלות' בא על-ידי פגם התפלוין, על-ידי פגם של אמת'.

"אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה לכת את בני ישראל בארץ מואב, מלבד הברית אשר נרת אתם בתרב" (דברים כח, סט)

אין לה כל מצוה ומצוה שבתורה, שלא נכרתו עליה ארבעים ושמונה בריתות של שש מאות אלה ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. נמצא: לכל אחד מישראל, שש מאות אלה ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים. מאי בינייהו? אמר רבי משרשיא, ערבא, וערבא דערבא, איבא בינייהו. (סוטה לו: לח.)

צו

(חיי-מוהר"ן מג)

בהתורה "תקעו תוכחה" (ח"ב ח) מובא: לענין גדל עצם המעלה בשזוכין שנתוסף נפש אחד להקבוצ הקדוש של ישראל, שעל-ידי-זו נתרבין הברית של התפלה אלפי אלפים ורבי רבבות, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב.

כי איתא ב'ספר-יצירה' (פ"ד מ"ב): "שתי אבנים, בונות שני בתים; שלש אבנים, בונות ששה בתים; ארבע, עשרים-וארבעה בתים; חמש, מאה-ועשרים; שש, שבע-מאות ועשרים" וכו'. עין-שם.

והנני מבאר לה הכלל בזה, כדי שתדע חשבון עצם רבוי הברית בברור, ותבין גדלות הבורא יתברך, ומעלת הקבוצ של ישראל, במה וכמה בתים בלי שעור וערה, נתוספין ונתרבין, בשנתוסף נפש אחד להקבוצ הקדוש של ישראל פנ"ל.

והוא: שכל מה שנתוסף אבן אחת - אזי נתרבין הבריתם, במספר כפולות של כל מספר האבנים האלו, בכל המספר של כל הצרופים, שהם הבריתם הקודמים.

למשל: בתחלה היו שתי אבנים, והיו בונים שני בתים. הינו: כי מן תבה של שתי אותיות, אין נעשין ממונה פיראם שתי צרופים. למשל: א"ב, אין יכולין לצרפן פיראם בשני צרופים, הינו: א"ב ב"א.

וכשנתוסף עוד אבן, הינו אות ג', ונעשה תבה של שלש אותיות, כגון אב"ג - אזי נתרבין הבריתם כפי כפולות מספר אלו האבנים שהם שלש, בכל המספר של הבריתם הראשונים. דהינו כפי כפולות מספר שלש, שהוא מספר האבנים של עכשו במספר הבריתם הקודמים שהם שנים - הינו: שלש פעמים שנים, שהיא ששה. ועל-כן "שלש אבנים, בונות ששה בתים".

וכן אחר-כך בשנתוסף עוד אות אחת, ונעשה תבה של ארבע אותיות, כגון אבג"ד - אזי נתרבין הבריתם במספר ארבע פעמים ששה, שהוא עשרים-וארבעה.

וכשנתוסף עוד אות אחד, ונעשה תבה של חמש אותיות - אזי נתרבין הבריתם במספר חמש פעמים עשרים-וארבעה, שהוא מאה-ועשרים.

וכן בשנתוסף עוד אות אחד, ונעשה תבה של שש אותיות - אזי נתרבין הבריתם במספר שש פעמים מאה-ועשרים, שהוא שבע-מאות ועשרים.

וכן לעולם: שכל מה שנתרבה אות אחד, נתרבו הבריתם כפי כפולות כל מספר האבנים האלו הנמצאים עתה במספר כל

הַבָּתִּים שֶׁנִּבְנוּ מֵהָאֲבָנִים שֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם. וְהָבֵן הֵיטֵב.

וְעֵינַי בְּפָרְדִּים' (שער ל, שער-הצרוף), שֵׁם מְבַאֵר עֵנָן זֶה. "וְדַעַת לְנִבּוֹן נִקְלָ" (משלי יד, ו) לְהַבִּין הַטַּעַם, מִי שֶׁיֵּבִין הֵיטֵב מֵהוּת הַצְּרוּפִים, וְאֵין לְהַאֲרִיךְ בָּזֶה. וּמִזֶּה תֵּבִין לְעֵנָן הַנִּפְשׁוֹת הַנִּלְכָּד, כִּנְל.

וְהָא לָךְ הַחֲשָׁבוֹן מִמְּסַפֵּר כַּמָּה אוֹתִיּוֹת שֶׁנִּקְרָאִים אֲבָנִים, וְכֵן לְעֵנָן הַנִּפְשׁוֹת הַנִּלְכָּד וְכוּ':

- [ב' אֲבָנִים] בּוֹנוֹת שְׁתֵּי בָּתִּים... 2 / [ג' פְּעָמִים ב'] שְׁשָׁה בָּתִּים... 6 / [ד' פְּעָמִים שְׁשָׁה] כ"ד בָּתִּים... 24 / [ה' פְּעָמִים כ"ד] ק"ך... 120 / [ו' פְּעָמִים ק"ך] תש"ך... 720 / [ז' פְּעָמִים תש"ך] 5040 / [ח' פְּעָמִים מְסַפֵּר הַנִּלְכָּד] 40320 / [ט' פְּעָמִים מְסַפֵּר הַנִּלְכָּד] 362880 / [י' 362880... / [יא"א] 39916800 / [י"ב] 479001600... / [י"ג] 6227020800...

נִמְצָא: שֶׁמִּשְׁלֹש־עֶשְׂרֵה אֲבָנִים - נַעֲשִׂים: שְׁשָׁה אֲלָפִים וּשְׁנַיִם-מֵאוֹת וְשִׁבְעָה-וָעֶשְׂרִים מִלִּיאָן וְעֶשְׂרִים-אַלְפֵי וּשְׁמוֹנֵה-מֵאוֹת (6.227.020.800). וְעַל־פִּי דְרָךְ זֶה תַּחֲשַׁב לְעוֹלָם.

וְהָבֵן הֵיטֵב: עַד הֵיכָן הִרְבּוּי מְגִיעַ, כְּשֶׁנִּתְוַסַּף אָבֵן אֶחָד עַל הָאֲבָנִים, הֵינּוּ נֶפֶשׁ אֶחָד עַל הַקְּבוּצָה-הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַנִּפְשׁוֹת שֶׁהָיוּ כָּבֵר. הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְשִׂמְחָה בְּאֵלוּ הַבָּתִּים, אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר: "וְשִׂמְחָתִים בְּבֵית תְּפִלָּתִי" (ישעיה נז, ז), כִּמּוֹכֵן בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְכָּד. אֲשֶׁרֵי הַזִּכּוּחַ לָזֶה.

וְעֵינַי בְּסִפְרֵי לְקוּטֵי-הַלְכוֹת' (צִיצִית ז, ד; פְּרִיָּה-וּרְבִיָּה ה, יב), מֵה שֶׁתְּבַתִּי בְּעֵנָן זֶה עַל

מֵאֲמַר בְּסוּטָה (לז: לח.): "אֵין לָךְ כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁלֹּא נִכְרְתוּ עָלֶיךָ אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֵה בְּרִיתוֹת שֶׁל שֵׁשׁ מֵאוֹת אֲלָפֵי וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים וְכוּ', עַד עֲרַבָּא וְעֲרַבָּא דְעֲרַבָּא" וְכוּ'. וְעֵינַי-שָׁם בְּפָרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, וְהַגְּהוֹת מֵהַרְש"ל.

וְהָא לָךְ הַחֲשָׁבוֹן בְּקִצּוֹר מִמְּסַפֵּר הַבְּרִיתוֹת הַנִּלְכָּד:

אַרְבָּעִים-וּשְׁמוֹנֵה פְּעָמִים שְׁשִׁי-מֵאוֹת אֲלָפֵי וּשְׁלֹשֶׁת-אֲלָפִים וְחֲמִש־מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים - עוֹלָה: עֶשְׂרִים-וּשְׁמוֹנֵה מִלִּיאָן וְתִשְׁעִי-מֵאוֹת וְשִׁבְעִים-אֲלָפִים וְאַרְבַּע־מֵאוֹת (28,970,400).

תַּרְי"ג פְּעָמִים כָּל הַנִּלְכָּד - כִּי עַל כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה מֵתַרְי"ג [שְׁש־מֵאוֹת וּשְׁלֹש־עֶשְׂרֵה] מִצְוּוֹת, נִכְרְתוּ כָּל הַבְּרִיתוֹת הַנִּלְכָּד - עוֹלָה: (17,758,855,200).

וְלִמְאֵן-דְּאָמַר עֲרַבָּא וְעֲרַבָּא דְעֲרַבָּא - צְרִיכִין לְכַפֵּל עוֹד: שְׁשִׁי מֵאוֹת אֲלָפֵי וּשְׁלֹשֶׁת-אֲלָפִים וְחֲמִש־מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים כָּכֵל הַנִּלְכָּד, כִּמּוֹכֵן שָׁם בְּפָרוּשׁ רַש"י וְתוֹסְפוֹת, עֵינַי-שָׁם הֵיטֵב - עוֹלָה: (10,718,357,055,960,000).

וְזָכַר הֵיטֵב: שֶׁהֵם שְׁבַע-עֶשְׂרֵה אוֹתִיּוֹת צִיפְעֵר (מְסַפְרִים), שֶׁהוּא מְסַפֵּר גְּדוֹל וּמְפֹלֵג מְאֹד מְאֹד אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר - כִּי הֵם יוֹתֵר מֵעֶשְׂרֵת-אֲלָפִים פְּעָמִים מִלִּי-מִלִּיאָן.

וְאִם יִדְעָתָּ מְסַפֵּר הַמִּלִּי-מִלִּיוֹן, שֶׁהוּא מִלִּיאָן פְּעָמִים מִלִּיאָן, אֲשֶׁר נֹדַע לְבַעֲלֵי-הַחֲשָׁבוֹן: אֲשֶׁר אִם יִחְיֶה הָאָדָם חֲמִשָּׁה-עֶשְׂרֵת אֲלָפֵי שָׁנִים, וְיוֹתֵר - אֵינּוּ מְסַפֵּיק לְסִפְרֵי מְסַפֵּר הַזֶּה אֶחָד לְאֶחָד, אֲפִלּוֹ לְחֲשָׁבוֹן שִׁיכּוּלִים לְסִפְרֵי מְסַפֵּר מֵאָה בְּמִינוּט [בְּדִקְחָה]

אחת. ודבר זה מבאר לכל הרוצה לבוא לחשבון הזה.

וזה ידוע: שעל 'מילי-מיליאן' אחד, אין צריכין לסדר ולצרף רק מספר שלש-עשרה אותיות ציפער [מספרים]. וכאן במספר כפולות הבריות הנ"ל, עולה החשבון עד במספר שבע-עשרה אותיות, שזה המספר גדול ועצום ורב מאד. כי הוא עשרת-אלפים פעמים 'מילי-מיליאן', ועוד שבע-מאות ושמונה-עשרה פעמים 'מילי-מיליאן'. מלבד כמה וכמה אלפים פעמים 'מיליאן' שבשאר החשבון.

ועתה בוא וראה והבן: שאחר כל עצם רבוי הבריות שהתחייב כל אחד מישראל על כל מצוה ומצוה, אפלו למאן דאמר ערבא דערבא, אף-על-פי-כן: כשמקרבין נפש אחת לקבוץ הקדוש של עשרים מישראל - עולים הבתים בכפלי-כפלים כמה פעמים יותר, מכל עצם מספר רבוי הבריות הנ"ל.

דק עין ותשפח: על-פי מה שכתבנו לעיל במספר העולה מהצדדים הנעשים משלש-עשרה נפשות. ואחר-כך תחשב ארבע-עשרה פעמים. ואחר-כך חמש-עשרה פעמים. עד שבאין לחשבון: שממספר עשרים נפש מישראל, נצטרפין צדדים תשע-עשרה אותיות ציפער [מספרים] - כי עולה לסך: (2,432,902,005,471,040,000).

הראית אחי: כמה וכמה עולה מספר הצדדים מעשרים נפשות, שהם כפלי-כפלים ממספר הבריות הנ"ל. וכשמוסיפין עליהם עוד נפש אחד, שאז נכפל עשרים-ואחת פעמים בכל הנ"ל. מכל-שכן וכל-שכן עוד אחד ועוד אחד.

עמד מרעיד ומשתומם: כמה וכמה אלפי-אלפים ורבי-רבבות בתים נעשים מהצדדים, מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב, כמובן בספר יצירה לענן 'צדדי-אותיות'.

ועל-ידי-זה יכול לצאת ידי הערבנות וכל עצם מספר רבוי הבריות הנ"ל. והכל בכח הצדיקים-האמתיים המפלגים במעלה, העוסקים בענן הבתים הקדושים של נפשות ישראל, שהם בחינת שכנים שנתוספין על הקבוץ-הקדוש, כמו שמבאר על פסוק (ישעיה לג, כד): "ובל יאמר שכן חליתי" בלקוטי תנ"ך סימן ח', עין-שם היטב, ובמה שכתבנו בהלכות הנ"ל.

שים לבך היטב, ותשוב ותתפלא, תסמר שערות ראשה, ואר-בנותיה דא לדא יהיו נקשו, מאימת גדלתו של יוצר בראשית, ומאימת גדלת הצדיקים הקדושים האמתיים, וכמה גדל הזכות של הזוכה לחסות בצל-פנפיהם, ולהיות נמנה עם נדיבי עם השם של הקבוץ שלהם.

מכל-שכן וכל-שכן מי שזוכה לדבר עם חברו ביראת-שמים עד שמביאו לידי מעשה שיעסק בתורה ובתפלה באמת ובתמימות, עד שיתוסף גם-כן על הקבוץ הקדוש. אשריהם אשרי חלקם. "עין לא ראתה אלקים זולתה יעשה למחבה לו" (ישעיהו סד, ג).

ובזה תוכל להבין: מה שאמרו רז"ל במשנה (עוקצים פ"ג מ"ב): "עתידי הקדוש-ברוך-הוא להנחיל לכל צדיק וצדיק ש"י [שלש מאות ועשרה] עולמות".

והדבר נפלא ונשגב מדעת האדם: איך יתרבו אלפי-אלפים ורבי-רבבות

עוֹלָמוֹת כָּל־כָּף, עַד שִׁיגִיעַ לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שִׁי עוֹלָמוֹת? - כִּי מִימֹת־עוֹלָם עַד הַסּוֹף, בְּוֹדָאֵי נִמְצְאִים צַדִּיקִים רַבִּים מְאֹד, וְכִמוֹ שִׁפְתוֹב: "אֶסְפְּרֶם מַחֹל יִרְבוּן" (תהלים קלט, יח). וְגַם כְּתִיב (ישעיה ס, כא): "וְעַמּוֹ כָּל־צַדִּיקִים" - כִּי בְּוֹדָאֵי כָּל יִשְׂרָאֵל יִזְדַּכְּכוּ וַיְהִיו בְּכֹל־צַדִּיקִים.

אך על־פי חֶשְׁבוֹן הַנ"ל שֶׁל עֵצֶם מִסְפָּר הַבָּתִּים שֶׁנַּעֲשִׂים עַל־יְדֵי הַקְּבוּץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּכָל־פַּעַם שֶׁנִּתְּוֹסֵף עֲלֵיהֶם שָׁכֵן אֶחָד - עַל־יְדֵי־זֶה יַעֲלוּ לְעוֹלָמוֹת רַבִּים עַד אֵין מִסְפָּר.

אף על־פי שְׁבוּדָאֵי בְּכָל עוֹלָם וְעוֹלָם, בְּוֹדָאֵי יֵשׁ בּוֹ אֲלֹפֵי אֲלֹפִים וְרַבִּי רַבּוֹת בָּתִּים - אַף־עַל־פִּי־כֵן עֵצֶם מִסְפָּר הַבָּתִּים הַנ"ל עַל יְדֵי הַצְּרוּפִים הַנ"ל, מִמָּאָה נִפְשׁוֹת, וּמֵאֲלָף וּמִיֹּתֵר וְכוּ' וְכוּ', עוֹלָה עַד אֵין חֶקֶר וַאֲיֵן מִסְפָּר, מַה שְּׁאֵין הַפָּה יָכוֹל לְדַבֵּר וְהַלֵּב לְחַשֵּׁב. עַד שִׁיְהִיָּה נַעֲשֶׂה מֵהֶם שִׁי עוֹלָמוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּבְכָל עוֹלָם וְעוֹלָם יְהִיו אֲלֹפֵי־אֲלֹפִים וְרַבִּי־רַבִּי־רַבּוֹת בָּתִּים.

שִׁים לְבָד הֵיטֵב לְכָל־זֶה, וְהֵבֵן הֵיטֵב, כִּי "דַּעַת לְנָבוֹן נִקְלָ" (משלי יד, ו). וְהַעֲקֹר שֶׁתְּהִיָּה בְּאֵמֶת וּבִתְמִימוֹת.

"וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֵב לְדַעַת וְגו' עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְאוֹלָךְ אַתְּכֶם אַרְבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר" (דברים כט, ג-ד)

צז.

(ח"א לג, ה"ז)

יֵשׁ שְׁנֵי מִיָּנִי אֲהַבּוֹת: אַחַת, שֶׁהִיא 'אַהֲבָה שְׁבִימִים' וְכוּ', שֶׁבְּכָל יוֹם. הֵינּוּ: שֶׁבְּכָל

מִדָּה וּמִדָּה, יֵשׁ שֵׁם אֲהַבְתּוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִם יִשְׂרָאֵל. וְזֶה שֶׁבִּפְעֻל.

וַיֵּשׁ 'אַהֲבָה שֶׁהוּא בְּכַח' - הֵינּוּ: הָאֲהֲבָה שֶׁהִיָּה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שְׁבִשְׁמִים קִדְּם הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיוּ יִשְׂרָאֵל עֲדִין בְּדַעַתוֹ וּבְמַחֹ וְכוּ'.

וְאַהֲבָה שֶׁבְּדַעַתוֹ וּבְמַחֹ, הִיא לְמַעֲלָה מִהַזְּמַן וְהַמְּדוּת, וַאֲיֵנוּ מְלַבֵּשׁ בְּשׁוּם לְבוּשׁ וְכוּ'. וְלַעֲתִיד־לְבוֹא יִתְגַּלֶּה הָאֲהֲבָה שֶׁהִיא בְּדַעַת, שֶׁהִיא 'פְּנִימִיּוֹת־הַתּוֹרָה' וְכוּ'.

וַיִּכּוֹל כָּל אָדָם לְטַעַם טַעַם 'אוֹר הָאֲהֲבָה שֶׁבְּדַעַת', כָּל אֶחָד לְפִי בְּחִינָתוֹ, אֲפֹלוּ עֲכָשׁוּ בְּתוֹךְ הַיָּמִים'. הֵינּוּ: כְּשִׁיקְשֵׁר אֶת 'לְבוֹ' לְדַעַתוֹ'.

כִּי כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יוֹדַע: 'שִׁישׁ אֲלֹקִים בְּכֹל־ל'. אֲבָל "הַרְשָׁעִים, הֵם בְּרִשׁוֹת לְבָן" (בְּרֵאשִׁית־דָּבָר לז, י), וְהַמְּדוּת' וְהַיָּמִים' הֵם נִכְלָלִין בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (זֶהר תִּצַּא רַפֵּא: רש"י סְנֵהֲדָרִין קו:): "רַחֲמָנָא לְבָא בְּעִי", "וּבְלֵבֵד שִׁיבּוֹן אֶת לְבוֹ לְשָׁמַיִם" (בְּרַכּוֹת ה: יז. מְנַחֹת קי. בַּמִּשְׁנָה) - כִּי עַקְרֹן שֶׁל הַמְּדוּת' הוּא הַלֵּב'.

נִמְצָא: כְּשִׁמְקִשֵׁר אֶת 'לְבוֹ' לְדַעַתוֹ, שִׁיּוֹדַע שִׁישׁ אֲלֹהִים - יוֹדַע בְּכֹל־ל: שֶׁ"מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" (ישעיה ג, ג), וַיּוֹדַע בִּידְעוֹת הַתּוֹרָה. וְכִשְׁכּוּפָה אֶת 'לְבוֹ', לְדַעַתוֹ' הַזֶּה, הֵינּוּ: שֶׁ"לְבוֹ בְּרִשׁוֹתוֹ" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה שָׁם: "הַצַּדִּיקִים לָבָן בְּרִשׁוֹתוֹ") - אַזִּי נִכְלָלִין גַּם בֵּין הַמְּדוּת שֶׁבְּלְבוֹ, לְדַעַתוֹ, וַאֲזִי מְקַבְּלִין הַמְּדוּת', 'אוֹר הָאֲהֲבָה שֶׁבְּדַעַת', וְרוֹאֶה וּמְשִׁיג 'אוֹר־הַגְּנוּז' לְפִי בְּחִינָתוֹ.

הֵינּוּ: שֶׁהַצַּדִּיקִים וְהַתּוֹרָה שֶׁהִיָּה גְּנוּז וְצָפוֹן עַד עֵתָה מִמֶּנּוּ, כְּשִׁכּוּפָה אֶת 'לְבוֹ'

לְהִדְעַתְּ - אָזִי מְקַבֵּל הַלֵּב שֶׁהוּא שָׂרֵשׁ לְכָל הַמַּדּוֹת, וּמְקַבֵּל אֹר הָאֱהָבָה שֶׁבַדְעַת, הוּא הָאֱהָבָה שֶׁהִיא בְּכַח בֵּין הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַבְּרִיאָה.

וְזֶה (תהלים לד, יג): **"מִי הָאִישׁ הַחֲפֵץ חַיִּים"** - **"חֲפֵץ"** הוּא בְּחִינַת **'לֵב'**, שֶׁהַחֲפֵץ הוּא בְּלֵב.

"חַיִּים" - הוּא בְּחִינַת **'דַּעַת'**, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (משלי טז, כב): **"מְקוֹר חַיִּים שֶׁכֵּל בְּעֵלְיוֹ"**. הֵינּוּ: כְּשֶׁמְקַשֵּׁר אֶת הַלֵּב לְהִדְעַת, **"שֶׁלְבוֹ בְּרִשּׁוֹתָו"**, שְׂכּוּפֶף אֶת יָצְרוֹ - אָזִי לְפִי בְּחִינַתוֹ, **"אֱהָב יָמִים"** (תהלים שם) - הוּא מְמַשֵּׁד אֶת הָאֱהָבָה מִדַּעַת, לְתוֹךְ הַיָּמִים וּלְתוֹךְ הַמַּדּוֹת.

"לְרֹאוֹת טוֹב" (שם) - וְרֹאוֹה וּמַשִּׁיג אֶת **"הָאֹר כִּי טוֹב"** וְגַנּוּז, שֶׁמַּשִּׁיג הָאֹר, הֵינּוּ הַתּוֹרָה-הַגְּנוּזָה, וְהַצְּדִיקִים-הַגְּנוּזִים.

וְשִׁמְעַתִּי בְּשֵׁמוֹ שֶׁאָמַר: שֶׁבְּהַתּוֹרָה הַזֹּאת כְּלוּלִים הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל לֹלֵב, וְלֹא זְכִיתִי לְשִׁמַּע בְּאֹר הָעֵינַי, אֲךָ עֵינַי וּמְצִאתִי קֶצֶת.

כִּי עֵקֶר הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל לֹלֵב הוּא וְכוּ'. וְכַל־זֶה הוּא סוּד 'כּוֹנֵנוֹת לֹלֵב' הַנִּל, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ הָאָרָה מִשָּׂרֵשׁ הַחֲסָדִים שֶׁבַדְעַת, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֱהָבָה-שֶׁבַדְעַת, לְתוֹךְ הַחֲסָדִים שֶׁבְּגוּף, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'כְּלָלִיּוֹת' הַמַּדּוֹת, שֶׁבְּכֻלָּם מְלַבְּשִׁים 'חֲסָדִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת אֱהָבָה.

וְכַל־זֶה כְּפִי לְהַאִיר אֶל הַמְּלָכוֹת, שֶׁהוּא הָאֲתָרוּג. הֵינּוּ: כְּפִי לְגַלוֹת מְלָכוֹתוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, הֵינּוּ: לְמַצָּא אֱלֻכוֹתוֹ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת הָעוֹפוֹת, וּבְכָל הַדְּבָרִים גְּשָׁמִיִּים, וּבְכָל מְדוּרֵי הַקְּלָפוֹת וְכוּ'.

וְכַל־זֶה נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי הַצְּדִיק' שְׂכּוּפֶף יָצְרוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַלֹּלֵב, **"שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדִיק"**, כִּידוּעַ (זֶהר וַיְחִי רַכָּא. פְּנֻחָם רַנָּה: תַּקוּנֵי-זֶהר ב: כט.), בְּחִינַת (תהלים צב, יג): **"צְדִיק כְּתָמָר יִפְרֹחַ"** (תַּקוּנֵי-זֶהר שָׁם) וְכוּ'.

צ.ח.

(ח"א טו, ג)

עֵקֶר הַדַּעַת הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים כט, ג): **"וְלֹא נָתַן לָכֶם לֵב לְדַעַת"**.

צ.ט.

(ח"א קנד)

הַדַּעַת צְרִיף לְהִיזוֹת בְּלֵב, כִּי גַם עִבּוֹתֵם יֵשׁ לוֹ דַּעַת, אֲךָ הוּא בְּלֹא לֵב. אֲךָ עֵקֶר הַדַּעַת, כְּשֶׁהוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים ז, לט): **"וַיְדַעַת הַיּוֹם, וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבַבְךָ"**, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שָׁם כט, ג): **"וְלֹא נָתַן לָכֶם לֵב לְדַעַת"**, דִּיקָא.

וּכְשֶׁמְחַבֵּר הַדַּעַת שֶׁבְּלֵב, עִם הַיְרָאָה שֶׁשָּׂרְשָׁהּ וּמְקוֹמָהּ בְּלֵב - אָזִי נֵאֱמָר (משלי ב, ה): **"אִז תִּבְיִן יְרֹאת ה', וְדַעַת אֱלֻכִים תִּמְצָא"**.

ק.

(א"מ ר המעתיק" בתחלת לקוטי-הלכות, ארח-חיים ח"ג; ה'שתפכות-הנפש, פתיחה)

אֵיתָא בְּמִסְכַּת 'עֲבוּדָה-זָרָה' (ה.י): **"תִּנּוּ רַבָּנָן: מִי יִתֵּן וְהָיָה לָבָבָם זֶה לָהֶם לְיְרָאָה"** (דְּבָרִים ה, כה). אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל: **'כְּפֻיֵי-טוֹבָה בְּנֵי כְּפֻיֵי-טוֹבָה, בְּשַׁעַת שֶׁאָמַר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל: מִי יִתֵּן וְהָיָה לָבָבָם זֶה לָהֶם, הָיָה לָהֶם לֹאמֹר: יִתֵּן לָנוּ אֲתָהּ וְכוּ', אֲךָ מֹשֶׁה לֹא רָמְזָה לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא לְאַחַר אַרְבַּעִים שָׁנָה, שֶׁנֵּאֱמָר (שָׁם כט, ג-ד): וְאֹלֶךְ אֲתָכֶם אַרְבַּעִים**

שָׁנָה בַּמִּדְבָּר וְגו' וְלֹא נָתַן ה' לָכֶם לֶב לְדַעַת. אָמַר רַבֵּה: שְׁמַע־מִנֶּה, לֹא קָאֵי אָנֹשׁ אֲדַעְתָּה דְרַבֵּה, עַד אַרְבַּעִין שָׁנִין.

רש"י: "לא רמזה" - לתוכחה זו, אלא לאחר ארבעים שנה, במשנה-תורה בערבות-מוֹאב אָמַר לָהֶם: וְלֹא נָתַן לָכֶם לֶב לְדַעַת' - שתהיו יודעים לשאל מה הקדוש-ברוך-הוא מבקש מכם. אֲלֵמָא: אַף מִשָּׁה רַבְנֵנוּ עֲלִיּוֹה־הַשְּׁלוֹם לֹא נִזְכַּר לָתֵת עַל לְבוֹ דְבַר זֶה, עַד אַרְבַּעִים שָׁנָה. "שְׁמַע מִנֶּה לֹא קָאֵי אָנֹשׁ אֲדַעְתָּה דְרַבֵּה" - לדעת סוף דעתו ותבונתו, עד ארבעים שנה, שהרי משה לא רמזה לישראל עד ארבעים שנה.

וְכָתְבוּ ה'תּוֹסְפוֹת': "עַד אַרְבַּעִים שָׁנָה לֹא קָאֵי אָנֹשׁ וְכוּ'" - פִּרְשׁ רֵש"י: 'שֶׁאֵף מִשָּׁה לֹא נִזְכַּר. וְאִם־תֵּאמַר: אִמָּאֵי כָּעַם מִשָּׁה עַל יִשְׂרָאֵל, הֲלֹא גַם הוּא לֹא נִזְכַּר? וַיִּשְׁלֹמוּר: שְׁלָפִי שֶׁהוּא לֹא הָיָה צָרִיךְ לְתַפְלָה זֹו, לֹא נָתַן לֶב עַד אַרְבַּעִים שָׁנָה, דְּקָם אֲדַעְתָּה דְרַבֵּה. אֲבָל יִשְׂרָאֵל שְׁהָיוּ צָרִיכִים לְתַפְלָה זֹו, הָיָה לָהֶם לְהִתְבּוֹנֵן מֵאוֹתָהּ שְׁעָה, שֶׁהָרִי כָּבֵד חֲטָאוּ בְּעַגְלָה וּבַמְרִגְלִים. עַד־כָּאן־לְשׁוֹנוֹ.

וְכָתְבוּ ה'מִהְרֵש"א' בְּאֲגֻדוֹת, בְּדַבְרוֹ-הַמִּתְחִיל "הָיָה לָכֶם לֹא־תָן וְכוּ": "הִגַּם שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרִכּוֹת ל"ג: מְגַלָּה כ"ה. נְדָה ט"ז): 'הַכֹּל בִּידֵי־שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאֵת־שָׁמַיִם' - מִכָּל־מְקוֹם פְּשִׁיטָא, דְּבִיד הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהַטּוֹת לֶב בְּנֵי־אָדָם לְטוֹבָה - דְּכַמָּה פְּתוּבִים מוֹרִים עַל זֶה.

וּמִכָּל־זֶה מְבַאֵר לְעֵיד־הָאֱמֶת: כִּמָּה מְזַהְרִים חַז"ל עַל 'הִתְבּוֹדְדוֹת', דְּהֵינּוּ לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ,

וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו שִׁיתֵּן לָנוּ יִרְאֵת־שָׁמַיִם לְבַלְתֵּי נַחֲטָא.

אַף־עַל־פִּי "שֶׁהַכֹּל בִּידֵי־שָׁמַיִם חוּץ מִיִּרְאֵת־שָׁמַיִם" - אַף־עַל־פִּי־כֵן הַכֹּל בִּידוֹ, וְצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ דִּיקָא עַל־זֶה, כְּמוֹ שֶׁמְבַאֵר הֵיטֵב בְּגִמְרָא הַזֹּאת: שֶׁמִּשָּׁה הִתְרַעַם עֲלֵיהֶם מְאֹד, וְקָרָא אוֹתָם 'כְּפוּיֵי־טוֹבָה' עַל שֶׁלֹּא אָמְרוּ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: "תָּן לָנוּ אֶתָּה", שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לָהֶם 'יִרְאֵת־שָׁמַיִם', וְכַמְבַאֵר שֶׁם ב'מִהְרֵש"א' חַז"ל.

אֲבָל צָרִיכִין לְהַכְנִים עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּהַלְמוּד שֶׁל 'הִתְבּוֹדְדוֹת' - דְּהֵינּוּ: לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד: "תָּן לָנוּ אֶתָּה יִרְאֵת־שָׁמַיִם!" - וְלְבַלִּי לְפַל בְּדַעְתּוֹ בְּשׁוּם אַפֶּן. עַד שֶׁאָמְרוּ חַז"ל שֶׁם: "שֶׁאֵף מִשָּׁה לֹא רַמְזָה לָהֶם, כִּי אִם בְּסוּף אַרְבַּעִים שָׁנָה, כִּי אִין אָדָם עוֹמֵד עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבּוֹ עַד אַרְבַּעִים שָׁנָה".

רֵאָה וְהִבֵּן הֵיטֵב: כִּמָּה צָרִיכִין לְעַסֵּק בְּזֶה, לְהִבִּין סוּף דַּעְתָּם שֶׁל רַבּוֹתֵינוּ־זְכוּרִים־לְבִרְכָה שֶׁהִזְהִירוּ אוֹתָנוּ עַל־זֶה, כִּי הַבַּעַל־דְּבַר מַחְלִישׁ מְאֹד דַּעְתּוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כְּאִלוֹ עָלְיוֹ לֹא כֹּונֵנוּ רַבּוֹתֵינוּ־זְכוּרִים־לְבִרְכָה, לְפִי עֵבִירַת מַעֲשָׂיו וְקִשְׁיוֹת עָרְפוֹ וְכוּ'.

אֲבָל בְּאֱמֶת אֵינּוּ כֵן, רַק הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה: שֶׁנִּבְיָן בְּעַצְמָנוּ סוּף דַּעְתּוֹ, שֶׁרְצוֹנוֹ וְחַפְצּוֹ שֶׁנִּבְקֵשׁ אוֹתוֹ תָּמִיד: "תָּן לָנוּ אֶתָּה לֶב טוֹב וְכָשֶׁר לִירְאָה אֶת שְׁמוֹ!"

וְעַיִן הֵיטֵב ב'תּוֹסְפוֹת' חַז"ל, מַה שֶׁכָּתְבוּ בְּתַרוּצָה: "שֶׁמִּשָּׁה בְּעַצְמוֹ לֹא שָׁם לְבוֹ כְּלִכְדָּ לְזֶה, כִּי הָיָה צָדִיק גְּדוֹל, וְלֹא הָיָה

צָרִיךְ לְתַפְלָה זו. אָבֵל יִשְׂרָאֵל שְׂרָאוֹ שְׂפָבֵר
נִכְשְׁלוֹ בְּעֵבְרוֹת גְּדוֹלוֹת, בְּעֶגְלָ וּבַמְרִגְלִים -
הָיָה לָהֶם לְהַכְנִים עֲצָמָם לְכוּן דַּעַת הַשָּׁם-
יְתַבְרָךְ, שְׂרָצוֹנוֹ, שְׂיִבְקָשׁוּ אוֹתוֹ: 'שִׂישְׁמָרֵם
מֵעֵבְרוֹת, וְשֶׁהוּא יִתֵּן לָהֶם יְרֵאת־שָׁמַיִם!' -
שְׂזָה עֲנִין: 'תֵּן לָנוּ אֶתְּהָ הַנִּ"ל".

וְהָרִי מְבֹאֵר בְּתוֹסְפוֹת' הַנִּ"ל: הַפּוֹדֵה הַדַּעַת
שֶׁל קִצָּת הַמְהַפְכִין אֶת הָאֱמֶת
שְׂאוֹמְרִים: שְׂאִין רָאוּי לְעֶסֶק בְּהַתְּבוּדוֹת'
לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנָי הַשָּׁם-יְתַבְרָךְ בִּי-אִם
גְּדוֹלֵי הַצְּדִיקִים, אָבֵל לֹא 'בְּנֵי-הַנְּעוּרִים',
וּבְפָרֵט 'אֲנָשִׁים מְגַשְׁמִים' וְכוּ'.

וְהָרִי מְבֹאֵר בְּתוֹסְפוֹת' הַנִּ"ל, הַהַפּוֹדֵה
מִמֶּשׁ: שְׂאֵדְרָבָא, מִשָּׁה רַבְּנוּ עֲלִי-
הַשְּׁלוֹם לֹא הָיָה צָרִיךְ לָזֶה כָּל-כָּף, כִּי הָיָה
צְדִיק גְּדוֹל. אָבֵל עַל יִשְׂרָאֵל דִּיקָא הַקַּפִּיד
מְאֹד - מֵאֲחֵר שְׂיִדְעוּ אֶת מְדַרְגָּתָם הַפְּחוּתָה,
מִחֲמַת זֶה דִּיקָא הָיוּ צָרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד
בְּהַתְּבוּדוֹת, וּלְהִבִּין הֵיטֵב סוּף דַּעַתוֹ שֶׁל
הַשָּׁם-יְתַבְרָךְ.

שְׂאֵה-עַל-פִּי שֶׁהוּא עֲצָמוֹ אוֹמֵר: "מִי
יִתֵּן" וְכוּ', שְׂנִרְאָה מְזָה
שְׂאִין הַדָּבָר בְּיָדוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל: "הַכֹּל

בִּי-יִשְׁמִים, חוּץ מִיְרֵאת־שָׁמַיִם" - אֵה-עַל-
פִּי-כֵן רְצוֹנוֹ שְׂנִבְקָשׁ אוֹתוֹ: "תֵּן לָנוּ אֶתְּהָ" -
שְׂזָה הוּא עֲנִין ה'הַתְּבוּדוֹת' - לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ
בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וּלְהַתְּחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ מְלַפְנָיו עַל
נַפְשׁוֹ: "שִׂיתֵן לּוֹ בְּרַחֲמָיו יְרֵאת־שָׁמַיִם לְבַל
יַחֲטֵא עוֹד" וְכוּ'.

כִּי בְּאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ: הַכֹּל בְּיָדוֹ יְתַבְרָךְ, כְּמוֹ
שְׂכַמָּה פְּסוּקִים וּמֵאֲמָרֵי חַז"ל מוֹרִים
עַל-זֶה, וְכְמוֹ שְׂכַתוֹב בְּמַהֲרָש"א הַנִּ"ל, רַק
שְׂרָצוֹנוֹ יְתַבְרָךְ דִּיקָא, לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ עַל-זֶה.

וְזָה בְּעֲצָמוֹ כּוֹנֵת: "מִי יִתֵּן וְהָיָה לְבָבָם" -
הֵינּוּ: שְׂשִׁישְׁמֵם לְבָם הֵיטֵב לָזֶה, לְבַקֵּשׁ
וּלְהַתְּחַנֵּן לְפָנָיו יְתַבְרָךְ תָּמִיד עַל-זֶה, וְלוֹמֵר:
"תֵּן לָנוּ אֶתְּהָ" וְכוּ'! - וְאִזּוֹ בּוֹדָאֵי יִזְכֶּה אוֹתָם
הַשָּׁם-יְתַבְרָךְ לְיְרֵאת־שָׁמַיִם וּלְכָל-טוֹב.

וְעַיִן הֵיטֵב בְּגִמְרָא הַנִּ"ל, וְתַבִּין: כְּפֹה
וְכַמָּה רְצוֹן הַשָּׁם-יְתַבְרָךְ: שְׂכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל יִבְקָשׁ אוֹתוֹ עַל 'יְרֵאת־שָׁמַיִם',
שְׂזָה הוּא עֲנִין ה'הַתְּבוּדוֹת' שֶׁהִזְהִירוֹנוּ
אֲדוֹנֵנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ זַצ"ל, פְּעָמִים אִין מְסַפֵּר,
אֲשֶׁרֵי שִׂיֵּאֲחִזוּ בְּזָה.

לקוטי תפלות

פרשת כי תבוא

חַמֵּל עַל עֲנֵי הַצֹּאן, וְהִטָּה לֵב הַמְּלָכִים
וְהַשָּׂרִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "פִּלְגֵי מַיִם לֵב מֶלֶךְ בְּיַד יְהוָה,
עַל כָּל אֲשֶׁר יִחְפֹּץ יִטְנוּ". וּכְתִיב: "לֵב
מֶלֶךְ וְשָׂרִים בְּיַד יְהוָה, אֵל כָּל אֲשֶׁר יִחְפֹּץ
יִטְנוּ".

חַמֵּל עַל עַמּוֹךְ, רַחֵם עַל נַחֲלֹתֶיךָ, מְלֵא
רַחֲמִים, "מִהַעֲדָה מַלְכִין וּמְהַקִּים
מַלְכִין". "הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן
הַשָּׁמַיִם", וְהִטָּה לֵב כָּל הַמְּלָכִים
וְהַיּוֹעֲצִים וְהַשָּׂרִים עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְתָבִיא
לָנוּ אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"א קה ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א רלד, 'ספורי-מעשיות מצדיקים')

"הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם"

(דברים כו, טו)

ידע: שיש שם, שפירושו ציון לעשות 'מלך', משימתו שיהיה זה השם,
והשם הוא 'קמ"ה' - ראשי-תבות: "הַשְּׂקִיפָה מִמַּעוֹן קִדְשֶׁךָ".
זה בחינת (דניאל ב, כא): "מִהַעֲדָה מַלְכִין וּמְהַקִּים מַלְכִין".
(לקוטי-מוהר"ן ח"א רלד)

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים,
בְּכָל-עֵת שְׁתַּקִּים עָלֵינוּ מֶלֶךְ
חֲדָשׁ, שִׁיחֶיָּה מֶלֶךְ שֶׁל חֶסֶד, שִׁירַחֵם עַל
עַמּוֹךְ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, וְיִקַּל מַעְלֵיהֶם עַל
הַנְּתִינּוֹת, וְיִבְטַל כָּל הַגְּזֵרוֹת שְׂאִינָם
טוֹבוֹת מֵעַמּוֹךְ יִשְׂרָאֵל, מִכָּל-שָׁכֵן שֶׁלֹּא
יַחֲדָשׁ חֶסֶד וְשָׁלוֹם גְּזֵרוֹת חֲדָשׁוֹת עַל עַמּוֹךְ
יִשְׂרָאֵל.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, לְמַעַן רַחֲמֶיךָ,
כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעֵן כִּי אִם
עָלֶיךָ לְבַד, כִּי אֵין מִי יַעֲמֵד בְּעַדְנוּ, שְׁמֶךָ
הַגָּדוֹל יַעֲמֵד לָנוּ בְּעֵת צָרָה.

יֵעָלוּ אֲבָר כַּנְּשָׁרִים, יִרוּצוּ וְלֹא יִיגְעוּ, יִלְכוּ
וְלֹא יִיעֲפוּ.".

☪ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קו ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"ב ערב, 'היום אם בכלו תשמעו')

"היום הזה ה' אלקיך מצוה" (דברים כו, טז)

"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ חֲדָשִׁים, כְּאֵלּוּ בּוֹ בַּיּוֹם נִצְטוּיֶת עֲלֵיהֶם" (רש"י)
"מֵהוּ 'הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ? וְכִי עַד עַכְשָׁיו לֹא צָנָה הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִלָּא אוֹתָהּ שָׁנָה אַרְבָּעִים הֵיטָה
וְכוּ? - אֵלֶּא כִּךְ אָמַר מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל: בְּכָל יוֹם יֵהָא הַתּוֹרָה
חֲבִיבָה עֲלֵיכֶם, כְּאֵלּוּ 'הַיּוֹם הַזֶּה' קִבַּלְתֶּם אוֹתָהּ מֵהַר סִינַי"
(תַּנְחומָא תבוא א)

"הספת ושמע ישראל, היום הזה

נהיית לעם לה' אלקיך" (דברים כז, ט)

"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ, כְּאֵלּוּ הַיּוֹם בָּאתָ עִמּוֹ בְּבְרִית" (רש"י)
"וְכִי אוֹתוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְהִלָּא אוֹתוֹ יוֹם סוֹף
אַרְבָּעִים שָׁנָה הָיָה? - אֵלֶּא לְלַמְדָּךְ: שְׁחֲבִיבָה תּוֹרָה עַל
לוֹמְדֶיהָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּיּוֹם שְׁנֵתְנָה מֵהַר סִינַי" (פְּרָכּוֹת סג:)

"בואו נשתחוה ונכרעה לפני יהוה
עוֹשֵׁנוּ. כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאֲנַחְנוּ
עִם מְרַעִיתוֹ וְצֹאן יְדוּ, הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ
תִּשְׁמָעוּ."

מֵלֶּא רַחֲמִים, אָדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַמְּחַדֵּשׁ
בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר בְּתוֹבִינְתָךְ אַתָּה מְשַׁנֵּה
עֵתִים וּמְחַלֵּף אֶת הַזְּמַנִּים.

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוּלָּה
וְהַנִּפְלְאָה, שְׁאַזְכֶּה לְחַדֵּשׁ אֶת
עֲצָמֵי בְּכָל יוֹם, בְּתוֹסַפַּת קִדְשָׁה וְטְהָרָה
בְּאַמַּת. שְׁאַזְכֶּה בְּכָל יוֹם, לְהִתְחִיל מִחֲדָשׁ
בְּעִבּוּדְתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, כְּאֵלּוּ נוֹלַדְתִּי הַיּוֹם.

וְלֹא אֶחְשַׁב מִיּוֹם לְחִבְרוֹ כְּלָל, וְלֹא
יִוָּכְלוּ לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי כְּלָל מִיּוֹם
לְחִבְרוֹ, הֵן מֵהָעֶבֶר, הֵן מֵהָעִתִּיד. וְלֹא

☪ [ב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א סב, ז'יסב אלקים)

"היום הזה ה' אלקיך מצוה" (דברים כו, טז)

"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ חֲדָשִׁים, כְּאֵלּוּ בּוֹ בַּיּוֹם נִצְטוּיֶת עֲלֵיהֶם" (רש"י)
"מֵהוּ 'הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ? וְכִי עַד עַכְשָׁיו לֹא צָנָה הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל, וְהִלָּא אוֹתָהּ שָׁנָה אַרְבָּעִים הֵיטָה
וְכוּ? - אֵלֶּא כִּךְ אָמַר מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל: בְּכָל יוֹם יֵהָא הַתּוֹרָה
חֲבִיבָה עֲלֵיכֶם, כְּאֵלּוּ 'הַיּוֹם הַזֶּה' קִבַּלְתֶּם אוֹתָהּ מֵהַר סִינַי"
(תַּנְחומָא תבוא א)

"הספת ושמע ישראל, היום הזה

נהיית לעם לה' אלקיך" (דברים כז, ט)

"בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ, כְּאֵלּוּ הַיּוֹם בָּאתָ עִמּוֹ בְּבְרִית" (רש"י)
"וְכִי אוֹתוֹ הַיּוֹם נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְהִלָּא אוֹתוֹ יוֹם סוֹף
אַרְבָּעִים שָׁנָה הָיָה? - אֵלֶּא לְלַמְדָּךְ: שְׁחֲבִיבָה תּוֹרָה עַל
לוֹמְדֶיהָ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, כִּיּוֹם שְׁנֵתְנָה מֵהַר סִינַי" (פְּרָכּוֹת סג:)

וְתַעֲזָרְנוּ לְעֶסֶק תְּמִיד בְּעִבּוּדְתְךָ
וּבְתוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, בְּאַמַּת
וּבְכָל שָׁלֵם. וְנִזְכֶּה שְׁתִּהְיֶה עִבּוּדְתְךָ אֶצְלָנוּ
חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְנִתְחִיל בְּכָל פַּעַם
מִחֲדָשׁ, כְּאֵלּוּ לֹא הִתְחַלְנוּ עַדִּין מַעוֹלָם
לְעַבְדָּךְ. בְּפֶרֶט קִטְנֵי עֶרֶךְ כְּמוֹנוּ, אֲשֶׁר
בְּאַמַּת לֹא הִתְחַלְתִּי עַדִּין שׁוּם הִתְחַלָּה
אַמְתִּית בְּעִבּוּדְתְךָ.

וְאִפְלוּ בָּעֵת שְׁתִּזְכְּנוּ לְעַבֵּד אוֹתְךָ בְּאַמַּת
כְּרֵאוּי, תִּזְכְּנוּ תְּמִיד לְהִתְחִיל
בְּכָל פַּעַם מִחֲדָשׁ, וְנִזְכֶּה לְחַדֵּשׁ כַּנְּשָׁר
נְעוּרֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ וּבְעִבּוּדְתְךָ הַקְּדוֹשָׁה,
וְלֹא נִפּוֹל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם לְזַקְנָה וְתִשׁוּת כַּח
כְּלָל, רַק בְּכָל יוֹם וַיּוֹם יִהְיוּ מִצּוֹתֶיךָ
וְעִבּוּדְתְךָ בְּעֵינֵינוּ כְּחֲדָשִׁים.

וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת עִז כְּנֶמֶר, וְקַל כְּנֶשֶׁר, רֵץ
כְּצָבִי, וְגִבּוֹר כְּאַרִּי, לְעֲשׂוֹת
רְצוֹן אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים. "אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי לְעֵת
זְקִנָּה, כְּכֹלּוֹת כַּחֲזִי אֵל תַּעֲזֹבֵנִי". וַיִּקְיָם בָּנוּ
מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וַיִּקְוֵי יְהוָה יַחֲלִיפוּ כַח,

יִכְבִּידוּ עָלַי אֶת הָעֲבוּדָה עַל-יְדֵי הַיָּמִים
הַבָּאִים וְהַשְּׁעָה הָעֵתִידָה. וְלֹא אֶסְתַּכַּל
וְלֹא אֶחְשַׁב בְּדַעְתִּי, כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם
וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה וְהִרְגַע שְׁאֲנִי עוֹמֵד בָּהּ אֲזוּ.
בְּאִפְּן שְׁאוּכַל לַעֲסֹק בְּעֲבוּדָתְךָ בְּאֵמֶת
בְּתַמִּימוֹת, בְּלִי שׁוּם בְּלְבוּלִים וּפְחָדִים
וּכְבֻדוֹת וְעֲצָלוֹת.

רַק אֲזָדְרִז בְּעֲבוּדָתְךָ בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ,
וְלֹא אֲשִׁים לְנֶגֶד עֵינַי כִּי אִם אוֹתוֹ
הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה וְהִרְגַע לְבַד. לְמַעַן אֶתְחַזֵּק
עַל-יְדֵי-זֶה בְּעֲבוּדָתְךָ בְּאֵמֶת. וְלֹא יִהְיֶה
כְּבֹד עָלַי שׁוּם דְּבַר עֲבוּדָה שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ
בְּאֵמֶת, כִּי עַל יוֹם אֶחָד יְכוּלִין לְסַבֵּל כָּל
הָעֲבוּדוֹת שְׁבַע עוֹלָם.

וְכֵן לֹא אֶבְלַבְל אֶת דַּעְתִּי, בְּפִרְנִסְתִּי
וְהַצְטַרְכוּתִי הַמְרַבִּים מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ
כָּלֵל, רַק אֶבְטַח בִּיהוָה בְּאֵמֶת, אֲשֶׁר הוּא
מְשַׁפִּיעַ לָנוּ כָּל הַצְטַרְכוּתֵנוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם.
וְאֵהִיָּה רְגִיל לֹמַר בְּכַל-עֵת: "בְּרוּךְ אַדְנֵי
יּוֹם יוֹם יַעֲמֵס לָנוּ, הָאֵל יִשׁוּעַתָּנוּ סֵלָה."

וְתַצִּילֵנוּ מִמְּחַסְרֵי-אֲמִנָּה הַדּוֹאֲגִים
וְחוֹשְׁבִים: "מָה יֵאָכְלוּ
לְמַחַר, וּמַה יִּכֶן יְבוֹא הַצְטַרְכוּתָם הַמְרַבָּה
לְמַחַר". רַק אֶבְטַח בְּשֵׁם יְהוָה, וְאֶשְׁעַן
בְּאַלְהֵי. "הָאֱלֹהִים הָרוּעָה אוֹתִי מֵעוֹדִי",
הוּא יִשְׁפִיעַ לִי כָּל טוֹב "דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ".

הַמְלִיךְ הַטוֹב וְהַמְטִיב לְכָל בְּכָל יוֹם
וַיּוֹם, הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא
יֵיטִיב לָנוּ, וּפִרְנִסְנוּ וּיְכַלְכְּלֵנוּ תָמִיד, בְּכָל
יוֹם וּבְכַל-עֵת וּבְכָל שְׁעָה, בְּאִין מַחְסַר
דְּבַר, "וְגַם עַד זְקֵנָה וְשִׁיבָה אֱלֹהִים אֵל
יַעֲזֹבֵנוּ וְאֵל יִטְשֵׁנוּ עַד עוֹלָם."

מִלֵּא רַחֲמִים, חָמַל עָלַי וְזַכֵּנִי לְבֹא
לְכָל-זֶה, לְבַל תְּבַלְבֵּל אוֹתִי
הַמְחַשְׁבָּה כָּלֵל מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ, בְּשׁוּם דְּבַר
שְׁבַע עוֹלָם.

בְּאִפְּן שְׁאֲזַכָּה לְכֹנֵס בְּקִדְשְׁתֶּךָ,
וְלִהְתְּקַרֵּב אֵלַיךָ בְּאֵמֶת,
וְלִהְתְּחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם לְטוֹבָה, וְלִהְיוֹסִיף בְּכָל
יוֹם וּבְכַל-עֵת וּבְכָל שְׁעָה, תּוֹסְפוֹת קִדְשָׁה
וְטַהֲרָה וַיִּרְאֵת יְהוָה וְעֲבוּדָתוֹ בְּאֵמֶת.

וְלֹא אֲטַעֵה אֶת-עַצְמִי וְלֹא אֲדַחֵה אֶת
הָעֲבוּדָה, מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל. רַק
אֶחְשַׁב בְּכָל יוֹם, כְּאִלוֹ אֵין לִי בַעֲוֹלָמִי כִּי
אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה לְבַד.

וְאֶשְׁתַּדֵּל וְאֶתְאַמֵּץ בְּכָל עַז בְּכָל יוֹם,
לְצֵאת חוֹבַת הַיּוֹם, "בְּיוֹמוֹ"
דִּיקָא, כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדֵי לַעֲשׂוֹת בְּכַחֵי
בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתָהּ הַשְּׁעָה דִּיקָא, וְלֹא
אֶפְטַר אֶת עַצְמִי מִיּוֹם לַחֲבֵרוֹ כָּלֵל, לְמַעַן
לֹא אֶבּוֹשׁ וְלֹא אֶפְלֹם לְעוֹלָם וָעֶד.

עֲזָרְנִי לְמַעַן שְׁמֶךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל יוֹם
יִשׁוּעָה חֻדָּשָׁה וְנִפְלְאוֹה, בְּאִפְּן
שְׁאֲזַכָּה לְהִתְקַרֵּב אֵלַיךָ בְּכָל יוֹם,
בְּהִתְקַרְבוֹת גְּדוֹל יוֹתֵר בְּאֵמֶת, בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

וַיִּקְרֵם מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "שִׁירוּ לִיהוָה כָּל
הָאָרֶץ, בְּשִׁירוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם
יִשׁוּעַתוֹ". וְנֹאמַר: "שִׁירוּ לִיהוָה בְּרָכוּ
שְׁמוֹ, בְּשִׁירוֹ מִיּוֹם לְיוֹם יִשׁוּעַתוֹ".

זַכֵּנִי לְהַחֲיוֹת אֶת יָמֵי בְּאֵמֶת מֵעַתָּה עַל-
כָּל-פָּנִים, חָמַל עַל מְעַט יָמֵי שְׁיִישׁ
לִי לְהִתְמַהֵמָה עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר.

"למנות ימינו פן הודע, ונביא לבב חכמה. שובה יהוה עד מתי, והנחם על עבדיך. שבֵּעֵנו בבקר חסדך, ונרננה ונשמחה בכל ימינו. שמחנו כימות עניתנו, שנות ראינו רעה. השיבנו יהוה אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם. יהי חסדך יהוה עלינו, פֶּאֶשֶׁר יחַלְנו לך".

"יהי יהוה אלהינו עִמָּנו, פֶּאֶשֶׁר הִיָּה עִם אבותינו, אל יעִזְבוּנו ואל יטִשְׁנו. להטות לבבנו אליו, ללכת בכל דרכיו, ולשמר מצותיו וחקיו ומשפטיו אשר צוה את אבותינו. ויהיו דברי אלה אשר התחננתי לפני יהוה, קרובים אל יהוה אלהינו יומם ולילה, לעשות משפט עבדו, ומשפט עמו ישראל, דבר יום ביומו. למען דעת כל עמי הארץ, כי יהוה הוא האלהים, אין עוד".

זְקֵנָה לְעוֹלָם, שְׁלֹא תִהְיֶה עֲבוֹדָתְךָ זְקֵנָה וישנה אצלי לעולם.

רק אזכה לחדש עצמי בכל יום ובכל יום ובכל שעה, לחדש פנשר נעורי, להתחיל בכל פעם מחדש. ותצילני מזקנה דסֵטְרָא-אֲחֵרָא תמיד, "אל תשליכני לעת זקנה, ככלות פחי אל תעִזְבוּנִי".

ואזכה לקים דברי רבותינו-זכרונם- לברכה שדרשו על פסוק: "היום הזה נהיית לעם", "שיהיה דומה בעיני בכל יום ויום, כאלו היום נכנסתי עמו בברית", כאלו התחלתי היום לכנס בקדשת ישראל, וכמו שכתוב: "אשר אנכי מצוך היום", "בכל יום יהיו בעיניך פחדשים".

ותעזרני ותחזקני ותאמצני תמיד בכל-עת, שלא איאש עצמי לעולם שום יאוש כלל. ובעצם מדרגתי השפלה והפחותה מאד מאד, אזכה לקוות ולצפות לישועה אמתית, לישועה שלמה תמיד.

ואקנה ואיחל ואחפה תמיד, לזכות לתכלית השלמות, פראוי לאיש הישראלי, אשר לכה נוצרתי.

ולא ארפה ולא אעזב את הרצון דקדשה, רק אחזק עצמי בכל-עת, לחדש הרצון דקדשה יותר, להתחיל בכל פעם מחדש, להשתוקק ולכסף ולהתגעגע אליך ולעבודתך, ברצון חזק חדש לגמרי.

⊗ [ד] לקוטי-תפלות ח"ב ד ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ך ח"ב ד, וְאֵת הָעֲרֵבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלָךְ)

"היום הזה ה' אלקיך מצוך" (דברים כו, טז)

"בכל יום יהיו בעיניך חדשים, כאלו בו ביום נצטווית עליהם" (רש"י) "מהו 'היום הזה ה' אלקיך'? וכי עד עכשו לא צוה הקדוש-ברוך-הוא את ישראל, והלא אותה שנה שנת ארבעים היתה וכו'? - אלא כה אמר משה לישראל: בכל יום יהא התורה חביבה עליכם, כאלו 'היום הזה' קבלתם אותה מהר סיני" (תנחומא תבוא א)

"הספת ושמע ישראל, היום הזה

נהיית לעם לה' אלקיך" (דברים כז, ט)

"בכל יום יהיו בעיניך, כאלו היום באת עמו בברית" (רש"י) "וכי אותו היום נתנה תורה לישראל, והלא אותו יום סוף ארבעים שנה היתה? - אלא ללמדך: שחביבה תורה על לומדיה בכל יום ויום, כיום שנתנה מהר סיני" (ברכות סג:)

ותרחם עלי ברחמיך הרבים, ותשמרני ותצילני תמיד, שלא אפל לידי

רבונו של עולם, תזכני ברחמיך ליראה
שלמה, "ליראה את השם
הנכבד והנורא הזה את יהוה אלהינו".
ותהיה יראתי ברה ונקיה, בלי שום
פסלת, ויהיה לי רק יראת יהוה לבד.

ותצילנו ברחמיך הרבים מכל מיני
יראות חצוניות, מיראות
נפולות, שלא אירא ואפחד משום שר
ואדון, ולא משום מין חיה רעה ולסטים,
ולא משום דבר שבְעוֹלָם, כי אם ממך
לבד אירא ואפחד, ו"תהיה יראתך על-
פני תמיד - לבלתי אחטא".

ואזכה להעלות היראה לשרשה, לדעת
הקדוש. ואזכה ברחמיך
העצומים להשלים דעתי בשלמות
בקדשה ובטהרה, למען אדע ממי
אתירא, ליראה את שמך הגדול לבד.

וימשך היראה הקדושה בכל אברי,
ברמ"ח אברי ובשס"ה גידי.
ואזכה להיות מלא אימה ופחד ויראה
גדולה באמת, משמך הגדול והקדוש,
בכל עת ובכל שעה תמיד. ותזכני
ברחמיך הרבים, לדעת שלם באמת,
בקדשה ובטהרה.

אנא יהוה, מלא רחמים, חמל עלי,
וחנני מאתך דעה שלמה, שאזכה
לדעת שלם דקדשה, למען אדע את שמך
באמת, ואירא ממך תמיד, ואזכה
ל'יראה-עלאה' יראת-הרוממות'.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א יד ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א יד, 'להמשיך שלום בעולם')

"ליראה את השם הנכבד והנורא

הזה, את ה' אלקיך" (דברים כח, ט)

ועזרני שאזכה להעלות הכבוד
לשרשו, שהוא היראה.
ותשפיע עלי יראתך הקדושה, שאזכה
ליראה מפניך תמיד, "ליראה את השם
הנכבד והנורא הזה". ותעזרני להגיע
ליראה בשלימות, ליראת-הרוממות
באמת.

ותזכני ברחמיך הרבים, לכבד יראי
יהוה, באמת ובלב שלם,
שנזכה לביטל עצמנו באמת נגדם, ולתן
להם כל הכבוד, באמת ובלב שלם, באפן
שיתקן על-ידינו 'פגמי היראה'.

ונזכה להעלות הכבוד לשרש היראה,
ויהיו נשלמים 'פגמי היראה',
ונזכה ליראה בשלמות, "ליראה את השם
הנכבד והנורא הזה את יהוה אלהינו".

ונזכה ליראה-עלאה יראת-הרוממות,
ולא יהיה לנו שום יראה ופחד
משום דבר שבְעוֹלָם, כי-אם ממך לבד
נירא ונפחד תמיד, ותהיה יראתך על
פנינו, לבלתי נחטא כלל, מעתה ועד
עולם.

☪ [ו] לקוטי-תפלות ח"א טו ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א טו, 'אור הגנוז')

"ליראה את השם הנכבד והנורא

הזה, את ה' אלקיך" (דברים כח, ט)

⊗ [ז] לקוטי-תפלות ח"ב א ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

"לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא

הַזֶּה, אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ" (דברים כח, ט)

וְנִזְכָּה לְשַׁמֵּר אֶת הִירָאָה שְׁלֵמָה שְׁבֵלֵב,
וְנִזְכָּה לְבַנֵּין יְרוּשָׁלַיִם חַיֵּשׁ קַל
מְהֵרָה, וְשֵׁם נֶעְבְּדָךְ בִּירָאָה "כִּימֵי עוֹלָם
וּכְשָׁנִים קְדָמוֹנִיּוֹת". וְלִירָאָה מִמְּךָ תָּמִיד,
"לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה אֶת
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ". לְפָנָיו נֶעְבֵּד בִּירָאָה וּפְחַד,
וְנוֹדָה לְשִׁמּוֹ תָּמִיד.

⊗ [ח] לקוטי-תפלות ח"ב יג ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב יג, 'להיות שמח וטוב לב בשבת')

"לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא

הַזֶּה, אֶת ה' אֱלֹהֵינוּ" (דברים כח, ט)

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִים וְנוֹרָא, עֲזָרָנִי
וְהוֹשִׁיעֵנִי וְזַכֵּנִי מִהֵרָה לִירָאָת-
הַרוּמָמוֹת, לִירָאָה קְדוּשָׁה עִם דַּעַת,
הַנִּמְשָׁךְ מִשְׁמַחָה שֶׁל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ.

עַד שְׁאֲזַכָּה עַל-יָדֵי הַשְּׂמִיחָה וְהַחֲרוּת
שֶׁל שַׁבַּת, לְהַשְׁלִים וּלְהַגְדִּיל דַּעְתִּי
בְּתַכְלִית הַגְּדֻלוֹת וְהַשְּׁלֵמוֹת כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב
בְּאַמֶּת. וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה לִירָאָה שְׁלֵמָה,
שְׂתִהְיֶה הִירָאָה עִם דַּעַת בְּלִי שׁוּם סְכָלוֹת
כָּלֵל.

וְתַעֲזָרָנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי, לְהָרִים וּלְהַגְבִּיחַ
עַל-יָדֵי הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה, אֶת כָּל
הִירָאוֹת הַנְּפוּלוֹת, אֲלִיךָ לְבַד תִּתְבָּרֵךְ.

שְׁלֵא יִהְיֶה לִי שׁוּם יְרָאָה נְפוּלָה, שְׁלֵא
אֶפְחַד וְלֹא אֶתִירָא מִשׁוּם בְּרִיאָה
שְׁבַעֲוֹלָם, לֹא מִשׁוּם שָׂר וְאֲדוֹן, וְלֹא
מִשׁוּם אָדָם, וְלֹא מִשׁוּם חַיָּה רְעָה
וְלִסְטִים, וְלֹא מִשׁוּם דָּבָר שְׁבַעֲוֹלָם.

רַק מִמְּךָ לְבַד אִירָא וְאֶפְחַד בְּאַמֶּת,
וְ"תִהְיֶה יְרָאָתְךָ עַל פָּנָי - לְבִלְתִּי
אֶחְטָא".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכֵּנִי לִירָאָה שְׁלֵמָה
וְאַמֶּתִית, "לִירָאָה אֶת הַשֵּׁם
הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ",
אוֹתוֹ לְבַד אִירָא וְכוּ אֶבְטַח וְאֶשְׁעֵן, וְלֹא
אֶפְחַד מִשׁוּם דָּבָר שְׁבַעֲוֹלָם.

וַיִּקְרָא בֵּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "יְהוָה אוֹרֵי
וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא, יְהוָה מְעוֹז חַיֵּי
מִמִּי אֶפְחַד". וְנֹאמַר: "יְהוָה לִי לֹא
אִירָא, מִה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם". וְנֹאמַר:
"בְּאַלְהִים בְּטַחְתִּי לֹא אִירָא, מִה יַעֲשֶׂה
בְּשָׂר לִי".

וְנֹאמַר: "הִנֵּה אֵל יִשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא
אֶפְחַד, כִּי עֲזִי וְזַמְרַת יְהוָה יְהוָה,
וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. וּשְׂאַבְתָּם מִים בְּשִׁשׁוֹן
מִמְעֵינִי הִישׁוּעָה".

⊗ [ט] לקוטי-תפלות ח"א לה ⊗

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א לה, 'אשרי העם, זרקא')

"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא

עָלֶיךָ, וַיִּרְאוּ מִמְּךָ" (דברים כח, י)

וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ לְקַיֵּם מִצְוֹת תְּפִלִּין
כְּרָאוּי, עִם כָּל פְּרֻטִיָּה

וְדַקְדוּקֶיהָ וְכוֹנוֹתֶיהָ, וְתַרְי"ג מִצּוֹת
הַתְלוּיִם בָּהּ, וּבְלֵב טוֹב, וּבְשִׂמְחָה גְדוֹלָה,
וּבִירְאָה וְאַהֲבָה עֲצוּמָה.

וְתַעֲזְרֵנוּ שְׁלֵא אִסִּיחַ אֶת דַּעְתִּי מִן
הַתְּפִלִּין לְעוֹלָם, וְאַזְכֶּה
שְׂאִיר עָלַי אֹר פְּנִיךָ עַל-יְדֵי קִדְשַׁת מִצּוֹת
תְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים, וַיִּקְרַם בִּי מִקְרָא
שְׁכָתוֹב: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם
יְהוָה נִקְרָא עֲלֶיךָ, וְיָרְאוּ מִמֶּךָ".

☪ [יא] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א לַח ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א לַח, 'מְרַבֶּת פְּרַעַה וְחִילוֹ')

"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא
עֲלֶיךָ, וְיָרְאוּ מִמֶּךָ" (דְּבָרִים כח, י)

צוּר עוֹלָמִים עֲזָרְנִי פְּדִי וְחַנּוּנִי, הַצִּילְנִי
וְהוֹשִׁיעֵנִי, בְּאוֹר פְּנִיךָ הַחַיִּינִי
וְקִימְנִי, זַכְּנִי שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלַי קִדְשַׁת
הַתְּפִלִּין הַקְּדוּשִׁים מִשְׁרָשָׁם הָעֲלִיוֹן,
וְאַזְכֶּה לְחִדּוֹד שְׁכֻלִי בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
תָּמִיד.

וְאַזְכֶּה תָּמִיד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַל-יְדֵי
הַנְּחַת תְּפִלִּין, לְמַחִין חֲדָשִׁים,
וְלַהֲפָרָה חֲדָשָׁה, בְּהַשְׁגַּת אֱלֹהוּתְךָ וַיְדִיעַת
רוּמְמוֹתֶךָ, יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה שְׁמֶךָ לְעַד
וּלְנִצְחַת נְצָחִים.

וְתַמְשִׁיךְ עָלַי בּוֹשָׁה גְדוֹלָה מִפְּנִיךָ
תָּמִיד, וְתַהֲיֶה "יְרָאתְךָ עַל
פְּנֵי, זוֹ הַבּוֹשָׁה - לְבַלְתִּי אֶחְטֵא" מַעֲתָה
וְעַד עוֹלָם.

וְתַאֲיֵר עָלַי בְּאוֹר פְּנִיךָ, וַיְהִי פְּנֵי
מְאִירוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, עַל-יְדֵי
אוֹר הַבּוֹשָׁה דְקִדְשָׁה, שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי
בְּרַחֲמֶיךָ וּבְחֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

עַד שְׂיִבוֹשׁוּ וַיִּבְהָלוּ מִפְּנֵי כָּל רוּאֵי,
שְׂיִפֹּל עֲלֵיהֶם בּוֹשָׁה וַיְרָאֵה גְדוֹלָה
מִפְּנֵי, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת אוֹר הַתְּפִלִּין
שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ, וַיִּתּוֹסֵף לָהֶם
יְדִיעָה גְדוֹלָה וְהַפְּרָה חֲדָשָׁה דְקִדְשָׁה
וַיְרָאֵה וּבּוֹשָׁה גְדוֹלָה, עַל-יְדֵי קִדְשַׁת אוֹר-
הַפְּנִים שְׂתַמְשִׁיךְ עָלַי בְּחֶמְלַתְךָ הַגְּדוֹלָה.
וַיִּקְרַם בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי
הָאָרֶץ כִּי שֵׁם יְהוָה נִקְרָא עֲלֶיךָ, וְיָרְאוּ
מִמֶּךָ".

☪ [יא] לְקוּטֵי-תְפִלוֹת ח"א ה ☪

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ה, 'בְּחֻצוֹצְרוֹת')

"תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ,
בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרַב כָּל" (דְּבָרִים כח, מז)

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שְׂתַעֲזְרֵנִי וְתוֹשִׁיעֵנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְזַכּוֹת לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה
בְּאֶמֶת בְּעִבּוֹדְתֶךָ, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "עֲבַדוּ אֶת
יְהוָה בְּשִׂמְחָה, וְגִילוּ בְּרַעְדָּה".

וְתַזְכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לַעֲשׂוֹת כָּל
הַמִּצּוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה בְּאֶמֶת,
שְׂיִהְיֶה לִי שִׂמְחָה גְדוֹלָה מִהַמִּצְוָה
בְּעֲצָמָה, שְׂאֲגִיל וְאֶשְׂמַח מְאֹד בְּשַׁעַת
עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, בְּמָה שְׂזַכִּיתִי
בְּרַחֲמֶיךָ לַעֲשׂוֹת הַמִּצְוָה.

❁ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כד ❁

(על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א כד, 'אִמְצַעוּתָא דְעֵלְמָא')

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך,

בשמחה ובטוב לבב מרב כל" (דברים כח, מז)

אֲשֶׁרֵינוּ מֵה טוֹב חֲלָקְנוּ, וּמֵה נָעִים
גוֹרְלָנוּ, וּמֵה יִפָּה יְרוּשָׁתְנוּ,
אֲשֶׁרֵינוּ שְׁזַכֵּינוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים וַחֲסֵדֶיךָ
הַיְקָרִים, לְקַבֵּל תּוֹרַתְךָ הַקְּדוּשָׁה, וְלִקְיָם
מִצְוֹתֶיךָ הַיְקָרוֹת, "הַנְּחַמְדִּים מְזַהֵב וּמְפֹזֵר
רַב".

וּבְבֹן בָּאתִי לְשַׁחַר פָּנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתַּחַנְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֲסֵדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, וּתְזַכְּנוּ
שְׁנַעֲשֶׂה כָּל הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה
וְעִצּוּמָה מְאֹד.

בְּאִשְׁרָךְ רָאוּי לְשִׂמְחָה וְלִשְׂשׂוֹן וְלִגְלִיל בָּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, בְּכֹל עֵת שְׂאֲנוּ
זוֹכִים לְקִיָּם וְלַעֲשׂוֹת אֵיזָה מִצְוָה, אֲשֶׁר
כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא אַחֲדוּתְךָ, וְאֲנוּ
זוֹכִים לְהִתְדַבֵּק בָּךְ וְלִהְפָּלֵל בָּךְ יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ, עַל-יְדֵי עֲשִׂית כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה.

מֵה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי, אֲשֶׁר
זָכִיתָנִי לְהִיּוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא
עָשִׂיתָנִי גוֹי, וְאַתָּה מְקִיָּם מֵעַפְרָךְ דָּל
מֵאֲשָׁפוֹת תְּרִים אֲבִיוֹן כְּמוֹנִי. וְאַתָּה מְזַכֶּה
אוֹתִי בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל עֵת, לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת
הַיְקָרוֹת וְהַחֲבִיבוֹת.

עֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂיִמְשֶׁךְ עֲלֵינוּ
שִׂמְחָה גְּדוֹלָה, מִמֵּי שֶׁהַשִּׂמְחָה
בְּמַעֲוֹנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּאַמְתָּ, בְּעֵת
שְׂאֲנוּ זוֹכִים לַעֲשׂוֹת מִצְוָה, עַד שְׁנִזְכֶּה
תָּמִיד לַעֲשׂוֹת מִצְוֹת רַבּוֹת בְּכֹל יוֹם וְיוֹם,

וְכָל שִׂמְחָתִי יִהְיֶה רַק הַמִּצְוָה לְבַד, לֹא
בְּשִׂבִיל שְׂכָר עוֹלָם-הַבָּא. מְכַל-שֶׁפֶן
וְכַל-שֶׁפֶן שְׂלֹא יַעֲלֶה בְּדַעְתִּי חֶסֶד וְשָׁלוֹם,
פְּנִיּוֹת שֶׁל שְׁטוֹת, בְּשִׂבִיל בְּנֵי-אָדָם, אוֹ
בְּשִׂבִיל עֶסְקֵי עוֹלָם-הַזֶּה חֶסֶד וְשָׁלוֹם.

רַק שְׂאִזְכֶּה לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה
גְּדוֹלָה מִהַמִּצְוָה בְּעִצּוּמָה. וְיִהְיֶה כָּל
הָעוֹלָם-הַבָּא שְׂלִי בְּהַמִּצְוָה בְּעִצּוּמָה, עַד
שְׂלֹא אֶרְצֶה שׁוֹם שְׂכָר עוֹלָם-הַבָּא בְּשִׂבִיל
הַמִּצְוָה, רַק שְׂכָל שְׂכָרִי יִהְיֶה, שֶׁתְּזַכְּנֵי
לַעֲשׂוֹת מִצְוָה אַחֲרַת בְּשִׂכָר מִצְוָה זֹאת,
כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ רַבּוֹתֵינוּ-זְכוּרֵנוֹם-לְבָרְכָה:
"שְׂשִׁכָר מִצְוָה מִצְוָה".

וְאַזְכֶּה לְהַפְלִיל בָּךְ עַל-יְדֵי מִצְוֹתֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים, אֲשֶׁר הֵם אַחֲדוּתְךָ.
וְיִקְיָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "יִשְׂמַח יְהוָה
בְּמַעֲשָׂיו, יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעוֹשָׂיו". שְׂאֲתָה
תְּשִׂמַּח בָּנוּ עַל-יְדֵי שֶׁתְּזַכְּנוּ לַעֲשׂוֹת
מַעֲשִׂים-טוֹבִים בְּעִינֶיךָ, וְאַנְחָנוּ נְגִילָה
וְנִשְׂמַחָה בָּךְ.

וְתַעֲזָרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהַמְשִׁיךְ
חַיּוֹת וְשִׁפְע טוֹבָה וּבָרְכָה,
עַל-יְדֵי עֲשִׂית מִצְוֹתֵינוּ בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה,
לְרַמ"ח אֲבָרֵינוּ וְשֵׁס"ה גִּידָנוּ, וְלִכְּל
הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְלִכְּל הַשָּׁנָה כְּלָה.

וְכָל הַשְּׁלֶשֶׁה קוֹמוֹת, הֵן קוֹמַת עוֹלָם,
הֵן קוֹמַת שָׁנָה, הֵן קוֹמַת נֶפֶשׁ, כָּלֵם
יִתְבָּרְכוּ וְיִקְבְּלוּ, חַיִּים וְטוֹבָה וּבָרְכָה
וְקִדְשָׁה וְטָהָרָה, עַל-יְדֵי קִיּוֹם מִצְוֹתֵינוּ
בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה.

בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה וְחֵדוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה
מָאֵד.

וְתַעֲזֹרֵנִי לְבֹא לְשִׂמְחָה גְּדוּלָה וְעִצּוּמָה
בְּאֵמֶת, בְּאֵפֶן שְׂאֵזְכָה לְהֵיטִיב
בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה תְּמִיד.

וּבְפָרְט בְּשַׁעַת עֶסֶק הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה
וּבְשַׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה, אֵזְכָה שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם
עֲצָבוֹת וּדְאָגָה מִשׁוֹם חֹטֵא וְעוֹן, מִכָּל-
שָׁפֶן שְׁלֵא יַעֲלֶה עַל לְבִי שׁוֹם דְּאָגָה
וְעֲצָבוֹת מִעֶסְקֵי פְּרֻנְסָה וְעִנְיָנֵי עוֹלָם-הַזֶּה
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.

רַק אֶסְלַק אֶז מִדַּעַתִּי, וְאֶשְׁכַּח אֶז לְגַמְרֵי
כָּל מָה שְׁעֵבֵר עָלַי, עַד אוֹתָהּ הַשַּׁעָה
שְׂאֵנִי זוֹכָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָתְךָ וּלְעֲשׂוֹת אֵיזָה
מִצְוָה.

וְאֵזְכָה לְהַמְשִׁיךְ עָלַי שִׂמְחָה שְׁלֵמָה
בְּשַׁעַת עֲשִׂית כָּל מִצְוָה. "שׁוֹשׁ
אֲשִׁישׁ בִּיהוָה תִּגַּל נַפְשִׁי בְּאֱלֹהֵי", עַד
שְׂאֵזְכָה לְעֲשׂוֹת כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה וְכָל דְּבַר
שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, בְּשִׂמְחָה שְׁלֵמָה וְחֵדוּה רַבָּה
בְּאֵמֶת כְּרְצוֹנְךָ הַטוֹב.

עַד שְׂאֵזְכָה עַל-יָדֵי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת
בְּשִׂמְחָה, לְבָרַר וּלְהַעֲלוֹת כָּל
נְצוּצוֹת הַקִּדְשָׁה שֶׁנִּפְּלוּ בֵּין הַקְּלָפוֹת עַל
יָדֵי, עַל-יָדֵי עוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי הַמְּרַבִּים
שֶׁחֹטְאֵתִי לְפָנֶיךָ, בֵּין בְּגִלְגוּל זֶה, בֵּין
בְּגִלְגוּל אַחֵר, לְבָרַר כָּלֵם עַל-יָדֵי שִׂמְחַת
הַמִּצְוָה, בְּסוּד 'אַחַד-עֶשֶׂר סְמָמֵי
הַקְּטָרֶת'.

וְנִזְכָּה לְהוֹצִיא כָּל הַחַיּוֹת מִן הַקְּלָפוֹת,
עַד שְׂיִתְבַּטְּלוּ כָּלֵם לְגַמְרֵי וַיְהִי
כְּאִין וְכְּאֶפֶס. וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת כָּל נְצוּצוֹת
הַקִּדְשָׁה לְשָׁרְשָׁם, לְהַשְׁלִים עַל-יָדֵם קוֹמַת
הַשְּׂכִינָה.

וְתַרְחַם עָלֵינוּ וְתַהֲיֶה בְּעִזְרָנוּ, שְׂנִזְכָּה
לְהַעֲלוֹת הַשְּׂכִינָה מֵהַגְּלוּת עַל-
יָדֵי עֲשִׂית הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה,
וַיִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם,
וַיִּקְבְּלוּ כָּלֵם אֶת עוֹל מַלְכוּתְךָ וְתַמְלִיךְ
עָלֵיהֶם מֵהַרְהָרָה לְעוֹלָם וָעֵד.

וּבְכֵן תַּרְחַם עָלֵינוּ אָבִינוּ מְלִכֵנוּ,
וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁה וְטְהַרְרָה,
וְתַתֵּן כַּח וּגְבוּרָה בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׂאֵנִי
זוֹכִין לְעֲשׂוֹת, שֶׁתַּתְּעוֹרֵר הַמִּצְוָה וְתַלְךְ
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, וְתַתְּעוֹרֵר אֶת כָּלֵם
לְעַבּוֹדְתְךָ וּלְיִרְאָתְךָ.

עַד שְׂיִתְעוֹרְרוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם וְכָל
אֲשֶׁר בָּהֶם לְעַבּוֹדְתְךָ בְּאֵמֶת. דּוֹמָם,
צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, עֶפֶר.

בְּכָלֵם תַּלְךְ הַמִּצְוָה שְׂאֵנִי זוֹכִין לְעֲשׂוֹת
בְּכָל עֵת, וְתַתְּעוֹרֵר וְתַקִּיץ כָּלֵם
לְעַבּוֹדְתְךָ בְּאֵמֶת, וַיִּשׁוּבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת
וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם אֲלִיךָ בְּאֵמֶת, וְעַל-יָדֵי-זֶה
יִתְעוֹרֵר בְּרַכָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵם, וְתַקִּים
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רְצוֹן".

❁ [ויג] לקוטי-תפלות ח"א פט ❁

(על-פי לקוטי-מוזר"ן ח"א קעה, 'ודוי דברים')

"תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך,

בשומחה ובטוב לבב מרב כל" (דברים כח, מז)

רבוננו של עולם, אב הרחמים, אתה יודע: כי חֲדוּה תקועה בלבי מסטרא חדא, ועציבו מסטרא חדא.

וְגַדְל הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּה שֵׁיש לִי לְשִׂמְחָה עַל חֲלָקִי, הוּא בְּלִי שְׁעוֹר וְעָרָךְ וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר זָפִיתָנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְהִיּוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל, עִם הַנִּבְחָר מִכָּל הָעַמִּים, וּמְרַמְמִים מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, אֲשֶׁר אַתָּה מַחֲבֵב אוֹתָנוּ בְּכָל לְשׁוֹנוֹת שֶׁל חֶבֶה, וְאַתָּה אוֹהֵב עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל, אֲהַבָּה רַבָּה וְאַהֲבַת עוֹלָם, לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָה נְצָחִים.

וּמֵאַהֲבַתְךָ וּמִחֲמִלְתְּךָ אֶת עִמָּךְ יִשְׂרָאֵל, הַרְבִּיתָ לָנוּ תוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲשֶׁר אֵין קֶץ לְהַשְּׂמֵחָה שֵׁיש לָנוּ לְשִׂמְחָה וְלִשְׁשֵׁי וְלִגִּיל מְאֹד בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה, הַמְּשִׁיבִין אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְשַׂמְחִין אֶת הַלֵּב, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָיִם מְשַׂמְחֵי לֵב".

אָבֵל מְרַבּוּי עוֹנוֹתֵי וּפְשָׁעֵי הָעַצוּמִים, נוֹפְלִים עָלַי בְּכָל-עֵת, עֲצָבוֹת וּדְאָגוֹת וּמְרָה-שְׁחוּרָה, "כִּי עוֹנֵי אֲגִיד אֲדַאֵג מִחֲטָאתֵי". וְאַתָּה יוֹדֵעַ: כִּי זֹאת הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה, מְזִיק מְאֹד לְעַבּוּדְתְּךָ.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים, אֲדוֹן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּה, שֶׁתִּרְחַם עָלַי וּתְלַמְּדֵנִי, אֵיךְ לְשַׂמְחַת נַפְשִׁי בְּכָל-עֵת.

כִּי כָבֵד לְמַדְתָּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, עַל-יְדֵי צְדִיקִים הַקְּדוּשִׁים: שְׂאֵפְלוּ אִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֲפָלוּ אִם עָשָׂה מֵה שֶׁעָשָׂה, וְגַם עָתָה הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא; אַף-עַל-פִּי-כֵן, בְּאֲשֶׁר הוּא שֵׁם, הוּא מְחִיב לְהַכְרִיחַ עֲצָמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת, לְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת, וּלְשַׂמְּחַת אֶת נַפְשׁוֹ בְּכָל-עֵת, עַל אֲשֶׁר זָכָה עַל-כָּל-פָּנִים לְהִיּוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל.

וְגַם צְרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, מִכָּל הַמִּצְוֹת הָרַבּוֹת שֶׁזָּכָה לְעֲשׂוֹת מֵעוֹדוֹ, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ מִצְוֹת רַבּוֹת, כִּי אֲפָלוּ פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל מְלֵאִים מִצְוֹת כְּרֵמוֹן. וּבְזֶה רְאוּי לְשַׂמְּחַת וּלְשׁוֹשׁ הַרְבֵּה כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֲפָלוּ הַפְּחוֹת-שֶׁבְּפָחוֹתֵים וְהַגְּרוּעֵ-שֶׁבְּגְרוּעִים.

מְרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, אָבִי אָב הַרְחַמֵּן, אֲשֶׁר עַז וְחֲדוּה בְּמִקוּמְךָ. הֵיּה בְּעֲזָרֵי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲזָכָה לְאַסֵּף וּלְקַבֵּץ, כָּל חֲלָקֵי הַשְּׂמֵחָה, מִכָּל הַמִּצְוֹת וְהַנִּקְדוּת טוֹבוֹת שֶׁזָּכִיתִי בְּרַחֲמֶיךָ מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלַי כָּל חֲלָקֵי הַשְּׂמֵחָה הָאֵלוּ יַחַד, וַיִּתְגַּבְּרוּ בְּכָל עַז עַל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה שֶׁל עוֹנוֹתֵי הָרַבִּים. עַד שְׂאֲזָכָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְשַׂמְּחַת בְּכָל עַז תְּמִיד.

וְאַזְכָּח לְהַתְּגַבֵּר וּלְהַתְּחַזֵּק בְּשִׂמְחָה וְחֲדוּה תְּמִיד, בְּכָל מִינֵי דְרָכִים וְעֲצוֹת אֲשֶׁר לְמַדְתָּנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ הַקְּדוּשִׁים. וְתַעֲזָרְנִי לְהַתְּגַבֵּר בְּשִׂמְחָה

גְּדוּלָה כָּל-כָּף, עַד שְׁאֲזֹכָה לְרִקְדַּת מַחְמַת שְׂמִיחָה.

וְתִזְכְּנִי לְשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוֵה תְּמִיד, הֵן לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת יְחִתְנָה שֶׁל מִצְוֵה לְשִׂמְחָה חֶתֶן וְכֹלָה הַכְּשָׁרִים, הֵן לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה שְׂמִיחָה שֶׁל מִצְוֵה.

וְתִהְיֶה בְּעִזְרִי וְתוֹשִׁיעֵנִי תְּמִיד, לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה בְּכָל-עֵת בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוֵה, בְּחִדּוּהָ גְּדוּלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה כָּל-כָּף, עַד שְׁאֲזֹכָה לְרִקְדַּת הַרְבֵּה מַחְמַת שְׂמִיחָה.

וְאֲזֹכָה לְשִׂמְחָה וְלְרִקְדַּת כָּל-כָּף, עַד שְׁאֲזֹכָה לִילֶךְ וְלַעֲבֹר בְּכָל קוֹמַת הַשְּׂמִיחָה וְהַרְקוּדִין, שְׁכָלוּלָה מִרַמ"ח אַבְרָהִם וְשֵׁס"ה גִּידִין, כִּי הַשְּׂמִיחָה הִיא שְׂרֵשׁ נִקְדַּת כָּל הַתְּרִי"ג מִצְוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "פְּקוּדֵי יְהוָה יִשְׂרָיִם מְשִׁמְחֵי לֵב".

זִכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׂיִתְלַהֵב בִּי הַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת הָאֱמִתִּיּוֹת שְׂבִי, מִכָּל הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר זָכִיתִנִּי מֵעוֹדִי בְּחִסְדֶּיךָ הַגְּדוֹלִים.

עַד אֲשֶׁר תִּאִיר הַשְּׂמִיחָה בְּאוֹר גְּדוּלָה וְנִפְלְאוֹ, עַד אֲשֶׁר יִתְבַּטְּלוּ עַל-יָדֶי-זֶה, הַחֲשֵׁךְ, וְהַמְּנִיעָה, וְהַדְּאָגָה, וְהַעֲצָבוֹת, שֶׁל רַבּוּי הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים הַעֲצוּמִים שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּתִי וְשִׁפְשָׁעֵתִי לְפָנֶיךָ מִנְּעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וְאִם הֵם רַבִּים וְעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד, עִם-כָּל-זֶה מְדָה טוֹבָה מְרַבָּה, וּבְכַחֲךָ הַגְּדוּלָה אֲתָה יָכֹל לְהוֹסִיף אוֹר גְּדוּלָה

בְּהַשְׂמִיחָה שֶׁל הַמִּצְוֹת וְהַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שְׂבִי, עַד אֲשֶׁר יִתְגַּבְּרוּ עַל הַחֲשֵׁךְ וְהַדְּאָגוֹת וְהַעֲצָבוֹת שֶׁל רַבּוּי הַעֲוֹנוֹת שְׂבִי, עַד שְׂיִתְבַּטְּלוּ לְגַבֵּי הַטּוֹב, שְׂיִתְבַּטְּלוּ עֲצָבוֹת הַעֲוֹנוֹת כְּנֶגֶד שְׂמִיחַת הַמִּצְוֹת.

וְאֲזֹכָה לְשִׂמְחָה וְלְרִקְדַּת הַרְבֵּה בְּשִׂמְחָה שֶׁל מִצְוֵה תְּמִיד, עַד שְׁאֲזֹכָה לְשִׂמְחָה שְׂלֵמָה בְּאֵמֶת, וְלִהְיוֹת כָּל קוֹמַת הַשְּׂמִיחָה וְהַרְקוּדִין בְּשִׂלְמוֹת בְּאֵמֶת. רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, "מְלִכִי וְאֱלֹהֵי, אֱלֹהֵי אֶתְפָּלֵל". לְמִדְּנִי אֵיךְ לְנַצַּח אוֹתְךָ, שְׂתַּחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה שְׂלֵמָה לְפָנֶיךָ בְּאֵמֶת.

אָבִי צוּרֵי גּוֹאֲלֵי וּפּוֹדֵי, הַצּוֹפֵה לְהֵטִיב אַחֲרֵיתִי, עֲזֵרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַעֲצוּמִים, וּבִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוּלָה, וּבְדַרְכֵי עֲצוּתְךָ הַנִּפְלְאוֹת, שְׁאֲזֹכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד. "שְׂמִיחָה נִפְשָׁה עֲבָדְךָ, כִּי אֱלֹהֵי אֲדֹנָי נִפְשֵׁי אֲשָׂא".

חֲזַקְנִי וְאַמְצָנִי, לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל-פַּעַם עַל הַעֲצָבוֹת, לְהִתְגַּבֵּר הַשְּׂמִיחָה עַל הַעֲצָבוֹת. וְתַחֲזַק אוֹתִי בְּכָל מִינֵי שְׂמִיחָה, וְתַשְׂמֵחַ אֶת נַפְשִׁי בְּכָל דְּרָכֵי הַשְּׂמִיחָה אֲשֶׁר לְמִדּוֹ אוֹתָנוּ רַבּוּתֵנוּ הַקְּדוּשִׁים.

בְּאַפֵּן שְׁאֲזֹכָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְלֹא אֲנִיחַ אֶת הַעֲצָבוֹת לְהִתְקַרֵּב אֵלַי בְּשׂוֹם אַפֵּן, וְלֹא יִהְיֶה שׂוֹם כַּח לְהַעֲצָבוֹת וְהַמְּרָה-שְׂחוֹרָה לְטַמְטֵם אֶת לְבַי חֵסֶד-וְשָׁלוֹם, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתִּי.

רַק אֲזֹכָה לְהִתְגַּבֵּר בְּכָל-עֵת, בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה וְחִדּוּהָ רַבָּה, עַד שְׁאֲזֹכָה

☪ [יד] לקוטי תפלות ח"א לא ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, 'אית לן בירא')

"והפלא ה' את מפתח, ואת מפות זרעה, מפות גדלות ונאמנות, וחלים רעים ונאמנים וגו'. גם כל חלי וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" (דברים כח, נט-סא)
 "וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" - זו מיתת צדיקים. (תו"ל)

רבנו של עולם, אתה ידעת את עצם רבוי הפירות והאפיקורסית שמתגבר עכשיו בעת הזאת בדורות הללו בעוקבא דמשיחא, אשר פמוהו לא נהיתה מימות עולם, ואין מי שיעמד בעדנו.

ואתה הבטחת אותנו: "אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם", שכשאינן בישראל מי שיעמד וישיב לאפיקורסים, אזי נסרחה חכמתם של המינים והאפיקורסים גם-כן.

ועכשיו בעונותינו הרבים, הפית אותנו "מפה אשר לא כתובה בתורה", והפלא את מפותינו מכל הצדדים. כי הצדיקי-אמת שהיו יכולים להמשיך לנו אמונה שלמה דקדשה, נסתלקו בעונותינו.

ובת האפיקורסים והפילוסופים, מתגברים עכשיו ביותר, עד שהם זורקים חציהם הרעות, ופורשים רשתות ומכמורות גם על הכשרים והתמימים, הקרואים והולכים לתמם.

כי הם מטעים אותם, ומראין עצמן לפניהם ככשרים, וכאלו רוצים

מתוך השמחה, להתודות לפניך בפה מלא, ולשפך לבי כמים נכח פניך אדני, ולפרש כל שיחתי לפניך בכל יום, בלב נשבר ונדכא כראוי לי, ואחר-כך תכף אחזר אל השמחה ביתר שאת ויתר עז, ולהרבות בשמחה יתרה בכל-פעם, בכל עז ותעצומות.

עד שאזכה לשוב אליך באמת, ולעבד אותך תמיד "בשמחה ובטוב לבב ירב כל". כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחתי, שאתה יכל לעזור לי גם עתה, להתגבר בשמחה תמיד, אגילה ואשמחה בישועתך. "אשמחה ואעלצה בך, אזמרה שמך עליון".

ותמשיך עלינו השמחה ממקור השמחה, מהשמחה העתידה והמוכנת לבא עלינו בקרוב על-ידי משיח צדקנו, כמו שכתוב: "כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון, הקרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה, וכל עצי השדה ימחאו כף".

ותמהר ותחיש לגאלנו, ותנחם ותשמח אותנו ואת כל עמך ישראל במהרה בימינו. ויקים מהרה מקרא שכתוב: "כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבותיה, וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה, ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה". אמן ואמן.

בטובת ותקנת ישראל, עד שנאחזין גם כמה נשמות פשרות ברשות שלהם, ומכניסים בפירות ופילוסופיא ואפיקורסית בלב ישראל עמך הקדוש, ומתגברים להרגיל את ישראל בדרכי העכו"ם, להתלבש במלבושיהם, וללכת בדרכיהם, וללמד ספריהם ולשונותייהם.

"אוי לנו פי שדדנו", פי צרה כזאת לא היתה עדין לישראל מימות עולם, ועל מי לנו להשען, אל מי ננוס לעזרה, ואייה המקום להתחבא מפניהם, ולהציל את בנינו וזרענו וכל זרע עמך בית ישראל מרשותותיהם ומחציהם. "מי יגור לנו אש אוכלה, מי יגור לנו מוקדי עולם", מי יחוס עלינו, מי ירחם עלינו, מאין יבוא עזרנו.

רבנו של עולם, אתה לבד ידעת עצם הצרה הזאת, עזרנו פי עליך נשעננו, פי אין כחנו אלא בפה. חוס ורחם עלינו, ועזרנו להיות חזק וקיים באמונתך הקדושה תמיד כרצונך הטוב. ולא יעלה על לבי, שום סברה מסברותיהם, ושום קשיא מקשיותיהם, ושום דרך מדרכיהם.

רק אזכה אני וזרעי, וכל חברתנו, וכל עמך בית ישראל, לילך תמיד בדרכי אבותינו הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן, יוסף ודוד, ובדרכי כל הנביאים האמתיים, ראשונים ואחרונים, ותנאים ואמוראים, ובדרכי כל הצדיקים אמתיים והפשרים והתמימים שהיו בכל דור ודור.

ובזכותם מלטנו והצילנו, מכל מיני כפירות ובלבולים וספקות, וזכנו ברחמיך לאמונה שלמה וחזקה, באמת בקדשה ובטהרה תמיד לעולם ועד.

⊗ [טו] לקוטי תפלות ח"א נז ⊗
 (על פי לקוטי מוהר"ן ח"א נז, 'שאלו את רבי יוסי בן קסמא')
 "והפלא ה' את מפתך, ואת מפות זרעך, מפות גדלת ונאמנות, וחלים רעים ונאמנים וגו'. גם כל חלי וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" (דברים כח, נט-סא)
 "וכל מפה אשר לא כתוב בספר התורה הזאת" - זו מיתת צדיקים. (תו"ל)

"יהוה אלהי אתה ארוממך, אודה שמך פי עשית פלא, עצות מרחוק אמונה אמן". פי ברחמיך הרבים, בחרת בנו מכל העמים, ורוממתנו מכל הלשונות, וקדשתנו במצותיך, וקרבתנו מלפנו לעבודתך.

ותתן לנו יהוה אלהינו, את תורתך הקדושה, תורה שבכתב, ותורה שבעל-פה, וצוית עלינו להאמין בצדיקיך וחכמיך האמתיים, ולהתקרב אליהם, ולהתדבק בהם, ולקיים דבריהם, ככל היוצא מפיהם נעשה, כמו שכתוב: "לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל".

ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, שתטע ותקבע אמונתך הקדושה בלבנו, ובלב כל עמך

בית ישראל, ותזכנו לאמונת-חכמים
בתכלית השלמות באמת לאמתו.

ונזכה להאמין באמת, בחכמים
אמתיים דקדושה, ולהתקרר
אליהם, ולהתאבק בעפר רגליהם
ולשתות בצמא את דבריהם, ולילך בכל
הדרך אשר יורו אותנו, ולא נסור
מדבריהם ימין ושמאל.

ותצילני מהתנגדות, שלא ימצא בי,
ובזרעי, ובכל זרע עמך בית
ישראל, שום צד התנגדות, לשום חכם
אמתי דקדושה, ולא נגד שום אדם כשר
שבעולם; מפל-שכן שלא אזלזל בהם
חסוֹשְׁלוֹם.

רק אזכה לקים דברי הצדיקים
והחכמים האמתיים, ולא אחז
בדרכיהם, ולהאמין בהם באמונה שלמה
באמת.

וכל מה שפגמתי ב'אמונת-חכמים'
מנעורי עד היום הזה, וזלזלתי
בכבודם, ועל-ידי-זה פגמתי בכלליות
תורתך-הקדושה, אשר פלה נמסרה ביד
החכמים אמתיים לדורשה לכל חפציהם.

ועל-ידי-זה פגמתי בהמלאכים
הקדושים הנבראים בדבר
יהוה על-ידי אותיות התורה-הקדושה.
ועברתי על "לאו דלא תסור". והסרתי
כח הידים מן המלאכים הקדושים, שהם
יד ימין ויד שמאל, אשר על-ידם היו
המלאכים מקבלים השפע מלמעלה, והיו
משפיעים לכל העשבים ולכל הדברים
שבעולם.

ועל-ידי 'פגם אמונת-חכמים' נסתלקו
ידי המלאכים, עד אשר אין
להם פח לקבל ולהשפיע, ועל-ידי-זה אי
אפשר לקבל רפואה, וגרמנו חסוֹשְׁלוֹם
"מכה אשר לא כתובה בתורה", מכה
שאין לה רפואה.

אנא יהוה, ברחמיך הרבים, תמחל
ותסלח ותכפר לי ולכל עמך בית
ישראל, על כל הפגמים האלה שפגמנו
באמונת חכמים הקדושים. כי אתה יודע
את תעלומות לבבנו, כי לא במרד ובמעל
פגמנו בזה, כי-אם מחמת עכירת דעתנו,
ומעוט ידיעתנו.

אנא יהוה, זכנו מעתה ברחמיך לתקן
כל-זה, באפן שנוזכה מעתה
ל'אמונת-חכמים', בתכלית השלמות
באמת, כרצונך הטוב. כי אתה יודע יהוה
אלהינו, גדל חלישותנו בעת הזאת, ואין
לנו שום סמיכה, כי-אם על החכמים
והצדיקים האמתיים.

על-כן זכנו להאמין בכל החכמים
והצדיקים והכשרים אמתיים,
ולבלי לדבר שום דבור נגד כבודם חסוֹ-
ושלום, ולבלי לבזות שום בר ישראל
שבעולם.

חום וחינו, וחסל נא עלינו, ונצור
לשוננו מרע ושפתנו מדבר מרמה.
ועזרנו והושיענו שנוזכה להקים את
האמונה הנפולה, ונזכה לתקן 'אמונת-
חכמים' בשלמות באמת.

ועל-ידי-זה תחזיר ותתן פח הידים
להמלאכים הקדושים,

לְקַבֵּל וּלְהַשְׁפִּיעַ לְכָל הָעֹשִׁים וּלְכָל הַדְּבָרִים שְׂבֻעוֹלָם. וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, בְּגַשְׁמִיּוֹת וְרוּחָנִיּוֹת. רַפְּאֵנוּ יְהוָה וְנִרְפָּא, הוֹשִׁיעֵנו וְנוֹשְׁעָה, כִּי תִהְלֹתֵנוּ אִתָּה.

עֲשֵׂה פְּלֵא", אֲשֶׁר אִתָּה עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת בְּכָל-עֵת, וּכְבֹר עֲשִׂיתָ עִם יִשְׂרָאֵל נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת בְּכָל דּוֹר וְדוֹר.

רַחֵם עָלֵינוּ עֵתָה בְּדוֹר הַזֶּה, בְּצוּק הָעֵתִים הַלָּלוּ, אֲשֶׁר הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה נִפְגְּמָה מְאֹד בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרְבִים, "וְרַבִּים מִבְּנֵי עַמֶּךָ נִכְשְׁלוּ", כַּאֲשֶׁר אִתָּה יִדְעָתָ.

☪ [טז] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ה, 'תקענו אמונה')

"וְהִפְלֵא ה' אֶת מַכּוֹתָי, וְאֶת מַכּוֹת זְרַעִי, מַכּוֹת גְּדֻלַּת וְנֹאֲמָנוֹת, וְחַלִּים רְעִים וְנֹאֲמָנִים וְגו'. גַּם כָּל חַלִּי וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת" (דְּבָרִים כח, נט-סא)

"וְכָל מַכָּה אֲשֶׁר לֹא כְּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֹּאת" - זוּ מֵיַתֵּת צְדִיקִים. (תז"ל)

וְעֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנו, וְזַכְּנוּ לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, הַצִּילֵנוּ נָא אֲבִינוּ שְׂבֻשָׁמִים, מ'פְּגַם-אֱמוּנָה'. שְׁמַרְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, וְהַצִּילֵנוּ מ'מַכּוֹת הַמַּפְלְאוֹת', הַבָּאִים חֶסֶד-וְשְׁלוֹם עַל 'פְּגַם-הָאֱמוּנָה', שְׁאִין מוֹעִיל לָהֶם שׁוֹם דְּבָר, לֹא רְפוּאֹת, וְלֹא תַפְלָה, וְלֹא זְכוּת-אֲבוֹת.

עֲשֵׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת, וְזַכְּנוּ לְעֲצוֹת טוֹבוֹת אֱמִתִּיּוֹת, בְּאִפֶּן שְׁנִזְכֶּה עַל-יְדֵי-זֶה לְאֱמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאֵמֶת, וּלְתַקֵּן כָּל פְּגָמֵי הָאֱמוּנָה. וְנִזְכֶּה לְחַפֵּשׂ אֶת עֲצֻמָּנוּ תָּמִיד בְּכָל עֵת, אִיךְ אָנוּ אוֹחֲזִים בְּאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְלִהְתַּחַזֵּק בְּאֱמוּנָה יִתְרָה בְּכָל עֵת, בְּתֵם לִבְבִּי, בְּאֵמֶת כְּרִצּוֹנְךָ הַטּוֹב.

וְתַעֲשֵׂה עִמָּנוּ פְּלֵא לְחַיִּים, וְתוֹצִיאֵנוּ מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִחֶשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוּל, "כִּי אִתָּה תָּאִיר נְרִי, יְהוָה אֱלֹהֵי יַגִּיהַ חֹשֶׁכִי. כִּי חֶשֶׁךְ לֹא יִחְשִׁיךְ מִמֶּךָ, וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר, כַּחֲשִׁיכָה כְּאוֹרָה".

וְנִזְכֶּה לְהוֹדוֹת לְךָ תָּמִיד, עַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ מְעוֹלָם, וְאֲשֶׁר עֵתָה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל עֵת, נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת וְנוֹרָאוֹת, "רַבּוֹת עֲשִׂיתָ אִתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשַׁבְתֶּיךָ אֵלֵינוּ, אֵין עֶרֶךְ אֵלֶיךָ, אֵגִידָה וְאֵדְבַרְהָ עֲצֻמוֹ מִסֵּפֶר".

וְאִפְלוּ כָּל הַקּוֹלוֹת שֶׁל אֶחָ וְאֶבּוּי וּגְנִיחוֹת וְאֲנָחוֹת, גַּם-כֵּן אֵין מוֹעִיל לָהֶם, כִּי הַכֹּל נִפְגַּם וְנִתְקַלְקַל עַל-יְדֵי 'פְּגַם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה', אֲשֶׁר הִיא יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְיְסוּד כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּלָם, עִם כָּל אֲשֶׁר בָּהֶם, שֶׁהַכֹּל תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים וּמִתְקִימִים רַק עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "יְהוָה אֱלֹהֵי אִתָּה אֲרוּמָמְךָ, אוֹדָה שְׁמֶךָ כִּי עֲשִׂיתָ פְּלֵא, עֲצוֹת מִרְחוּק אֱמוּנָה אִמָּן".

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא רַחֲמִים, "גְּדֹל הָעֲצָה וְרַב הָעֲלִילָיָה. פְּלֵא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר, אֲבִי עַד שֶׁר שְׁלוֹם. נוֹרָא תְהִלּוֹת

וְנֹאמֵר: "אוֹדֶה יְהוָה בְּכָל לְבִי, אֲסַפְּרָה כָּל נִפְלְאוֹתֶיךָ. אוֹדֶךָ עַל כִּי נִוְרָאוֹת נִפְלִיתִי, נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ, וְנִפְשֵׁי יוֹדַעַת מְאֹד".

וְנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת ה'אֱמוּנָה-הַנְּפוּלָה', וּלְתַקֵּן כָּל 'פְּגָמֵי-הָאֱמוּנָה', וְתִתְגַּדֵּל וְתִתְחַזַּק ה'אֱמוּנָה-הַקְּדוּשָׁה' בְּכָל עַז וְתַעֲצוּמוֹת.

וְנִזְכָּה כְּלוֹנוֹ לְהֶאֱמִין בְּךָ, וּבְצַדִּיקֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים, בְּאֱמוּנָה חֲזָקָה וְנִכּוֹנָה, בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה וְקְדוּשָׁה, זָכָה וְנִכּוֹנָה צַחָה וַיִּשְׁרָה וּבְרוּרָה, בְּלִי שׁוּם בְּלִבוֹלִים, וּבְלִי שׁוּם הֶרְהוּרִים וּמַחֲשָׁבוֹת-זְרוֹת כָּלֵל.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, לְכָל חוּלֵי עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל (וּבִכְרֻט לְפִלוֹנֵי בֶן פְּלוֹנֵי, אֵל נָא רַפָּא נָא לוֹ, רְפוּאֵת-הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאֵת-הַגּוּף).

וְהַעֲלֵה אַרוּכָה וּמְרִפָּא לְכָל תַּחֲלוּאֵינוּ, וּלְכָל מַכְאוּבֵינוּ, וּלְכָל מַכּוֹתֵינוּ. וְתִבְטַל וְתִסִּיר כָּל הַמַּכּוֹת הַמִּפְלְאוֹת, וְחַלִּים רַעִים וְנַאֲמָנִים, מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָם.

וְתִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, לְכָל אוֹתָן הַנִּפְשׁוֹת מֵעַמְּךָ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּבַר הַפְּלֵאתָ אֶת מַכּוֹתֵם, וּבָאוּ עֲלֵיהֶם הַמַּכּוֹת הַמִּפְלְאוֹת, שְׁאִין מוֹעִיל לָהֶם שׁוּם רְפוּאָה בְּעוֹלָם, וְלֹא תִפְלֶה, וּזְכוּת-אֲבוֹת, וְלֹא שׁוּם קוֹל

צְעָקָה וְאַנְחָה, אֲשֶׁר כָּל-זֶה נִמְשָׁךְ מ'פָּגָם-הָאֱמוּנָה'.

אָנָּה יְהוָה, רַחֵם עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ לְמַעַנְךָ, לְמַעַנְךָ לְבַד עֲשֵׂה וְלֹא לָנוּ. כִּי

אַתָּה לְבַד יוֹדַע גְּדוֹל הַרְחֻמְנוֹת אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם וְעֲלֵינוּ, וְעֲשֵׂה כְּגִדְל נִפְלְאוֹתֶיךָ הַנִּוְרָאוֹת, וְתִשְׁלַח לָהֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם, וְתִסִּיר מִחֲלָה מִקֶּרְבָנוּ, כִּי אֵל מֶלֶךְ רוֹפֵא נֹאמֵן וְרַחֲמָן אַתָּה, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֵלָא בְּפֶה לְבַד.

וְתִזְכָּר בְּרִית אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וּבְזִכּוֹת אֲבוֹתֵינוּ, וּבְזִכּוֹת כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים תַּעֲשֵׂה עִמָּנוּ פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת, "הַפְּלֵה חֲסֵדֶיךָ, מוֹשִׁיעַ חוֹסִים, מִמַּתְקוֹמָמִים בִּימֵינֶךָ. נִוְרָאוֹת בְּצַדִּיק תַּעֲנֵנוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, מִבְּטָח כָּל קְצוֵי אֶרֶץ יִם רַחֲקִים".

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִהֲרָה מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנֹכִי כּוֹרֵת בְּרִית, נִגְדֵךְ כָּל עַמְּךָ אֲעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר לֹא נִבְרָאוּ בְּכָל הָאֶרֶץ וּבְכָל הַגּוֹיִם, וְרָאָה כָּל הָעָם אֲשֶׁר אַתָּה בְּקִרְבּוֹ, אֶת מַעֲשֵׂה יְהוָה כִּי נִוְרָא הוּא, אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ.

וְנֹאמֵר: "וַיְהִי כִּי יִפְלֵא בְּעֵינַי [שְׂאֵרִית] הָעָם הַזֶּה, גַּם בְּעֵינַי יִפְלֵא". וְנֹאמֵר: "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת, הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ". וְנֹאמֵר: "כִּי גְדוֹל אַתָּה וְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת, אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ". וְנֹאמֵר: "לְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ, כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ".

סליחות ושלש-עשרה מדות

ירושלמי תענית פ"ב ה"א) - ועל־כֵּן כְּשֶׁמֵתְאַנַּח
עַל הַחֲסָרוֹן וּמֵאַרְיֵה רוּחָהּ, מִמְּשִׁיךְ רוּחַ־
הַחַיִּים לְהַחֲסָרוֹן.

אך מאין מקבלין ה'רוח־חיים'?! -
מהצדיק והרב שבדור וכו'.

כי עקר ה'רוח־חיים' הוא בהתורה,
והצדיקים דבקים בתורה. וכשהוא
מקשר להצדיק והרב שבדור, אז כשהוא
מתאנח ומאריך רווחה, ממשיך ממנו רוח־
החיים'.

אך רשעים "הדוברים על צדיק עתק
בגאווה ובוז" (תהלים לא, יט) - מאין
מקבלין הם הרוח להשלים החסרון?!

אך יש רב דקלפה, בחינת 'עשו', כמו
שכתוב (בראשית לג, ט): "יש לי רב".
בחינת "אלופי עשו" (שם לו, מ), ותרגומו:
"רברבי עשו". ומהם מקבלין הרשעים
ה'רוח', והוא בחינת רוח הטמאה וכו'. וזהו
בחינת: "אריך אפים לרשעים" וכו' (ערובין
כב. יומא סט: סנהדרין קיא: ירושלמי תענית פ"ב ה"א).

אך הדבוק בצדיקים - מקבל ה'רוח־חיים'
שלמות החסרון, מהצדיק והרב
דקדשה'.

ועל־כֵּן "ואיש חכם יכפרנה" (משלי טז, יד)
- כי ה'חסרון' הוא מחמת
'עוונות' וכו'. ועל־כֵּן הצדיק הממשיך
'רוח־חיים' ומשלים החסרון, מכפר העון.

והוא מגדל רחמנות ורחמינות מהבורא
יתברך־שמו, שצמצם עצמו להיות

"ויעבר יהוה על פניו ויקרא: ה' ה' אל רחום
וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת. נצר חסד
לאֲלֹפִים נשא עון ופָּשַׁע וְחָטְאָה וְנָקָה לֹא יִנְקָה"
(שמות לד, וז)

"ויעבר יהוה על פניו ויקרא" (שמות לד, ו) -
מלמד: שנתעטף הקדוש־ברוך־הוא בטלית־
לבן, וסדר שלש־עשרה מדות של רחמים.
(ראש־השנה יז: ובמהר"ש"א: רבנו־בחי, במדבר טו, לח)

א.

(ח"א, א-ב-ג-ד)

עקר ה'תשובה' הוא: כשישמע בזיונו,
ידם וישתק, ויסבול 'בזיונות
ושפיכות־דמים', ולמעט בכבוד עצמו,
ול'הרבות בכבוד המקום יתברך, על־ידי
שפרגיש שפלותו וקטנותו ופגמיו הפורבים,
ומבין שבודאי ראוי לו לסבול הבזיונות
הפאים עליו.

ב.

(ח"א, ח, א-ב-ג-ד-ח)

הנה יקר גנוחי ונה (שקורין: קרעכץ) מאיש
ישראלי, כי הוא שלמות החסרונות,
כי על־ידי ה'נשימה' שהוא ה'רוח־חיים',
נברא העולם וכו'. והוא גם בן חיות האדם,
כי חיות האדם הוא הנשימה וכו'.

נמצא: כי עקר חיות כל הדברים הוא
בבחינת רוח. וכשיש חסרון באיזה
דבר, עקר החסרון הוא בבחינת ה'רוח־חיים'
של אותו הדבר, לאשר הרוח הוא המקום
הדבר - וה'אנחה' הוא אריכת הנשימה'.

והוא בבחינת 'אריך אפים' (שמות לד, ו) -
דהינו "מאריך רווחה" (תרגום שם;

ה'רוח-חיים' אצל הצדיקים, דהינו: שהם יקבלו ה'רוח-חיים' מהתורה, והם ממשיכין רוח החיים אל החסרונות, ובזה מכפרין העוונות.

וזהו בחינת 'שלש-עשרה מדות' (שמות לה, ו): "ה' ה', אֵל רחום וחנון, ארך אפים".

"אֶרֶךְ אַפַּיִם" - הוא בחינת ה'רוח', שהוא "מאריך רוחה" - בחינת 'אנחה' על החסרון.

והינו: "זרב חסד ואמת" - כמו שאמרנו: שמקבלין ה'רוח-חיים' מהצדיק רב דקדשה, שהוא "רב חסד" - הפך עשו רב-דקלפה, שהוא "אדמוני" (בראשית כה, כה), 'תקף-הדין'.

והינו: "ואמת" - כי הצדיק מקבל ה'רוח-חיים' מה'תורה' שנקראת (מלאכי ב, ו): "תורת אמת היתה בפיהו".

והינו: "נצר חסד לאלפים" - 'לאלפים' זה בחינת 'אלופי עשו', רב-רבי עשו, שהם רב-דקלפה.

וזהו: "נצר חסד" - ש'חסד', בחינת ה'רב דקדשה' - נוצר וממתיק בחינת "אלופי עשו", 'רב-רבי עשו'.

וזהו: "נשא עון ופשע" - כי על-ידי 'רוח-חיים' 'שלמות-החסרון' שממשיכין מהצדיק על-ידי 'אנחה' - נתכפרין העוונות כנ"ל.

וזהו בחינות 'ארבע ציצית' - שהם בחינת ה'רוח-חיים', כמו שכתוב (יחזקאל לה, ט): "כה אמר ה' מארבע רוחות באי הרוח". שעל-ידי-זה מכניעין ה'רוח-סערה', ה'רוח של המתנגדים' החולקים על הצדיקים-

אמתיים, שממשיכין 'אריכת הרוח' שלהם מ'הרב-דקלפה' וכו'.

וזה בחינת 'טלית לבן' - "שנתעטף הקדוש-ברוך-הוא בטלית לבן, וסדר שלש-עשרה מדות של רחמים" (ראש-השנה יז: ובמהרש"א; רבנר-בחי, במדבר טו, לח). כי ה'שלש-עשרה מדות של רחמים', הם בחינת ה'רוח-חיים' דקדשה' כנ"ל.

וזהו בחינת 'טלית', שהוא "ארבע פנפות" (דברים כב, יב) - בחינות "הרוח" "מארבע רוחות" כנ"ל.

והינו 'טלית לבן' - הפך בחינות 'רוח-דקלפה', בחינת 'עשו', שהוא "אדמוני בלו באדרת שער" (בראשית כה, כה). ופרש רש"י: "בטלית" - 'בטלית' דיקא, בחינת 'טלית דקלפה' - בחינת 'טלית אדום', שממש נמשך ה'רוח של הרשעים' כנ"ל.

ועל-ידי 'טלית דקדשה', בחינת 'טלית לבן', מכניעין אותו - כי משם נמשך ה'רוח-חיים' דקדשה, שהוא בחינת 'שלש-עשרה מדות של רחמים' כנ"ל.

ועל-כך 'נתעטף הקדוש-ברוך-הוא ב'טלית לבן' דיקא, וסדר לפני משה 'שלש-עשרה מדות של רחמים' - כי על-ידי 'טלית דקדשה', בחינת "ארבע פנפות", שהוא בבחינות 'מקיף', שהוא בחינת ה'רוח-חיים', בחינות (קהלת א, ו): "סובב סבב הולך הרוח" - נכנע 'טלית דקלפה', בחינת ה'רוח דקלפה'.

ג.

(ח"א מז)

'הארת-פנים', הוא תקון ו"אמת" (שמות לה, ו), בחינת 'יעקב', כמו

שְׁפָתוֹב (מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב" - וְהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין.

הַדִּין" - שְׁזָה בְּחִינַת יִצְרָה־הָרַע, וְאַחֲרֵי־כֵן בְּבִיכּוֹל שָׁבַר הַיִּצְרָה־הָרַע, "וְשִׁתַּף מִדַּת רַחֲמִים" וְכוּ'.

ד.

(ח"א ס, ו-בסוף)

יֵשׁ שֶׁנֶּפֶל מִכָּל הַשְּׁבָעִים־פָּנִים, עַד שְׂאִי־אֶפְשָׁר לְעוֹרְרוֹ בְּשׁוּם פָּנִים, כִּי־אִם עַל־יְדֵי סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־שָׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁכָּל הַשְּׁבָעִים־פָּנִים, שְׁבָעִים שָׁנִים, מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִשָּׁם.

וּמִזָּה הַכַּח נִשְׁתַּלְשַׁל וְנִמְשָׁךְ כַּח לְמַטָּה לְשִׁבְרֵי הַיִּצְרָה־הָרַע - כִּי לֹא זֹאת לֹא הָיָה כַּח לְשִׁבְרֵי הַיִּצְרָה־הָרַע.

וְכֵן מְבֹאֵר לְשׁוֹן זֶה בְּגִמְרָא (יומא סט): "זוֹ הִיא גְבוּרַת גְבוּרַתוֹ שֶׁכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שְׁנוֹתָן אֶרֶץ אֲפִים לְרָשָׁעִים".

וְזֶה בְּחִינַת 'עֵתִיק', בְּחִינַת 'זִקֵּן', בְּחִינַת 'הִדְרַת־פָּנִים', שֶׁכָּל הַשְּׁבָעִים־פָּנִים מְקַבְּלִין 'חַיּוֹת' וְ'הַדּוּר' מִשָּׁם.

נִמְצָא: שֶׁמָּה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ כּוֹבֵשׁ מִדַּת־הַדִּין וּמֵאֲרִיךְ אַפּוֹ - הוּא בְּחִינַת 'שְׁבִירַת הַיִּצְרָה־הָרַע' אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ. וְעַיִן בְּ'זֵהר' בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת: שֶׁבְּחִינַת 'מִדַּת־הַדִּין' הוּא 'שָׂרֵשׁ בְּחִינַת הַיִּצְרָה־הָרַע'.

ו.

(ח"א קנה)

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת לד, ו): "וְרַב חֶסֶד" - כִּי "הַלּוֹמֵד אֶת תַּלְמִידוֹ הַלְכָה אַחַת, עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד" (עַל־פִּי כְּתוּבוֹת צו. עַיִן בְּפָנִים), וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְעוֹרְרוֹ עִם 'אֵיזָה פָּנִים' שֶׁל הַשְּׁבָעִים־פָּנִים שֶׁמְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ - הוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד סֵתֵם'.

וְזֶה בְּחִינַת: "אֶרֶץ אֲפִים" (שְׁמוֹת לד, ו) - הֵינּוּ: מַה שְּׂאִינוּ יֵרָא מִשׁוּם דְּבַר, וְאִינוּ מִשְׁגִּיחַ עַל שׁוּם בְּטוֹל וּבְלָבוּל בְּעִבּוּדָתוֹ, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, זֶה בְּחִינַת: "אֶרֶץ אֲפִים" - שְׂאִין שׁוּם דְּבַר יָכוֹל לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ, כִּי לֹא אֲכַפֵּת לֵה שׁוּם דְּבַר, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוּדָתוֹ אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ.

אֲבָל כְּשֶׁמְעוֹרְרוֹ עַל־יְדֵי סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־שָׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת' - הוּא בְּחִינַת: "וְרַב חֶסֶד" - כִּי כָּל הַפָּנִים וְכָל הַחֶסְדִּים מְקַבְּלִין מִשָּׁם.

וְ'מְרֻדֵי־י' הוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת לד, ו): "רִ"ב חֶסֶד" - כִּי הֵם בְּמִסְפָּר־הַשְּׁוֹה [274] (מִחֲבַרְת־הַקֶּדֶשׁ לְהָאֲרִיז"ל, פּוּרִים), בְּחִינַת 'עֵתִיק'.

ה.

(ח"א עב)

גַּם לְמַעַלָּה בְּבִיכּוֹל אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ, מְצִינוּ בְּחִינַת יִצְרָה־הָרַע, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַז"ל (בְּרַאשִׁית־רַבָּה יב; רַש"י בְּרַאשִׁית א, א): "בְּתַחֲלָה עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה לְבָרָא אֶת הָעוֹלָם בְּמִדַּת־

כִּי "אֶרֶץ אֲפִים" הוּא תְּלוּי בְּבְחִינַת "אֲמוּנָה" - כִּי "כָּל־זִמְן שֵׁישׁ עִבּוּדָה־זָרָה, בְּעוֹלָם חֲרוֹן־אֵף בְּעוֹלָם" (סְפָרֵי פְרָשֶׁת רֵאָה). אֲבָל עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה' שֶׁהוּא 'הַפָּךְ עִבּוּדָה־זָרָה', נִתְבַּטַּל הַחֲרוֹן־אֵף, וְזוֹכִין לְ'אֲרִיכַת־אֲפִים' שֶׁהוּא 'הַפָּךְ חֲרוֹן־אֵף'.

הֵינּוּ: שְׁזוֹכָה עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה', לְ'אֲרִיכַת־אֲפִים', שֵׁי־אֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל דְּבַר בְּלָבוּל וּמְנִיעָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּתַפְלָתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ, שֵׁי־סָבַל הַכָּל, וְלֹא יִתְעַצֵּב וְלֹא

יתעצל על-ידי-זה כָּלֵל, רק יעצר רוחו ולא יכפת לה כָּלֵל, ויעשה את שלו בעבודתו, ויעבר על הכל, ולא יחוש על כל הבלבולים והמניעות כָּלֵל.

שְׁכַל-זָה הוא בחינת "אָרֶךְ אִפְיִים", שזוכין על-ידי 'אמונה', שהוא בחינת 'פחיהגודל וכההצומח' - פי על-ידי-זה הוא גדל וצומח ומצליח בעבודתו, פי לא יוכל לבלבלו שום מונע להפילו בעצבות ועצלות חס-ושלום, ולמנעו על-ידי-זה חס-ושלום, רק יעשה את שלו בזריזות ושמחה וכו'.

וְדַע: ש"אָרֶךְ אִפְיִים" תלוי ב'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל', פי שם זוכים לבחינת "אָרֶךְ אִפְיִים". פי 'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' הוא בחינת 'אמונה' וכו', ועל-ידי 'אמונה' זוכין לבחינת 'אריכת אפים' כנ"ל.

נִמְצָא: ש'עקר עבודת איש הישראלי, זוכין על-ידי 'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל', שהוא בחינת 'אמונה', בחינת 'אריכת אפים', בחינת 'פחיהגודל וכההצומח' וכו', שאי אפשר לזכות ל'עבודת-השם באמת', ביי-אם על-ידי-זה, וכנ"ל.

וְעַקֵּר גדל ההשתוקקות וההתלהבות של 'משה רבנו' על-ידי-השלום, שהיה מתלהב ל'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' בלי-כף, היה רק בשביל מדה זאת של 'אריכת אפים', מחמת שראה ששם ב'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' זוכין לבחינת "אָרֶךְ אִפְיִים".

וְזָה שאמרו רז"ל (סנהדרין קיא - על שמות לה, ח): "וַיִּמְהַר מֹשֶׁה וַיִּקְדֵּ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה", "מָה רָאָה, אָרֶךְ אִפְיִים רָאָה". פי מחמת שראה בחינת "אָרֶךְ אִפְיִים", שהוא

תלוי ב'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' כנ"ל - על-כֵּן "וַיִּקְדֵּ אֶרְצָה" - שהיה לבו בוער ל'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל', כדי לזכות ל'אָרֶךְ אִפְיִים' כנ"ל.

וְזָה שאמרו שם: "וַיִּחַד אָמַר אֲמַת רָאָה, מִר אָמַר חֲדָא וּמִר אָמַר חֲדָא, וְלֹא פְּלִיגִי". פי 'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' הוא בחינת 'אמת', כמבאר במקום-אחר (לקוטי-מוהר"ן ח"א מז). ומסיק שם בגמרא: "שִׁמְעַ מִנָּה אָרֶךְ אִפְיִים רָאָה" - פי עקר הוא בחינת 'אריכת אפים' כנ"ל.

וְצָרִיךְ כל אדם לבקש מהשם-יתברך: "שִׁיְהִי לִּי כְּסוּפִין וְנִעְגוּעִים לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל!" וגם: "שִׁיְהִי גַעְגּוּעִים לְכָל הַצַּדִּיקִים לְאָרֶץ-יִשְׂרָאֵל". והוא סגלה לה'פעם' ול'עצבות' - פי "כל הפועס פאלו עוֹבֵד עֲבוּ"ם" (שבת קח). אבל 'אָרֶץ-יִשְׂרָאֵל' הוא בחינת 'אמונה', בחינת 'אָרֶךְ-אִפְיִים', הַפֶּךְ ה'פֵּעַס'.

[**שְׁבַח-הַר"ן כב:** ואמר: שמתחלה היה 'פעסן' גדול מאד מאד. ואחר-כך מחמת שרצה להיות איש פשר פרצונו יתברך, התחיל לשבר מדה זו של 'פעס', עד שזכה לשבר מדה זו של 'פעס'. רק טוב, בלי שום צד קפיצא בעולם - זכה רק באָרֶץ-יִשְׂרָאֵל.

אבל תכלית שבירת מדה זו מהפך אל הפך, דהיינו להתהפך לטוב גמור, שלא יכפת לה כָּלֵל וכָּלֵל שום דבר, ויהיה רק טוב, בלי שום צד קפיצא בעולם - זה זכה רק באָרֶץ-יִשְׂרָאֵל, שם זכה לזה שנתבטל הפעס בתכלית הפטול, וזכה ונעשה 'טוב' ממש, ולא נשאר בו שום צד קפיצא בעלמא.

עד שאחר-כך - אפלו מי שהיה עושה לו כל הרעות שבעולם, לא היה בלבו שום צד שנאה וקפדא עליו, אדרבא היה אוהבו ולא היה בלבו עליו כָּלֵל - פי היה רק 'כלו טוב' ממש. וגדל עצם הפלגת מדת טובו, היה מפרסם לכל מפיריו, פי היה רק 'כלו טוב' בלי שום צד קפדא וכעס כָּלֵל רק בלו טוב. וזה זכה באָרֶץ-יִשְׂרָאֵל].

ז.

(ח"א רנו; חיי-מוהר"ן קלו; פרפראות-לחכמה ח"א רנו)

שם 'את"ה', מסגל על הים להכניע הגלים. והפסוד (תהלים פט, י): "בשוא גליו אתה תשבחם".

אמר המעתיק (הרב מטשעהרין ז"ל): שמעתי מאיש אחד ששמע מרבי שמעון: שהפרוש הוא כך: ש'את"ה' ראשי-תבות: 'אל"ף תי"ו ה"א'.

על-בן צריכין לכתב 'חמשה מכתבים' שקורין 'קוויטלעך' [פתקים] ועל כל 'קוויטל' יכתב שתי התבות: "ורב חסד" (שמות לז, ו) - שגימטריא שלו ר"פ, וחמשה פעמים ר"פ עולים אלף ת' [אלף וארבע-מאות], וה'חמשה קוויטלעך' בעצמם הם ה"א.

וזהו שם 'את"ה' מסגל על הים - הינו: 'אל"ף תי"ו ה"א'.

ובשעת ה'רוח-סערה' חסו-שלום, ישליך 'חמשה קוויטלעך' שכתוב בהם: "ורב חסד" - לתוך הים, ובודאי יועיל.

ורבי שמעון אמר: שהוא בעצמו השתמש בזה בהיותו על הים, והועיל לו מאד בעזרת-השם-יתברך. וקדם שנסע פעם שניה לארץ-ישראל, היה פה ברסלב, והלך להסופר, וכתב לו פמה קוויטלעך הנ"ל, על גויל ובכתב-אשורית.

ח.

(שיחות-הר"ן פט; חיי-מוהר"ן עא)

דע: שיש חבילות חבילות של עברות רחמנא-לצלן. כי "עברה גזרת עברה" (אבות פ"ד מ"ב) - הינו: כשאדם עובר עברה חסו-שלום, אזי 'עברה ראשונה'

גזרת אותו לעשות 'עברות אחרות' השיכים לה.

וכן כשעושה עברה אחרת חסו-שלום, אזי גזרת גם-כן עברות השיכים לה.

ומכל חבילה וחבילה - נבראת פת אחת של מחבלים ומקטרגים ("והעובר עברה אחת, קונה לו קטגור אחד". אבות פ"ד מ"א). והמחבלים צועקים: "הב לנא חיי, הב לנא מזוני" [תן לנו חיים, תן לנו מזון]. פי הוא ה'בעל-עברה', הינו שהוא ה'בעל של העברה', וצריך לתן להם חיי ומזוני.

כי עברה הראשונה עשה בלי הכרת, וצריך בודאי לתן לה מזונות.

ואפלו העברות האחרות השיכים לעברה הראשונה שנגררו אחריה, צריך לתן להם גם-כן מזונות, ואף-על-פי שהיה כמו מכרח לעשותן.

כי עברה הראשונה גררה אותן, פי יש להם טענה: "היה לך לעשות מצוה תכף אחר עברה הראשונה, והיתה המצוה מגנה עליו"! - על-בן צריך לתן לכלם מזונות וחיות. (עין 'תמר-דבורה' להרמ"ק, פרק א, מדה ב' נשא ע"ו).

והתקון הוא: שילמד לעשות ולקיים השלש-עשרה מדות של רחמים וחסדים - דהינו: שיהיה לו רחמנות, וירבה לעשות חסד, ויקים כל השלש-עשרה מדות של רחמים. ועל-ידי-זה מעורר למעלה כל השלש-עשרה מדות העליונים של רחמים.

ועל-ידי-זה נכנעין ועוברין המחבלים שנעשו על-ידי העברות.

בְּבַחֲנֵינָת (סליחות): "אל מִלְךָ יוֹשֵׁב עַל
כַּפַּי רַחֲמִים וְכוּ', מוֹחֵל עֲוֹנוֹת
עִמּוֹ מַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן" - הִינּוּ: שְׁעַל-
יְדֵי הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים,
מַעֲבִיר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲבֵרוֹת
הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה.

וְעַכְשָׁיו שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמָיו הַעֲבִיר
וּבִטֵּל הָעוֹוֹן רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן שֶׁבְּכָל
חֲבִילָה וְחֲבִילָה - מֵהֵיכָן יִקְבְּלוּ שְׂאֵר
הָעוֹוֹנוֹת שֶׁל כָּל חֲבִילָה וְחֲבִילָה 'חֵיוֹת'?
מֵאַחַר שֶׁנִּתְבַּטַּל וְנִפְסַק שְׂרָשֶׁם שֶׁהוּא הָעוֹוֹן
הָרֵאשׁוֹן שֶׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה!?

אֲזִי שְׂאֵרֵי הָעוֹוֹנוֹת, שָׁבִים וּבָאִים אֶל
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ: "שִׁיתֵן לָהֶם חֵיוֹת!" -
וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּעֶצְמוֹ נוֹתֵן לָהֶם חֵיוֹת! -
וְנִפְטָר הָאָדָם מֵהֶם - כִּי אֵין צְרִיךְ לָתֵן לָהֶם
עוֹד חֵיוֹת עַכְשָׁיו, אַחַר שֶׁזָּכָה לְעוֹרֵר רַחֲמָיו
יִתְבָּרֵךְ לְהַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן וְכוּ' כַּנֶּ"ל.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: "אֶלְמֹדָה פִּשְׁעִים דְּרַכִּיךָ
וְחַטָּאִים אֲלִיךָ יְשׁוּבוּ" (תהלים נא, טז).
"דְּרַכִּיךָ" - זֶה בַּחֲנִינָת הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת'
- כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "הוֹדַעְנִי נָא אֶת דְּרַכֶּךָ"
(שמות לג, יג), שֶׁהָרָאָה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת'.

הִינּוּ: כְּשֶׁלוֹמְדִים לַעֲשׂוֹת הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה
מִדּוֹת' - אֲזִי "וְחַטָּאִים אֲלִיךָ יְשׁוּבוּ"
- שֶׁהַחַטָּאִים הַנִּשְׂאָרִים שֶׁבְּכָל חֲבִילָה,
שָׁבִים אֶל הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חֵיוֹת.

אֲךָ מֵאֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לָהֶם
חֵיוֹת!?

דַּע: כִּי יֵשׁ בְּפִטְרָא-אַחְרָא בַּחֲנִינָת רֵאשׁוֹן
לְרֵאשׁוֹנִים, בַּחֲנִינָת 'אָדוּם' שֶׁנִּקְרָא
'רֵאשׁוֹן' (פסחים ה.), כִּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כה,
כה): "וַיַּצֵּא הָרֵאשׁוֹן אֶדְמוֹנִי".

וְהוּא בַּחֲנִינָת רֵאשׁוֹן לְרֵאשׁוֹנִים, שֶׁהוּא
'רֵאשׁוֹן' לְהַעֲבֵרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים'
הַנֶּ"ל, כִּי כָּלֶם נִמְשָׁכִים וּבָאִים עַל-יְדוֹ.

כִּי בְּאֶמֶת לִפִּי גָדַל קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל - אֵין
רְאוּי לָהֶם כָּלֶל לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם. רַק מִחֲמַת תַּקְוָה הַגְּלוּת שְׁסוּבָלִים
מִהֶאֱמוֹת עַל-יְדֵי מַסִּים וְאַרְנוֹנִיּוֹת, מִחֲמַת זֶה
בָּאִים לַעֲבֵרוֹת.

נִמְצָא: שֶׁכָּל הָעֲבֵרוֹת נִמְשָׁכִים עַל-יְדֵי
'אָדוּם', שְׂאֵנוּ מְסוּרִים בְּגִלוּת
אֶצְלוֹ, וְהוּא בַּחֲנִינָת רֵאשׁוֹן לְרֵאשׁוֹנִים' כַּנֶּ"ל.
- וְעַל-כֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן הָעוֹוֹנוֹת
עָלָיו, וְנִמְשָׁךְ לָהֶם חֵיוֹת מִמֶּנּוּ.

וְכַל-זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַרַחֲמָנוּת, שְׁעַל-
יְדֵיזֶה מְעוֹרְרִין הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה
מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים' כַּנֶּ"ל.

אֲבָל הָעֲנִיִּים שְׂאֵין לָהֶם מִדַּת רַחֲמָנוּת,
מִפְּנֵי שֶׁהֵם בַּחֲנִינָת "תַּקְפָּא דְּדִינָא"
וְכוּ'. וּמֵאַחַר שְׂאֵין לָהֶם רַחֲמָנוּת, דִּהְיֵנוּ
בַּחֲנִינָת הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים,
וְאֵין יְכוּלִין לְעוֹרֵר הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת'
הָעֲלִיוֹנִים' - עַל-כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ וּלְחַנּוּן
מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ רַחֲמִים': "שִׁירָחֶם מֵעֶצְמוֹ
יִתְבָּרֵךְ עִם הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת' שְׁלוֹ,
וַיַּעֲזֵר בְּרַחֲמָיו הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים, וַיַּעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן!"

וְזֶה בַּחֲנִינָת שְׂאֵנוּ מִבְּקָשִׁים מִהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ
(תהלים עט, ח): "אל תִּזְכֵּר לָנוּ עֲוֹנוֹת
רֵאשׁוֹנִים, מֵהֵר יִקְדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דָלוּנוּ
מְאֹד!" - לְבַל יִזְכֵּר לָנוּ עֲוֹנוֹת הָרֵאשׁוֹנִים
שֶׁבְּכָל חֲבִילָה וְחֲבִילָה שֶׁל עֲוֹנוֹת.

דִּהְיֵנוּ: שְׁיַעֲבִיר רֵאשׁוֹן רֵאשׁוֹן שֶׁבְּכָל
חֲבִילָה וְחֲבִילָה, בַּחֲנִינָת "מַעֲבִיר

ראשון ראשון" - שעל-ידי-זה ממילא בטליו ונסתלקין שאר העוונות.

אך לזה היינו צריכים לקים כל השלש-עשרה מדות של רחמים - כדי לעורר השלש-עשרה מדות העליונים בנ"ל. ועל-זה אנו מבקשין: "מהר יקדמונו רחמיה" דיקא מעצמה, "פי דלנו מאד", הינו: פי אנחנו דלים ואביונים מאד, ואין לנו מדת הרחמנות בנ"ל, ואין לנו כח שאנחנו נזכה לעורר השלש-עשרה מדות של רחמים'.

על-כן אנו פורשים כפינו לפניו יתברך ומתחננים אליו: "שיעורר בעצמו השלש-עשרה מדות של רחמים! ועל-ידי זה אל תזכר לנו עוונות ראשונים" וכו' בנ"ל.

"סלח נא לעון העם הזה בגדל חסדך, וכאשר נשאתה לעם הזה" (במדבר יד, יט)

ט.

(ח"ב ז, גיא)

עקר הרחמנות הוא: בשישראל עם קדוש" (דברים ז, ו; יד, ב; יד, כא; כו, יט), נוכלין חסו-ושלום בעוונות רחמנא-לצלן.

וזהו משאוי כבד מאד, שאי-אפשר לשא כלל - פי הם רחוקים לגמרי מעוון, ואין שייך להם כלל כלל לא, לפי גדל קדשתם משרשם וגדל דקותם ורוחניותם. וזהו עקר הרחמנות, להוציאם מהמשאוי הכבד של עוונות.

ועל-כן משה רבנו עליו-השלום, בכל-עת שנפלו ישראל באיזה עוון,

היה מוסר נפשו עליהם והתפלל בעדם, כגון ב'מרגלים' וכיוצא. כי ידע: שלפי קדשת ישראל ודקותם, הם רחוקים מעוון, ואי-אפשר להם לשא כלל המשא הכבד של עוון.

ובזמן שבית-המקדש היה קים, היינו נקיים מעוונות - פי "תמיד של שחר היה מכפר על עברות של לילה, ותמיד של בין-הערבים היה מכפר על עברות של יום" (רש"י ישעיה א, כא).

כי ישראל "עם קדוש", לפי גדל רוחניותם ודקותם וכו', צריכין את הבית-המקדש שיכפר בכל-יום. ומעת שחרב, אין מי שיכפר בעדנו.

וזה בחינת 'הנכה'! - פי כל אחד ואחד, כפי מה שזוכה לפעל בקשתו ביום-הכפורים, דהינו בקשת "סלח נא" - כן יש לו 'הנכה'!

כי משה רבנו בקש (במדבר יד, יט): "סלח נא לעון העם הזה" - על חטא המרגלים שגרמו חרבן בית-המקדש, כמו שאמרו רז"ל (תענית כט. סוטה לה): "אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות".

כי "אותו הלילה" (במדבר יד, א - ויבכו העם בלילה ההוא) ליל תשעה-באב היה שבו נחרב הבית-המקדש - ומשה רבנו בקש על-זה: "סלח נא", כי בזה החטא והפגם תלויים כל העוונות, פי על-ידי-זה נחרב הבית-המקדש.

וכשזכה לפעל בקשתו - מזה נעשה בחינת 'חנפת הבית', בחינת 'חנכה', הפך 'חרבן הבית'.

וְכַן כָּל-אֶחָד כָּפִי מֵה שְׂזוּכָה לַפֶּעַל בְּקִשְׁת
"סֶלַח נָא" בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים, שְׁעַל-יְדֵי-
זֶה נִתְתַּקֵּן פָּגַם 'חֲרַבֵּן הַבַּיִת' - כְּמוֹ כֵן נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת 'חֲנֻכַּת הַבַּיִת', בְּחִינַת 'חֲנֻכָּה'.

וְעַל-כֵּן רָמַז מֹשֶׁה רַבְּנוּ צְרוּפָה 'חֲנוּכָּה',
בַּפְּסוּק: "סֶלַח נָא" - כִּי "סֶלַח
נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כִּי-גָדַל חַסְדְּךָ וְיִכְאַשֶּׁר
נָשֵׂאתָה וְכוּ', הוּא רְאשֵׁי-תְבוּת: 'חֲנוּכָּה',
כִּי 'חֲנֻכָּה' נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי "סֶלַח נָא" וְכוּ'
כַּנ"ל.

"וַיֹּאמֶר ה' סֶלַחְתִּי כְּדַבְּרְךָ" (בַּמִּדְבָּר יד, כ)

י

(ח"א קעז)

יֵשׁ צְדִיקִים-אֲמִתִּיִּם, שֵׁישׁ לָהֶם כַּח
כְּשֹׁשׁוֹתֵינוּ יֵין לַפְּעָמִים, לְמַחֵל עֲוֹנוֹת
עַל-יְדֵי-זֶה.

[חֵי-מוֹהַר"ן קִיז: בְּשַׁבַּת שְׁלֹפְנֵי חֲתָנָת בְּתוֹ 'מְרִים' ז"ל,
פְּרֻשֶׁת נַח תַּקְס"ה אָמַר רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה הַזֶּה - וַאֲמַר אִז:
"מִי שִׁיכּוֹל לְשִׁתּוֹת, יְכוּל לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת". "אִז אַ גּוֹטְעֵר
יוד טִיט אַ טְרִינק וויין, קען ער מוּחַל עֲוֹנוֹת זיין".]

כִּי "יֵין יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי בְּחִינּוֹת, זָכָה נַעֲשֶׂה
רֵאשׁ" וְכוּ' (יֻמָּא עו:), וְכַשְׁנַעֲשֶׂה 'רֵאשׁ',
בְּחִינּוֹת 'מַחִין' - עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּל לְכַפֵּר
עֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלֵּי טז, יד): "וַאִישׁ חָכֵם
יִכְפָּרְנָה".

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר יד, כ): "וַיֹּאמֶר יי סֶלַחְתִּי
כְּדַבְּרְךָ" - רְאשֵׁי-תְבוּת: "כּוֹס יי"
(תְּהִלִּים כג, ה - "כּוֹסֵי רוּיָה").

"כְּדַבְּרְךָ" - דְּבַר' רְאשֵׁי-תְבוּת:
"דְּשַׁנַּת בְּשֵׁמֶן רֵאשֵׁי" (תְּהִלִּים
שָׁם), בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת-הַמַּחִין', בְּחִינַת 'שֵׁמֶן'
וְכוּ'.

וְזֶהוּ: "סֶלַחְתִּי כְּדַבְּרְךָ" - שְׁהַסְּלִיחָה
כְּדַבְּרְךָ דִּיקָא, כָּפִי בְּחִינַת "דְּשַׁנַּת
בְּשֵׁמֶן רֵאשֵׁי" שְׂאֵתָה זֹכָה.

הֵינּוּ: כָּפִי הַמַּחִין שְׂזוּכָה הַצְּדִיק הָאֲמֵת
עַל-יְדֵי שְׁתִּית הַיֵּין, כְּמוֹ-כֵן זֹכָה
לְ'סֶלִיחוֹת-עֲוֹנוֹת'. כִּי עָקַר הַסְּלִיחָה, עַל-יְדֵי
הַחֲכָמָה וְהַמַּחִין הַקְּדוּשִׁים שְׁמֻקְבֵּל.

יא

(ח"ב סו)

כְּשֶׁנִּתְרַצָּה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל
בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים וַאֲמַר:

"סֶלַחְתִּי כְּדַבְּרְךָ" (בַּמִּדְבָּר יד, כ - עַל-פִּי רְשִׁי כִּי-
תִשָּׂא לִג, יא; עֲקֹב ט, יח) - אִזִּי כְּבִיכּוֹל נִגְדָּל "שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ הַמְּשַׁתֵּף בְּשֵׁמֶנוּ" (יְרוּשָׁלַּיִם תַּעֲנִית יא).

וְעַל-כֵּן נִצְטוּוּ תַּכְּף אַחַר יוֹם-הַכַּפּוּרִים
עַל שַׁבַּת (שְׁמוֹת לז, א-ב-ג) - כִּי
"שַׁבַּת שְׁמָא דְקַדְשָׁא-בְּרוּךְ-הוּא" (זֶהַר יִתְרו
פח:): כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן קוֹרִין מְחַרַּת יוֹם-הַכַּפּוּרִים "שֵׁם
ה'" - כִּי אַחַר הַמַּחִילָה וְהַסְּלִיחָה
שְׁנַעֲשֶׂה בְּיוֹם-הַכַּפּוּרִים, נִגְדָּל שֵׁם ה'.

וְלְקוּטֵי-הַלְכוּת, שַׁבַּת ה', טו: מ"שם ה'" נִמְשָׁךְ
מַחִילָה וְסִלִּיחָה וְכַפָּרָה לְכָל הָעֲוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (תְּהִלִּים
עט, ט): "וְכַפֵּר עַל חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ". וְכְמוֹ שְׁכַתּוּב
(שְׁמוֹת לג, יט): "אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבֵי עַל פְּנֵיךָ וְקִרְאתִי בְּשֵׁם
ה' לְפָנֶיךָ". "בְּשֵׁם ה'" דִּיקָא. עַל-יְדֵי-זֶה "וְחַנּוּתִי אֶת אֲשֶׁר
אָחַן" וְכוּ'.

כִּי כָּל הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים שְׁמֻשָּׁם כָּל
הַסְּלִיחוֹת וְהַכַּפָּרוֹת - כָּלֵם הֵם מִשֵּׁם ה'. כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (שְׁמוֹת
לז, ה-ו): "וַיִּקְרָא בְּשֵׁם ה', וַיַּעֲבֵר ה' עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא ה' ה'
אֵל רַחֲוִים וְחַנּוּן וְכוּ', נוֹשֵׂא עוֹן וְפָשַׁע" וְכוּ', וְכַמְבֹאֵר
בְּסִימָן סו (בְּלְקוּטֵי-תַנְיָא) בְּעֵנָן מֵה שְׁקוֹרִין מְחַרַּת יוֹם-
הַכַּפּוּרִים "שֵׁם ה'", עֵינֵי-שָׁם].

בָּא רְפוּאָה' כַּנ"ל. וְכַל־זֶה בָּא עַל־יַדִּי
הַתְּפִלָּה, שֶׁהִיא מְכַפֶּרֶת עוֹנוֹת, כַּנ"ל.

יג.

(שיחות-ה'ר"ן רטו)

אָמַר: אֲצִלִּי הַעֶקֶר הוּא רְאשֵׁי־הַשָּׁנָה,
וְתַכְפֵּף כְּשִׁחּוּלָף וְעוֹבֵר רְאשֵׁי־הַשָּׁנָה,
אֲנִי מִטָּה אֲזַנִּי וְשׁוֹמֵעַ אִם מִכִּין בִּבְתֵל
לְעוֹרֵר ל'סְלִיחוֹת' לְשָׁנָה הַבָּאָה - כִּי אֵין
שׁוֹם זְמַן כָּלֵל, כִּי כָּל הַשָּׁנָה חוֹלֵף וְעוֹבֵר
בְּהֶרֶף־עֵינַי.

יד.

(לקוטי-הלכות, בית-הפנסת ה, יז)

עֶקֶר הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּרֵאשֵׁי־
הַשָּׁנָה וְיוֹם כְּפֹר וְכָל עֲשָׂרֵי־יָמֵי־
תְּשׁוּבָה - הוּא בְּפִשְׁטוּת וּבִתְמִימוּת גָּמוּר,
בְּלִי שׁוֹם חֻכְמוֹת כָּלֵל.

כִּי אַז הַכֵּל שָׁבִין אֶל הָאֱמֶת, וּמִתְפַּלְלִין
וְצוֹעְקִין לְהַשְׁמִי־תְּפָרֵךְ מֵעַמְקֵי הַלֵּב,
בְּפִשְׁטוּת וּבִתְמִימוּת, בְּלִי חֻכְמוֹת כָּלֵל,
וּמִבְקָשִׁים רַק מ'תַּנְתַּחֲנֵם'.

כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים (בְּסְלִיחוֹת): "לֹא בְּחֶסֶד וְלֹא
בְּמַעֲשִׂים בָּאנוּ לְפָנֶיךָ, כַּדָּלִים
וּכְרָשִׁים דְּפָקְנוּ דְּלִתִּיךָ" וְכוּ'; וְכֵן (שם): "כִּי
עַל רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים אָנוּ בְּטוֹחִים, וְעַל חֶסְדֶּיךָ
אָנוּ נִשְׁעָנִים" וְכוּ'; וְכֵן הַרְבֵּה; וְכֵן (תַּהֲלִים קל,
ז): "כִּי עִם ה' הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת",
שְׂאוֹמְרִים בְּעֲשָׂרֵי־יָמֵי־תְּשׁוּבָה בְּמִזְמוֹר
"מִמַּעֲמָקִים" וְכוּ'; וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה.

טו.

(לקוטי-הלכות, דברים הנוהגים בפסעדה ד, יז)

בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה כְּשֶׁרוֹצִין לְהַמְשִׁיךְ מַחִין
חֲדָשִׁים, בְּחִינַת בְּאוּרֵי
הַתּוֹרָה, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיא

- סליחות -

יב.

(ח"ב ח, ו)

'סְלִיחַת־הָעוֹוֹן' - בָּא עַל־יַדִּי רְבוּי־
הַתְּפִלוֹת, שֶׁעַל־יַדֵּי־זֶה
ה'שֶׁמֶשׁ' זוֹרַחַת, שֶׁעַל־יָדֶיהָ בָּא רְפוּאָה'.

כִּי ה'עוֹוֹן' הוּא בְּחִינַת 'עֲנָן', שֶׁמַּחֲשִׁיךְ
'אוֹר־הַשֶּׁמֶשׁ'. כִּי טָבַע ה'עוֹוֹנוֹת' הֵם
בְּחִינַת 'חֹשֶׁךְ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה כט, טז):
"וְהָיָה בְּמַחְשָׁךְ מַעֲשֵׂיהֶם".

וְזֶה בְּחִינַת ה'חולאת', כִּי עֶקֶר ה'חולאת'
בָּאָה מ'עוֹוֹנוֹת', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ רַז"ל (שַׁבַּת
נח): "אֵין יְסוּרִין בְּלֹא עוֹן, שְׂנֵאֲמַר (תַּהֲלִים פט,
לג): 'וּפְקַדְתִּי בְּשֵׁבֶט פִּשְׁעֵם וּבַגָּעִים עוֹנֵם'.

כִּי ה'עוֹוֹנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'עֲנָנִים',
שֶׁמַּחֲשִׁיכִים 'אוֹר־הַשֶּׁמֶשׁ', שֶׁעַל־יָדֶיהָ
ה'רְפוּאָה'. וְעַל־יַדֵּי הַתְּפִלָּה נִתְּכַפְּרִין
ה'עוֹוֹנוֹת', כִּי הַתְּפִלָּה מְכַפֶּרֶת, כִּי הִיא
בְּמָקוֹם 'קָרְבָן', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיה נה, ז):
"וְהִבִּיאֹתִים אֶל הַר קֹדֶשִׁי, וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית
תְּפִלָּתִי, עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם".

וּכְשֶׁנִּתְּכַפְּרִין ה'עוֹוֹנוֹת' - זֶה בְּחִינַת
שֶׁה'עֲנָנִים' כָּלִים וְהוֹלְכִים,
בְּבְחִינַת (שם מד, כב): "מָחִיתִי כַעֲב פִּשְׁעֶיךָ,
וְכַעֲנָן חִטְאֵתֶיךָ" וְכוּ'.

וְאֲזִי הוּא בְּחִינַת זְרִיחַת־הַשֶּׁמֶשׁ, שֶׁמֶשֶׁם
ה'רְפוּאָה', כִּי עֶקֶר ה'חולאת' הִיא
בְּחִינַת ה'עוֹוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'עֲנָן' ו'חֹשֶׁךְ',
שֶׁמַּחֲשִׁיךְ 'אוֹר־הַשֶּׁמֶשׁ', שֶׁהוּא בְּחִינַת
רְפוּאָה'.

וּכְשֶׁנִּסְלַח ה'עוֹוֹן, הוּא בְּחִינַת שֶׁה'עֲנָן'
כָּלֵה, וְאֲזִי הַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת, וְאֲזִי

בחינת 'תקון המלכות דקדשה' - אזי צריכין מקדם לסלק כל המחין שיש לו ממצוות ומעשים טובים שלו, שזהו בחינת "מטה עזו" (תהלים קי, ב), שאין צריכין להשתמש בו עתה בשביל המשכת התורה.

וזה בחינת 'שנה, הסתלקות המחין', שהם בחינת הפח של כל המצוות ומעשים טובים שמסלקין עתה, ואין משתמשין בהם, רק עומד לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים, כעני פרש, ו"אין עני אלא מן הדעת" (גדרים מא.) - הינו: שעומד לפני השם יתברך, כמי שאין בו שום דעת.

כי מאחר שמסלק מאתו פח המצוות ומעשים טובים שלו, בודאי אין בו שום דעת. כי עקר הדעת האמתית הוא מצוות ומעשים טובים.

ועכשו בראש השנה, אנו יודעין פחיתות ערבנו, שאין פח במעשינו להמשיך עלינו 'חדושי תורה', בחינת קדשת מחין חדשים - על-כן אנו מסלקין מעט מעשינו הטובים שהם בחינת 'דעת', כי אנו מסלקין דעתנו לגמרי, רק אנו עומדין לפניו יתברך כעני וכרש בפתח שואל.

וזה שאומרים בתחלת הסליחות קדם ראש השנה: "לך ה' הצדקה, ולנו בשת הפנים וכו', לא בהסד ולא במעשים באנו לפניך, גדלים וכרשים דפקנו דלתיך, כי על רחמיך הרבים אנו בטוחים, ועל חסדיך אנו נשענים וכו'.

כי כל קדשת ראש השנה, שהוא קדשת המחין חדשים, בחינת 'ראש השנה', ראש דיקא, דהינו: בחינת 'באורי התורה' שנפתחין אז, שעל-ידי-זה זוכין לארץ-ישראל כנ"ל - זה אי-אפשר להמשיך, כי-

אם על-ידי רחמים ותחנונים דיקא, ולא על-ידי 'מטה עזו' של מצוות ומעשים טובים שלו.

אפלו הצדיקהאמת שיש לו באמת מצוות ומעשים טובים הרבה, אינו משתמש בהם אז בשביל 'המשכת התורה', כי אם עומד לפני השם יתברך כעני שאין בו דעה, ומבקש רק רחמים ותחנונים.

וכן כל התפללות והסליחות והפיוטים של ימים הנוראים, כלם הם רק בדרך זה, "כעני בפתח" (פיוט שליח צבור, שחרית ראש השנה).

וכן השליח צבור קדם שמתחיל להתפלל ברבים, מתפלל תחלה תפלתו שנתיסדה מקדמונים, שמתחלת "הנני העני ממעש" וכו' - כי צריכין לבוא לפניו יתברך רק ברחמים ותחנונים כעני בפתח.

טז.

(לקוטי הלכות, שבת ז, נג)

כל התפללות והתחינות ובקשות והסליחות, שישראל מרבין לבקש מחילה וסליחה וכפרה בעשרת ימי תשובה ובפרט ביום כפור - אין הכוונה להתפלל ולבקש על העבר לבד - רק שצריכין לבקש רחמים ביותר: שיעזרו השם יתברך מעתה לדרך התשובה, שלא יחטא עוד, ולא יפל משום דבר, רק יזכה לבחינת 'דרך התשובה' באמת, שהוא בחינת 'בקיאות בהלכה', [בקי ברצוא, בקי בשוב. לקוטי מוה"ר ח"א ו].

ועל-כן מבקשים (בסליחות שאחר הודו): "ותן בלבנו לעזב דרך רשע" וכו', וכן

(ודוי ליום כפור): "יהי רצון שלא אחטא עוד" וכו', וכן הרבה.

וזהו בחינת (ויקרא טז, ל): "פי ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם מכל חטאתיכם" וכו' - שעקר ה'כפרה', בחינת "פי ביום הזה יכפר עליכם" - הוא שגזקה על-ידי-זה "לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו".

הינו: שהשם-יתברך יטהר אותנו להבא מכל חטאתינו, שימשיך עלינו 'דרך-התשובה' הנ"ל - לטהר עצמינו מכל חטאתינו מעתה, שלא נחטא עוד כנ"ל.

וזה זוכין כל החפצים באמת, בכח הצדיק-האמת, שזהו בחינת ה'עבודה של יום-כפור', שעל-ידי-זה ממשיך בקיאות הנ"ל, לילך בדרך התשובה בכל השנה תמיד.

יז.

(לקוטי-הלכות, ראש-החדש ה, כח)

על-ידי בחינה זאת, שיעשו מהתורות תפלות - על-ידי-זה תהיה ישועה לכלם, פי על-ידי-זה עקר התשובה וסליחות כל העונות, פי הוא בחינת 'שלש-עשרה מדות של רחמים', שעל-ידי-זה עקר הסליחה והתקון (עיד-שם בפנים באריכות).

יח.

(לקוטי-הלכות, מתנה ה, כ; ובראשי-פרקים)

על-פן מתחילין לקום לסליחות תכף אחר שבת, וכמו שאומרים אז (סליחות ליום ראשון): "במוצאי מנוחה קדמנוך תחלה" - פי עקר הכח לבוא לפניו יתברך בחטאינו המרבים ולבקש "סלח נא" - הוא רק בכח 'שבת-קדש' שהוא "מתנה טובה"

(שבת י), שאז חוזרים להצדיק-האמת בחינת 'משה', ה'כפרים' וכו' - שעל-ידי-זה עקר המשכת החסד עליון מחדש בכל שנה, שהוא בחינת "מתנה טובה" וכו', שעל-ידי-זה עקר הסליחה, כמו שכתוב (במדבר יד, ט): "סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך" וכו'.

פי עקר המשכת הרחמים וחסדים חדשים לזכות לסליחה - הוא על-ידי 'שבת' שהוא "מתנה טובה" וכו'. פי צריך להודיע שיתן לו מתנה, כדי שיכין עצמו המקבל לקבלה. וכמו שכתוב בשבת (שמות טז, ה): "והכינו את אשר יביאו",

פי 'שבת' שהוא "מתנה טובה" כנ"ל, צריך הכנה והזמנה, "וארחות הסדיה גלית לו והודעתו" וכו' (סליחות ליום ראשון).

יט.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א כה)

בסוף אלול, סמוך לראש-השנה, היו מצפים במאהלוב, שיבוא חותני לביתו, ואני התחלתי להכין עצמי לנסע לברסלב על ראש-השנה, וזוגתי ידעה מזה, ורצתה למנע אותי, ולא הועיל כלל.

ונסעתי לרפנו ז"ל קדם שבת שלפני סליחות, ובאתי לקהלת נעמירוב על שבת, ואכלתי אצל אחותי.

אך היתי גם בבית אבי גרו-יאיר לקבל פניו, וכבר התחיל להתפייס עמי קצת, פי ראה וידע, שבודאי לא ימנע אותי, וגם הבין שפונתי לשמים.

במוצאי-שבת נסעתי מיד לברסלב, ובאתי קדם הסליחות לברסלב, וזכיתי לראות פני-קדשו בעת שנכנס לבית-המדרש לומר סליחות עם הצבור.

וְאַחַר הַסְּלִיחוֹת נִכְנַסְתִּי אֶצְלוֹ, וְדַבֵּר עִמִּי
הַרְבֵּה בַּחֲסִדֵי-הַשֵּׁם.

וַיֵּשְׁבֵתִי כָּל הַשְּׁבוּעַ בְּבִרְסָלָב, עַד שֶׁהִגִּיעַ
רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּקס"ח, וְכו'.

נ.

(פונקבי-אור, אנשי-מוהר"ן ח"א ד)

בְּיוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל סְלִיחוֹת (אָלוּל תַּקס"ב),
הִתְחִיל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל לְהַכִּין עֲצֻמוֹ
לְנִסֵּעַ עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, כִּי כָּבֵד נִתְּוָדַע לוֹ
בְּהִיוֹתוֹ בְּבִרְסָלָב מְהֻלָּל שֶׁהִזְהִיר מְאֹד
אֲדַמו"ר ז"ל עַל-זֵה וְכו' וְכו'.

נא.

(אָבְנֵי-הַבְּרֻזֵל, הַתַּקְרָבוֹת מוֹהֲרַנ"ת לְאֲדַמו"ר זְצוּק"ל וְ
- מוֹהֲרַנ"ת ז"ל נִתְקָרַב עַל-יְדֵי הַסְּלִיחוֹת שֶׁל רַבִּי לִיפֵא)
רַבִּי לִיפֵא נָסַע לְרַבְּנּוֹ זְצוּק"ל עַל שַׁבָּת, וְאָז
הָיָה מְשֻׁדָּ יְמֵי הַסְּלִיחוֹת אַרְבָּים, וּבָא רַבִּי
לִיפֵא בַּחֲזָרָה מִרַבְּנּוֹ זְצוּק"ל לְבֵיתוֹ, וּבְמוֹצָאֵי-
שַׁבַּת-קֹדֶשׁ עָמַד תַּחַת הָרִיבֶעַ [תַּנּוּר הַרְּפָה],
וְאָמַר סְלִיחוֹת וְעִנְנֵי בְּכוּנָה גְּדוּלָה וּבְקוֹל
חֲזָק.

וַיֵּישֶׁר בְּעֵינַי מוֹהֲרַנ"ת וְרַבִּי נַפְתָּלִי
זְצוּק"ל, אֲמִירָתוֹ מְאֹד, כִּי הוּא [רַבִּי

לִיפֵא] הָיָה כָּבֵד קִצְתַּת חָסִיד יִשְׁן, וְאִף-עַל-פִּי-
כֵן נִתְחַמֵּם וְנִתְחַדֵּשׁ, אִם-כֵּן זֶהוּ חֲדוּשׁ. עַל-
כֵּן נָסַעוּ גַם הֵם תַּכְפֵּף (לְרַבְּנּוֹ ז"ל).

וְהִלְכוּ רַבִּי נִתָּן וְרַבִּי נַפְתָּלִי לְשׁוֹק לְשֹׁפָר
עֲגָלָה לְבִרְסָלָב, וּפָגְעוּ בְּרַבִּי לִיבוּשׁ
שֶׁרָצָה לִפְעַם לְאִיזָה מְקוֹם גַּם-כֵּן דָּרָךְ בְּרִסָּלָב,
וַיֹּאמֶר לָהֶם שְׂגָם הוּא יִסַּע עִמָּהֶם לְרַבְּנּוֹ
זְצוּק"ל, וַיִּסְעוּ יַחְדָּו וְכו' וְכו'.

וְאָז אָמַר רַבְּנּוֹ זְצוּק"ל: "אֲצִינֵד בֵּין אֵיךְ
שׁוֹיֵן נִיט עֲלֵנֵד" [עֲכָשִׁיו אֲנִי כָּבֵד לֹא בּוֹדֵד].
וְאָמַר רַבְּנּוֹ זְצוּק"ל: "מִיר קָאנְעֵן זִיךְ שׁוֹיֵן
פּוֹן לֵאנְג, נָאר מִיר הָאפֵן זִיךְ שׁוֹיֵן אַ צֵיט
נִישַׁט גְּעֻזְעֵהן" [אֲנַחְנוּ כָּבֵד מִפִּירִים מְזָמֵן, רַק זֶה זָמֵן
שְׁלֹא הִתְרַאֲיֵנו].

נב.

(שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ ח"ב תַּקטו)

מוֹהֲרַנ"ת ז"ל אָמַר: "מֵה שְׁנֵהֲגוּ יִשְׂרָאֵל
לוֹמַר סְלִיחוֹת בְּאֲשֵׁמוֹרֶת-
הַבֶּקֶר, הוּא כִּדִּי שִׁיתְפַּלְלוּ אַחֲרֵיכֶם [תַּפְּלַת
שְׁחֵרִית] פּוֹתִיקוֹן, כָּל-כֶּף חֲשׁוּבָה תַּפְּלַת
הַנְּתִיקוֹן".

לקוטי תפלות

סליחות ושליש-עשרה מדות

☪ [א] לקוטי-תפלות ח"ב מח ☪

(על-פי שיחות-ה"רן פט, 'לדבק עצמו בשליש-עשרה מדות של רחמים')

"אל תזכר לנו עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך פי דלוננו מאד".

רבוננו של עולם, בעל הרחמים ובעל הסליחות, "אל מלך יושב על כסא רחמים, מתנהג בחסידות, מוחל עונות עמו, מעביר ראשון ראשון, מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים". רב חסד ומרבה להטיב, אשר רחמיך וחסדיך אינם פלים לעולם.

למדנו והורנו, איך להמשיך עלינו באמת בשלמות, שליש-עשרה מדותיך של רחמים.

באופן שנוזקה כל אחד ואחד, אפלו הגרוע שבגרועים והפחות שבפחותים, אפלו פמוני היום, להמשיך עלינו רחמיך וחסדיך הפשוטים שאין בהם שום תערובת דין כלל.

באופן שתמחל ותסלח ותכפר לנו, על כל חטאתינו ועונותינו ופשעינו, שחטאנו ושעינו ושפשענו לפניך מעודנו עד היום הזה.

ותעביר ראשון ראשון, עד אשר יתבטלו ויתכפרו כל העונות ממילא לגמרי.

רבוננו של עולם, מה אומר לפניך יושב מרום, ומה אספר לפניך שוכן שחקים. אתה יודע כמה וכמה חטאים ועונות ופשעים ופגמים גדולים ונוראים שעשיתי מעודי עד היום הזה, עד אשר נעשו מהם כמה וכמה חבילות חבילות של עברות.

ואתה לבד יודע כל עברה ועברה איך נגדרה ונמשכה מהעברה הראשונה השיכה אליה, וכן מעברה לעברה הסמוכה לה, עד אשר נעשית חבילה של עברות.

ובעונותי-הרבים חזרתי ועשיתי מחדש עברה,

שְׁהִיא רְאוּנוּ לְחִבְלָה שְׁנִיָּה, כִּי עַל-יְדֵהָ
חָזְרוּ וּנְמָשְׁכוּ וּנְגָרְרוּ כַּמָּה וְכַמָּה עֲבֹרוֹת,
וְעֲבֹרוֹת מֵעֲבֹרוֹת, רַחֲמָנָא-לְצַלָּן, עַד
שְׁחִזְרָה וְנַעֲשִׂית חִבְלָה שְׁנִיָּה שֶׁל עֲבֹרוֹת.

וְכֵן עָשִׂיתִי כַּמָּה פְּעָמִים, עַד אֲשֶׁר
הִשְׁתַּרְגּוּ עָלוּ עַל צוּאְרֵי חִבְלֹת
חִבְלֹת שֶׁל עֲבֹרוֹת.

אֲוִי לִי וַי לִי, אֲוִי, מִי יַעֲצֵר כַּח לְזִכּוֹר
חֶלֶק אֶלְפָּה וּרְבֻבָה מִמַּעֲשֵׂי הָרַעִים
וַיֻּכַּל לְחַיּוֹת, אִם לֹא בְּדֶרֶךְ נִסְיָךְ
וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת.

וַעֲתָה אָבִי שְׁבַשְׁמִים. אָבִי שְׁבַשְׁמִים
מָה אַעֲשֶׂה, אָבִי אֵב הָרַחֲמָן מָה
אֶפְעַל, לְהִיכֵן אֶפְנֶה, לְהִיכֵן אֲשׁוּטֵט,
לְהִיכֵן אֶבְרַח.

בַּמָּה אֲזַכֶּה לְהַמְשִׁיךְ פְּלֵאֵי רַחֲמֶיךָ
וְחִסְדֶיךָ הַפְּשׁוּטִים עָלַי, בְּאֶפֶן
שְׂאֵזְכָּה עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲתָה, לְהַנְצִיל
וּלְהַשְׁמֵר מִכָּל מָה שְׂאֲנִי צָרִיךְ לְהַנְצִיל
וּלְהַשְׁמֵר.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
רְבוּנוּ דְעֵלְמָא כְּלָא, מִי כְמוֹךָ
מְרַבֵּה לְהַטִּיב, מִי כְמוֹךָ רַב לְהוֹשִׁיעַ, רַב
סְלִיחוֹת וּבַעַל הָרַחֲמִים.

עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, וּסְלַח לָנוּ, וּמַחַל לָנוּ,
וּכְפֹר לָנוּ, כָּל הָעוֹנוֹת הָרְאוּנוּ
שֶׁבְכָל חִבְלָה וְחִבְלָה, וְתַעֲבִיר רְאוּנוּ
רְאוּנוּ, בְּאֶפֶן שֶׁכָּל הָעוֹנוֹת הַנְּשֹׂאֲרִים
שֶׁבְכָל חִבְלָה וְחִבְלָה, יִשׁוּבוּ אֵלֶיךָ, וְלֹא
יִקְטַרְגּוּ עוֹד עָלֵינוּ כָּלֵל.

וְאַתָּה תְּרַחֵם עָלֵינוּ וְתַחֲזֹר וְתַתֵּן אוֹתָם,
עַל הָרְאוּנוּ לְעוֹנוֹת רְאוּנוּ,

שֶׁ"הוּא עֲשׂו" "הוּא אָדוּם", אֲשֶׁר אֲנַחֲנוּ
בְּגִלוֹת אֲצִלוּ. אֲשֶׁר הוּא הַגּוֹרֵם הָרְאוּנוּ
לְכָל הָעוֹנוֹת הָרְאוּנוּ וְהָאֲחֵרוֹנִים, עַל-
יְדֵי עֵצֶם הַגִּלוֹת הַמֵּר שְׂמַתְגַּבֵּר עָלֵינוּ בְּכָל
יוֹם, אֲשֶׁר "כָּשַׁל כַּח הַסֶּבֶל".

אֲשֶׁר כְּמַעַט בְּכָל יוֹם מוֹצִיאִין הַדְּמִים
מִקְרַב עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַמַּסִּים וְאֲרֻנוּנוֹת וְהַנְּתִיבוֹת שׁוֹנוֹת
וְהַגְּזִילוֹת וְהַשְּׁחָדִים שְׂמוֹצִיאִין מֵעַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר זֹאת הִיָּה בְּעוֹכְרָנוּ, כִּי עַל-
יְדֵי-זֶה בָּאנוּ לְכַמָּה וְכַמָּה עוֹנוֹת, כְּאֲשֶׁר
הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי חֲכָמֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַחֵם
עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל בְּעֵת צָרָה
הַזֹּאת, "כִּי בָאוּ בָנִים עַד מִשְׁבֵּר, וְכַח אֵין
לְלֵדָה".

רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׂמֹךְ, בְּאֶפֶן שְׂאֲזַכֶּה
עַל-כָּל-פָּנִים מַעֲתָה לְפַעַל בְּקִשְׁתִּי
בְּרַחֲמִים אֲצִלְךָ, שְׂתַעֲשֶׂה אֵת אֲשֶׁר בְּחִקֶיךָ
אֵלַי וְאֵת מִצְוֹתֶיךָ אֲשִׁמֵּר, וְלֹא אֲשׁוּב עוֹד
לְכַסְלָה.

רַחֵם עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, בְּרַחֲמִים
הַיְדוּעִים לְךָ, שִׁישׁ בְּהֵם כַּח
לְהוֹצִיאֲנִי מִכָּל הַמְּקוֹמוֹת שִׁירְדַתִּי בְּהֵם,
וְלָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

חַמּוּל עָלַי בְּחִסְדֶיךָ, וְהוֹרְנִי דְרָכֶיךָ, וְזַכְּנִי
לְאַחֲזוֹ בְּמִדּוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשׁוֹת,
וּבְדַרְכֵי טוֹבָה וְרַחֲמֶיךָ, הַכְּלוּלִים בִּשְׁלֹשׁ-
עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל רַחֲמִים, שְׂאֲתָה מִתְּנַהֵג
בְּהֵם עִם בְּרִיּוֹתֶיךָ, שְׂאֲזַכֶּה גַם אֲנֹכִי לִילְךָ
בְּדַרְכֶיךָ, לְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת בְּרַחֲמֵנוּ

אמתי, בכל מיני רחמנות הפלולים
ב'שלש-עשרה מדות של רחמים'.

ואזכה להיות טוב לכל, ולהשפיע
צדקה, וטוב, וחסד, ורחמים,
לכל הצריכים חסד.

באפן שאזכה לעורר ולהמשיך עלי
'שלש-עשרה מדותיה של
רחמים'. שתרחם עלי ועל כל ישראל
בכלם, ותמחל ותסלח ותכפר לנו, על כל
חטאתינו ועוונותינו ופשעינו הראשונים
והאחרונים, ולא יהיה נשאר מהם שום
זכר ורשם כלל. ותמהר ותחיש לגאלנו
ולהוציאנו מהגלות המר והארך הזה.

ותשמרנו ותצילנו מעתה, מכל מיני
חטאים ועונות ופשעים,
בשוגג ובמזיד באונס ובכזון, ותשיבנו
אליך בתשובה שלמה, עד אשר נזכה
להיות כרצונך הטוב באמת תמיד, אנחנו
וזרענו וזרע זרענו מעתה ועד עולם.

ותהיה בעזרי ותושיעני, שאזכה לזכות
גם אחרים, שאזכה "ללמד
פושעים דרכיך", שילכו כלם בדרכיך
הקדושים, לאחזו בדרכי טובך ורחמיך,
לרחם על הבריות בכל מיני רחמנות
וחסד הפלולים ב'שלש-עשרה מדות של
רחמים', ויקים בי מקרא שכתוב:
"אלמדה פושעים דרכיך וחסאים אליך
ישובו".

מלא רחמים, אתה יודע כמה אני רחוק
מרחמנות, מלרחם על הבריות
כראוי, כי עני ואביון אנכי דל ונשחת,
ואין בידי לרחם על הבריות ולגמל

עמהם חסד ולהרבות בצדקה, אפלו חלק
אחד מאלף ורבבה מהראוי לפי רבוי
עוונותי.

וגם מעט דמעט שיש בידי לפעמים
לתן צדקה ולגמל חסד, רבו
המניעות כנגדי בלי שעור, כי נתקלקל
הרבה הרחמנות אצלי, על-ידי חסרון
דעתי ועניותי בגשמיות ורוחניות.

ועתה מאין יבא עזרי, מאין תבא
תשועתי, במה אזכה להמשיך
עלי 'שלש-עשרה מדותיה של רחמים'.

על-כן באתי לפניך בעל הרחמים,
יהמו נא מעיך ורחמיך עלינו
למען שמך, ותמשיך עלינו 'שלש-עשרה
מדותיה של רחמים', בעצמך ובכבודך,
בלי אתערותא דלתתא כלל. כי בדלותנו
אין בנו כח לעוררם מלמטה על-ידי
רחמנותינו, כי דלוננו מאד, ואנו רחוקים
מרחמנות.

למענך למענך עשה, ולא לנו. ראה
עמידתנו דלים ורקים. עושה
צדקות עם כל בשר ורוח, לא כרעותינו
תגמול. מהר יקדמונו רחמיך מעצמך, כי
דלוננו מאד, ואין לנו כח לעורר רחמיך
על-ידי רחמנותינו.

רחם מלא רחמים, וזכור לנו ברית
שלש-עשרה, והעבר פשעינו
וחטאתינו ועוונותינו מנגד עיניך, ותמחל
ותסלח ותכפר לנו על כלם, ולא יהיה
נשאר מהם שום רשם כלל, רק תהפך
אותם לטובה, שיהיו כל עוונותינו

נתהפכין לזכיות, כאלו עשינו תשובה
שלמה הראויה להפך עונות לזכיות.

"כי לא על צדקותינו אנהנו מפילים
תחנונינו לפניך, כי על רחמיך
הרבים", בכח וזכות הצדיקים האמתיים
אשר המשיכו דרכי טובך ורחמיך
בעולם, וגלו לנו לבקש אותך, ולצעק
אליך, ולהפציר אותך תמיד, יהיה איך
שיהיה, בכחם הגדול לבד בטחנו לבא
ולהתחנן לפניך על כל אלה.

ואתה הטוב בעיניך עשה עמנו, כי
"אנהנו החומר ואתה יוצרנו
ומעשה ידך כלנו. זכור רחמיך יהוה
וחסדיך כי מעולם המה. אל תזכר לנו
עונות ראשונים, מהר יקדמונו רחמיך כי
דלוננו מאד. אתה יהוה לא תכלא רחמיך
ממני, חסדך ואמתך תמיד יצרוני".
"יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך,
יהוה צורי וגואלי".

❁ [ב] לקוטי-תפלות ח"ב נז ❁

(על-פי שיחות-ה"ר ח"ב פז, 'לפי הבכיה
בימים-הנוראים כן יש לו אתרוג נאה')

רבוננו של עולם, מלא רחמים, שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים,
עזרנו לבכות הרבה בכל יום ויום, בלב
נשבר ונדכה באמת, בלב נשבר הבא
מתוך שמחה.

עזרנו שאזכה לבכות לפניך בכל-עת
בדמעות-שליש כבן הבוכה לפני
אביו, על גדל רחוקי ממך, באפן שיהמו

מעיקר ויכמרו רחמיך האמתיים עלי,
והשיבנו אליך בתשובה שלמה מהרה.

רבוננו של עולם, בעל הרחמים, מלך
מתרצה בדמעות, אתה יודע
עצם הרחמנות שעלי, וכמה וכמה אני
צריך לבכות לפניך על גדל רחוקי ממך
בלי שעור כאשר אתה ידעת.

רחם עלי ופתח לבי, שאזכה להרגיש
כאבי באמת, עד שאבכה לפניך
הרבה בכל יום ויום, ובפרט בימים
הנוראים, שהם: ימי אלול, וראש-השנה,
ועשרת-ימי-תשובה, ויום-הכפורים,
והושענא-רבא, שהם ימי רצון, ימי
תשובה, ימים קדושים ונוראים מאד.

עזרני והושיעני ברחמיך הרבים,
לבכות בהם הרבה בלב שלם
באמת, "פלגי מים תרד עיני, על לא
שמרו תורתך".

ואזכה להשליך מאתי כל החכמות
וכל המחשבות המבלבלים
ומטרידים ומונעים מתמימות מנקדת
האמת בכל-עת, כלם אזכה לשבר ולבטל
ולהשליכם מאתי לגמרי, ואזכה להתפלל
ולעסק בעבודתך בפשיטות ובתמימות
באמת.

מלא רחמים, זפני בכלל ישראל,
שאהיה בכל הימים הנוראים
בבחינת: "נער בוכה". ואתה תחמל עלי
בחמלה גדולה וברחמים רבים, באפן
שאזכה מעתה על-כל-פנים להשליך כל
הרע והבלבולים מאתי, ואעזב דרכי הרע
ומחשבותי המגנות והמבלבלות.

רַחֵם עָלַי מְלֵא רַחֲמִים, וְזַפְנֵי לְהַתְנַהֵג
בְּתַמִּימוֹת בְּאַמֶּת בְּכָל־עֵת, בְּאֶפְן
שֶׁאֶשׁוּב עַל־יְדֵי־זֶה אֲלִיךָ בְּאַמֶּת מִהֲרָה.

וְזַפְנֵי לְכַפּוֹת הַרְבֵּה בְּרֵאש־הַשָּׁנָה, וְיוֹם־
הַכַּפּוּרִים, וְהוֹשַׁעְנָא־רַבָּה, וּבְכָל
יְמֵי אֵלוּל, וְעֶשְׂרֵת־יְמֵי־תְשׁוּבָה, בְּאֶפְן
שֶׁיִּתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ עָלַי, וְתַחֲמַל עָלַי וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל, בְּחַמְלָה גְּדוּלָּה וְאַהֲבָה יִתְרָה.

⊙ [ג] תפלות-הבקר א ⊙

(על-פי 'לקוטי-הלכות' השקמת-הבקר א - הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי')

וְזַפְנֵי לְעוֹרֵר ה'שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים'. שֶׁעַל־יְדֵי ה'שְׁלֹש־
עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים', זֹכִינ לְתַקֵּן
חֲטָא הָעֶגְלָה, שֶׁבּוּ תְלוּיִין כָּל הַחֲטָאִים
וְהַפְּגָמִים שֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת. וְאֶפְלוּ מֵה
שֶׁנַּעֲשֶׂה עָמִי הַשֶּׁפֶל וְהַפְּגוּם, הַכֹּל הוּא
עַל־יְדֵי חֲטָא הָעֶגְלָה.

וְעַל־יְדֵי שְׂאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי זֹכָה
לְהַתְעוֹרֵר מִשְׁנֵתוֹ וּלְקוּם
בְּחִצּוֹת וּלְשַׁפֵּךְ לְבוֹ לְפָנֶיךָ - עַל־יְדֵי־זֶה
אֲתָה מְעוֹרֵר 'שְׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹתֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים', וְאֲתָה בְּעֶצְמְךָ מְבַרֵר וּמְלַקֵּט
כָּל הַטּוֹב שֶׁנִּמְצָא בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל,
וְאֲתָה בּוֹנֶה מִזֶּה הַמִּשְׁכָּן הַקְּדוֹשׁ, "מֵה
טְבוּ אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתֶּיךָ יִשְׂרָאֵל".

שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַן חֲטָא הָעֶגְלָה, וְעַל־
יְדֵי־זֶה אֲתָה מִתְפָּאֵר עִם

רַחֵם עָלַי לְמַעַן שֶׁמָּךְ מְלֵא רַחֲמִים, וְתֵן
לִי יָמִים נוֹרְאִים טוֹבִים קְדוּשִׁים
וְטַהוּרִים בְּאַמֶּת. זַפְנֵי לְהַתְקַדֵּשׁ מֵעַתָּה,
בְּפֶרֶט בְּאֵלוּ הַיָּמִים הַנוֹרְאִים הַקְּדוּשִׁים
הַנִּשְׁגָּבִים מְאֹד.

וְזַפְנֵי לְשַׁפֵּךְ אֶת לְבִי כַּמִּים נֹכַח פָּנֶיךָ
יְהוָה תָּמִיד, בְּפֶרֶט בְּרַבּוּי
הַסְּלִיחוֹת וְהַתְּפִלוֹת שֶׁמְרַבִּים בְּאֵלוּ הַיָּמִים
הַנוֹרְאִים הַמְרַעִידִים וּמְרַעִישִׁים מְאֹד.

מִי לֹא יִירָא מִי לֹא יִפְחַד בְּיָמִים כָּאֵלוּ
הַמְּלֵאִים פֶּחַד וְאִימָה וְיִרְאָה חֵיל
וְרַעְדָה וְחִלְחָלָה מִפָּנֶיךָ. מִי לֹא נִפְקַד
בְּיָמִים הָהֵם, כִּי הֵם נוֹרְאִים וְאִימִים מְאֹד
מְאֹד, וּמְלֵאכִים בָּהֶם יַחֲפֹזוּן, וְחֵיל וְרַעְדָה
יֵאֲחִזּוּן, וְיֵאמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִיוֹם
וְנוֹרָא, תֵּן לִי דְבוּרִים חֲדָשִׁים
עִתָּה, תֵּן לִי דְבוּרִים עִתָּה לְרִצּוֹתֶךָ בָּהֶם
מִמְקוֹם שֶׁאֲנִי שָׂם עִתָּה עִתָּה, שֶׁאֲזַכֶּה
לָשׁוּב אֲלֶיךָ בְּאַמֶּת מֵעַתָּה.

עוֹרְנֵי מְלֵא רַחֲמִים, הוֹשִׁיעֵנִי הוֹשִׁיעֵנִי
מְלֵא יְשׁוּעוֹת, מְשַׁכְּנֵי לְתוֹךְ
תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת בְּאַמֶּת, וְלֹא אֶחְשׁוּב
שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, וְלֹא שׁוּם
מַחֲשָׁבוֹת יִתְרוֹת (שְׁקוּרִין: אִיבְּעֶרְטְרַאכְטֵן).

רַק אַעֲשֶׂה עֲצָמִי כְּאִינִי יוֹדֵעַ, כִּי בְּאַמֶּת
[אֵין אָנִי יוֹדֵעַ] אֵינּוּ יוֹדֵעַ לִי כָּלֵל מֵה
נַעֲשֶׂה עָמִי, מִכָּל־שַׁכָּן מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה
בְּעוֹלָם, כִּי "מְאֹד עָמְקוּ מַחֲשָׁבוֹתֶיךָ".

☪ [ה] תפלות-הבקר יא ☪

(על-פי 'לקוטי-הלכות' ציצית ב - הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'ואיה השעה לעולה')

וְנִזְכָּה, שָׁגַם אֶתָּה תִּתְבַּרְךָ תִּתְעַטֵּף
בְּטִלִית לְבָן, שֶׁהוּא טִלִית שֶׁל
רְצוֹן, וְתִסְדֵּר הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל
רַחֲמִים עַל-יְדֵי הַצִּיצִית, וְתִמְלֵא עָלֵינוּ
רַחֲמִים וְרְצוֹן וְסְלִיחָה וְכַפָּרָה, וְתִכַּפֵּר לָנוּ
עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

"כִּי אֶתָּה סָלַחְתָּ לְיִשְׂרָאֵל וּמָחַלְתָּ לְשִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, כִּי אֵין לָנוּ
מִלָּךְ מוֹחֵל וְסוֹלַח אֶלָּא אַתָּה". "בְּרוּךְ
יְהוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן".

כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, כָּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר".

☪ [ד] תפלות-הבקר י ☪

(על-פי 'לקוטי-הלכות' ציצית א - הבנויה על-פי
לקוטי-מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

וְעַל-יְדֵי עֲטִיפַת נַפְשִׁי בְּהַטְלִית, אֲזַכֶּה
לְעוֹרֵר הַשְּׁלֹש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
שֶׁל רַחֲמִים, וְלְהַלְבִּישׁ אֶת הַשְּׂכִינָה
בְּלְבוּשֵׁי דְנְהִירִין.

דַּעַם רַבִּינָם רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

וְעִזְרָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים

שָׁנָה לְנִסְעֵי לְצִדִּיקִים - אֲמֵתִים

עַל רֵאשֵׁי - הַשָּׁנָה

וְנָשָׂם יְהוָה בְּכָלֵים

- כָּל נַפְשֹׁתֵינוּ יַחַד -

בְּכָלֵים יוֹת גָּדוֹל

וּבְאֵהְבָה רַבָּה:

(לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א סא)

דַּעַם רַבִּינִים רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

וְזִכְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֵיךָ הָעֲצוּמִים

שֵׁנִיכָה בְּכֹל שָׁנָה וְשָׁנָה

– לְנַסֵּעַ –

עַל 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה

לְצַדִּיקִים-אֲמֹתִיִּים

כִּי אַתָּה 'לְבַד' יוֹדֵעַ

כַּמָּה וְכַמָּה 'הַתְּפֹאֲרוֹת' וְ'שֵׁעֲשׂוּעֵי'ם

גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים

– אֲשֶׁר אַתָּה מְקַבֵּל בְּכֹל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה וְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה –

מִה'קַבּוּץ-הַקָּדוֹשׁ שֶׁל עַמּוֹךְ יִשְׂרָאֵל

אֲצֶל הַצַּדִּיקִים-הָאֲמֹתִיִּים!

(לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב כ"ט)